XXVIII. évfolyam. Pécs, 1900. december hó 25., kedd. 294-ik szám.

Előfizetési árak:
Egész évre · 20 kor. — fill.
Félévre · · 10 » — »
Negyedévre · 5 » — »
Egy hóra · · 1 » 70 »
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:
Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot
vissza nem adunk.

Karácsony.

Pécs, 1900. december 25.

Ádáz küzdelem folyik a létért, az érvényesülésért, a boldogulásért világszerte, de erről a küzdelemről a rohanó század letörölte az eszményiség zománcát; az egyén foglalta el helyét a köznek, amannak önös érdeke föléje helyezkedett a közjóért való nemes hevületnek. Simább formák között, de könyörtelenebb indulatok érvényesülésével feltámadt az ököljog korszaka: az erős marja a gyöngébbet s a hatalmas elnyomja az ügyefogyottat.

S ebben az anyagias korban is van egy nap, a mikor erőt vesz az önző emberiségen az eszményiség jobb érzése, a mely örvend a mások örömének s tenni késztet, hogy mások lássák annak hasznát. Az isteni Megváltó születésének ünnepe ez a nap, melyen a szeretet fáklyái gyuladnak fel kunyhóban és palotában egyaránt. A gyermekek ragyogó szemei fényt sugároznak e napon az öregek szivébe; a földi javak birtokosai a nyomorgók könyeinek letörlésében keresnek megnyugvást. A redők elsimulnak, a gond enyhülést talál és a szorongatott kebelbe ujból visszatér a reménység.

Küzdeni, tűrni és remélni: e három szó fejezi ki az emberi sorsot; ebben a három szóban rejlik Krisztus Urunk élettörténete.

Küzdött az emberiség megváltásáért. Hatalmas kézzel szétzuzta a bilincseket, a melyek az emberi szellemet lenyügözve tartották. Fölszabaditotta a gyülölet sötét börtönéből és megnyitotta a szeretet fényes templomát. Kitépte gyökerestől a hazugságot, helyébe ültetvén földöntuli fényben az igazságot. Eljövetele előtt eszköz volt az ember a kényurak kezében egész a rabszolgaságig sülyesztve. Ő hirdette az emberi méltóság örökkévaló tanát: mindnyájan egy atyának gyermekei vagyunk!

Századok és ismét századok multak el, mig megértették magasztos tanát. Ama zord századokban egyedül az ő nevének varázsa mentette meg az emberiséget a teljes bukástól. És a mikor megértették igéjét és akaratát ujra születtek áldásai a Megváltó második szentháromságában: *a szabadság, egyenlőség és testvériség* igazi keresztény szózataban. Az ur tanult is merni jogot, a rabszolga szabadságot, a szegény jótéteményt és a gazdag könyörületet.

Türt az igazságért. Értelmetlen, elvakult kora üldözte, mert magasztos voltát fölfogni nem tudta. Tűrt, miként tűrtek mindazok, kik nagyot mertek gondolni, kik megelőzték korukat. Keresztre feszitették és máglyára hurcolták utána is az emberiség jóltevőit; azokat, kik szembe szálltak a zsarnoksággal, hazugsággal és gazsággal. Vérével pecsételte meg isteni származását és rendeltetését s azóta a tűrve küzdő és küzdve tűrő ember erőt merit a nagy szenvedő, az isteni hős példájából.

Mert husz század küzdelmeinek fáradalmai után is int még biztatóan a *remény*. Halála magában foglalja a megváltás nagy igéretét. Föltámadása beváltotta. Megszünt vele a mulandóság átka. Az elbukott fölemelkedik, a lesujtott ismét lábra kap, még a kétségbeesés felé is int a remény horgonya. A karácsonyfa minden évben kihajtó zöld ága hirdeti a reményt, a mint hirdetik azok, akik örömujongva táncolnak körülötte: a gyermekek.

Boldogságtól ragyogó arccal beszélik az anyák gyermekeiknek a betlehemi csodát. És e csoda hatása uj csodákban nyer folytatást. A materializmus romboló korában, leküzdve a bámulatos találmányok elbizakodásra késztető hatását, visszatérnek az emberek a betlehemi bölcsőhöz. A kimerült emberi szellem szükségét érzi annak, hogy megifjodást keressen a vallás naivitásának átlátszó habjaiban. A tagadás ösztöne fáradt vándorként pihenésre vágyik. Miként a gyermek anyja ölén, nyugalmat talál a vallás magasztos oltárinál és az örök igazságok szent tüze fölmelegiti a kétely fagyától megdermedt lelkeket.

A küzdelem, a tűrés nem esik hiába. Krisztus születése tanának halhatatlan öröksége bevilágitja az emberiség utját, melyen haladnunk kell, hogy méltók legyünk magunkat valódi keresztényeknek, Krisztus érdemes örököseinek nevezni.

Haladjunk hát Krisztus szent tanának, a szeretet tanának dicső ösvényén: erre ösztönöz karácsony magasztos ünnepe.

---

* **Városi közgyülés.** Pécs szab. kir. város köztörvényhatósági bizottsága december hó 27-én (csütörtökön) rendes közgyülést tart a következő tárgysorozattal:

I. 1. *Polgármesteri jelentés.* 2. Belügyminiszteri rendelet a *magánorvosok díjazásának* szabályozása tárgyában s ennek kapcsán tanácsi javaslat. 3. Belügyminiszteri rendelet az egyik *kórházi másodorvos* részére az irásbeli munkálatok után megállapitott tiszteletdij tárgyában. 4. Belügyminiszteri rendelet a *városi közkórház* házi rendjének módositása tárgyában.

II. 5. A *Zsolnay szobor* létesitése ügyében bizottsági és tanácsi előterjesztés. 6. A *népszámlálás* teljesitésére nézve tett intézkedésekről tanácsi jelentés. 7. A *közigazgatási bizottságból* kilépett öt tag helyének választás utján való betöltése. 8. Az *igazoló* választmanyba öt tagnak beválasztása. 9. A *scontralis* bizottságba két tagnak beválasztása. 10. A *hegyrendőri* bizottság megalakitása. 11. Az *iskolaszék* tagjainak 1901—1903. évekre való megválasztása. 12. Az *iparos-tanonc- és kereskedelmi-tanonc-iskolák* bizottságaiban megüresedett egy-egy helynek választás utján való betöltése. 13. A *többi szakbizottságok* kiegészitése. 14. A *lóavató bizottság* elnöke és helyettesének megválasztása 15. *Az árvaszéki ülnöki állásnak választás utján való betöltése.*

III. 16. A városi és gyámpénztári pénzek elhelyezésére a pénzintézetek kijelölése tárgyában tanácsi előterjesztés. 17. A városi köz- és gyámpénztár megvizsgálásáról jelentés. 18. Az 1901—1902 évre szóló *közuti előirányzat* tárgyalása. 19. A belvárosi *plebániatemplom* kupolájának átalakitása s egyéb javitási munkák kivitele iránt tartott árlejtés érdemében tanácsi előterjesztés. 20. Az *Indóház-ut burkolatának* átalakitása iránt tanácsi javaslat. 21. A városi *kőbányák bérbeadása* s a város részére szükséges kavics-szállitásnak biztositása iránt tartott árlejtés tárgyában választmányi és tanácsi előterjesztés. 22. A *szigeti külvárosi iskola* épitési költségeinek fedezésére szükseges kölcsön felvétele érdemében tanácsi javaslat. 23. A városi majorban szükséges zab, tengeri és tengeri-dara szállitása iránt megtartott árlejtés eredményének jóváhagyása iránti tanácsi előterjesztés. 24. A városi szolgák, rendőrök, csőszök és kocsisok ruhaszállitásának érdemében megtartott árlejtés eredményére nézve tanácsi javaslat. 25. Ugyanazoknak és a tüzoltóknak lábbelik szállitása iránt tartott árlejtés eredményének megbirálása. 26. A Heindlhofferféle városi tulajdont képező házban levő korcsmahelyiség bérletének Hirschfeld Samura való átruházása iránt tanácsi előterjesztés. 27. A szigeti külvárosi népiskolánál foganatositandó kövezési munkálatoknak Singer Rezsőről Papp István vállalkozóra való átruházása iránt tanácsi javaslat. 28. A Mischl-féle városi tulajdont képező ½ hold szántóföld haszon-

A BÉKA!

A BÉKA boltos tisztelettel értesiti a t. hölgyközönséget, hogy raktáron vannak **szép,** ujdivatu **női ruhaszövetek**, **flanellek**, **selymek, zephir és barchetek,** továbbá **vászon, kanavász és chiffonok**.

Ágyteritők, függönyök, **szőnyegek, selyem-** és **caschmir-paplanok** és **menyasszonyi kelengye.** — Módjaban áll tehat mindenkinek az őszi és téli saisonra szükségletét kevés pénzért a BÉKA-nál fedezni. **Irgalmasok-utca 10. Saját házban.**

— Nagy raktár **valódi angol férfi-szövetekben** a legujabb és legjobb minőségben. —

Lapunk mai száma 36 oldalra terjed.

bérbe adása érdemében tanácsi előterjesztés. 29. A papnövelde előtt létesitett asphalt-járda előállitási költségeinek egy harmad részben a városi pénztár terhére való átvállalása iránt tanácsi javaslat. 30. A *villamos telepen* létesitett vizhütő toronyra nézve az államvasutak által kivánt nyilatkozat kiállitása érdemében tanácsi előterjesztés. 31. *Koller* József terhére vezetett cseréptőke és járulékai leirása iránti pénzügyi bizottsági és tanácsi javaslat. 32. Hatház utca 16 számu háznál hivatalból foganatositott alátalazási költségnek beszedhetetlenség cimén való leirása iránt bizottsági és tanácsi előterjesztés. 33. *Ponauer* József terhére vezetett földbér-követelésnek a kétes követelések közé való átvitele érdemében bizottsági és tanácsi javaslat. 34. A *Vörösmarthy-szoborhoz* való anyagi hozzájárulás érdemében tanácsi előterjesztés.

IV. 35. A szarvasmarha- és sertéstenyésztés ügyében alkotott szabályrendeleti javaslat tárgyalása. 36 A korcsmai hitelről szóló szabályrendelet módositása. 37. A fogadók, szállodák, vendéglők, kávéházak és kávémérésekről szóló szabályréndeletnek kormányhatósági kivánalom szerinti módositása. 38. A közigazgatási szabályrendeletnek a sertések tartására vonatkozó részének módositása. 39. A cselédszerzésről és foglalkozás közvetitéséről alkotott szabályrendelet módositása.

V. 40. Az *örökimádás templom* létesitésére alakitott bizottság köszönő irata a megszavazott adományért. 41. *Vajda Ödön*, zirci apát és a pécsi főgimnáziumi tanári kar köszönő irata Incédy Dénes emlékének megörökitésért.

VI. 42. A *Szent-Ferenc szerzet* kérelme az az eddigi községi adó elengedésének folyó évre is leendő megadása iránt. 43. *Obendhauser* Mari és Nendvich Vilma óvónőknek kérelme korpótlék megszavazása iránt. 44. *Homann* Anna és Jusztina kérvénye néhai atyjuk, volt városi alkalmazott után a temetkezési pótlék megadása iránt. 45. *Steinkopf* Lajos rendőr kérelme végkielégitése utján való elbocsájtása végett. 46. *Fodrócy* Gyula, szolgálatából elbocsájtott erdőőr kérelme a nyugdij-alapra általa befizetett összeg visszaadása iránt. 47. Özv. *Schvarz* Alajosné felebbezése fia után kivetett illetőségi dij ellen. 48. Özv. Jarányi Mihályné kegydij-kérvénye. 49. Stadlinger Johanna felebbezése az általa kért segély ügyében hozott határozat ellen.

VII. 50. *Háromszék-megye* közönségének átirata a nemzetiségi egyenjogositásról szóló 1868. évi. XLIV. t. c. módositása iránt az országgyülési képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt. 51. *Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye* törvényhatóságának átirata, melylyel értesit, hogy köztisztviselőknek községi potadó alá vonása iránt városunk közönsége részéről a képviselőházhoz intézett feliratot pártolja. 52. *Szabolcsmegye* közönségének átirata a köztisztviselőknek mindennemü adó alól való felmentése iránt. 53. *Csanádmegye* közönségének átirata a korcsmai hitel teljes beszüntetése iránt intézett feliratának hasonló szellemben való pártolása végett.

Orvosi dijszabás.

Pécs, 1900 dec. 24.

A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a belügyminiszter az orvosi dijszabást az egész ország területére megállapitotta.

Pécs a harmadik dijtételi fokozatba lett sorolva, a mely a következő orvosi dijszabásokat tartalmazza:

Egy látogatás nappal (reggel 7-től este 10 óráig) — —	3 kor.
Egy látogatás éjjel (este 10 től reggeli 7 óráig) — — —	4 kor.
Egy eltöltött fél nap (reggel hét órától déli 12-ig vagy déli 12 órától este tizig) — — —	12 kor.
Ha a következő megkezdett fél nap ki nem töltetnék, minden további eltöltött óráért	1 kor 20 fill.
Egy eltöltött fél éjjel (este 10 órától éjjeli 1-ig, vagy éjjeli 1 től reggel 7-ig) — —	15 kor.
Ha a következő megkezdett fél éjjel ki nem töltetnék, minden további eltöltött óráért	1 kor. 20 fill.
Orvosi tanácskozmányért nappal	12 kor.
Orvosi tanácskozmányért éjjel	16 kor.
Ha a tanácskozmány egy fél napszakot vagy ennél többet vesz igénybe, akkor az ezen időszakokra fentebb 3—6 sz. tételek alatt felsorolt dijtételek is felszámithatók.	
Orvosi tanácskozmányért a kezelő, illetve házi orvost csak az 1., illetve 2. tétel kétszerese illeti meg.	
Kórtani (kórszövettani, vegyi, vagy górcsövi) vizsgálatokért	5—25 kor.
Elmebeli allapot első megvizsgálásáért — — — —	20—50 kor.
Kimeritő kórtörténet a beteg gyógyitása érdekében — —	10—30 kor.

A *sebészeti mütétek* dijazása százhuszonnyolc esetet ir elő s a legmagasabb dij 300 kor., a legkisebb egy korona.

A *szülészeti mütétek* dijazásánál 18 eset van felvéve; a legnagyobb dijazás kétszázötven korona; egyszeri vizsgálat 5 korona.

A *szemészeti mütétek* dijazásánál 31 eset fordulhat elő. Egy foghuzás két korona (a többi 1 kor.); plombirozas 4—10 kor.; a legnagyobb dijtétel 30—75 kor (ferde fogsor rendbeszedéséért.)

Megyénk Dárda, Mohács, Pécsvárad, Sásd, Siklós és Szentlőrinc községei szintén a *harmadik* dijosztályba soroztattak. A megye többi községeire a *negyedik* dijosztály az érvényes.

A *negyedik* dijosztályban a harmadik dijosztály fentebb közölt tételei szerint fizetendő: egy látogatásért nappal 2 kor., éjjel 3 kor.; egy eltöltött félnapért 10 kor., minden további óráért 1 kor.; egy eltöltött fél éjjelért 12 kor, minden további óráért 1 kor. 20 fillér; orvosi tanácskozmányért nappal 10 kor., éjjel 14 kor. Kórtani, elmebeli vizsgálatért s kórtörténetért a harmadik osztály dijai járnak.

Somogymegyében Kaposvárra a harmadik dijfokozat, a vármegye többi községeire a negyedik dijfokozat az érvényes.

Tolnamegyében Szegzárd a harmadik fokozatba, a többi községek a negyedik fokozatba soroztattak.

A szegények karácsonya.

— A »Pécsi Jótékony Nőegylet« karácsonyi vásárja. —

— Saját tudósitónktól. —

Pécs, 1900. dec. 24.

A hogy ránk virrad a karácsony napjának hajnala, melyen valami csodás, emelkedettebb hangulat vesz erőt az embereken,

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Betlehemi csilag . . .

Betlehemi csillag örök legendája
Volt az én lelkemnek régóta a vágya . . .
Vártam a csillagot, mely jöttét jelentse:
A kétségb' eséstől ki szivem megmentse.
Magányos utamat céltalanul jártam,
Mint a fáradt vándor sivatag pusztában,
Ki nyomra nem talál távol messzeségben
S keresi tikkasztó nappal s hideg éjben!

Szent karácsonyestén is vártam, hiába;
Csak nem fénylett nekem a csillag sugára.
Bús otthon fogadott, hogyha haza tértem
S inkább kóboroltam künn a hideg éjben.
Lábam alatt a hó csikorgott ropogva,
Fagyasztó, hideg szél sivitott nyomomba . . .
És a karácsonyi harangok szavára
Feljajdult a lelkem nehéz fájdalmába'.

Betlehemi csillag örök legendája
Számomra is boldog valóvá lett már ma;
Meghozta nekem is im az üdvösséget;
Örvendek már én is karácsony estjének.
Feltünt a csillagom, mely jöttét jelenti:
Kétségbeeséstől ki szivem megmenti;
Utamat céltalan' már többé nem járom —
S te neked köszönöm mindezt, édes párom!

Karácsony estéjén két szemed sugára
Előttem az üdvnek csillag-ragyogása,
Arcod mosolygása a hasadó hajnal;
S betlehemi pusztán miként a szent hajdan
Pásztorai látták az üdv virradását,
Ugy látja a lelkem benned boldogságát.
S hál' adó dal fakad zengve a szivembül,
A szent karácsonyi harangszó ha csendül!

Honthy István.

Az apostol.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

Bent a szobában nem égett világ, sötét volt.

Hatalmas léptekkel méregette végig a szegényes, rendetlen szobát, felrugott minden darab házieszközt, a mi a sötétben utját állta.

Nem volt már fiatal ember. Rendetlen fekete haja, melyek közül kicsillant néhány fehér szál, homlokára lógott fésületlen, szakálla majd elfedte teljesen az arcát, magas homlokán állandó tanyát ütöttek a komor ráncok. Megsoványodott alakján lazán csüngött alá a kopott, rongyos ruházat.

Karácsony este volt, olyan hideg, decemberi idő; a csonttá fagyott, kopasz ágakról vastagon csüggött alá a hó. Az égen ólomszürke felhőket hömpölygetett az élesen fütyülő szél, a hold alig pillanatokra tört elő; álmosan, bágyadtan dobott le egy-egy sugarat a földre, melyek bevetődtek az ablakon s bevilágitották a szobának nedves, nyirkos falait, végigsiklottak néhány nyomorúságos butordarabon, a vetetlen szennyes ágyon, aztán elnyelte őket egy másik felhődarab.

Az apostol leült az ágyszélére a sötétben. Csak néha vetődött az arcára egy kis világosság, a mint kinosan hajlongott, vergődött a teste.

Beszélt, vagy jobban morgott valamit az életről, a teremtésről, az Istenről . . . Tébolyodott üres pillantásokkal nézett körül a szobában. A hideg sötétség fonta körül. Maga elé bámult hosszan, mélyen.

A levegőben mintha nesztelen szárnyon suhant volna meg valami, a szobába titokzatosan, észrevétlenül lopózott be az emlékezés szárnyán két lélek . . . A sürü homályon keresztül maga előtt látta megdermedt tagokkal a feleségét, karján azzal a három napos kis gyermekkel, a kivel együtt ragadta el őket a hideg, kegyetlen halál.

Lehorgaszlott feje néha megcsuklott, könnyes, fakó szemeire kimondhatatlan fájdalom felhője borult.

Nyomor, végtelen nyomor maradt reá mindenütt.

Vacogott a foga a hidegtől; nem volt egy darabka fája sem, a mivel bemelegitsen; nincs egy rendes ruhadarabja, a mit magára huzzon, hogy felmelegedjék. Szinte belezsibbadt kinjaiba.

Egyszerre valami düh szállotta meg lelkét; szét szerette volna tépni a világot, mely őt nem érti meg és a mely nem segiti enyhiteni azt a nagy, mérhetetlen fájdalmat, mely kinozza, mely tépi a szivét.

Az emberek, a kiket boldoggá akart tenni, a kikért hosszu öt évig szenvedte a börtönt; a kikért élte miden pillanatában szi-

a legfásultabbak szivébe is bizonyos örömérzet költözködik, önkéntelenül eszébe jutnak az embernek azok a szerencsétlenek, kiknek a sors semmit, vagy csak igen keveset juttatott a karácsony örömeiből.

S ha most rágondolunk társadalmunk alsóbb néposztályának szánalomraméltó sorsára, annál ragyogóbb szinben látjuk tündökölni, annál elismerésre méltóbbnak találjuk városunk egyik leghumánusabb egyesületének, a »Pécsi Jótékony Nőegylet«-nek enyhet nyujtó jótéteményeit, melyekkel tőle telhetőleg igyekszik pótolni azt, mit a mostoha sors nyujtani elmulasztott!

S ez a »tőle telhetőleg« ma már sokat jelent, mert Pécs város előkelő társadalma jól tudja, mily valóban nemes célra áldoz, ha filléreivel a »Pécsi Jótékony Nőegylet« fáradozásait támogatja, a szegényebb néposztály pedig reménykedve, bizva tekint a nőegylet minden cselekménye felé, melytől csak saját nyomorának csökkenését s támogatást vár.

A »Pécsi Jótékony Nőegylet«, mint minden évben, ugy az idén is, a tornacsarnokban »karácsonyi vásár«-t rendezett vasárnap, melylyel módot nyujtott pártolóinak arra, hogy valóban bámulják a nőegylet lankadatlan szorgalmu hölgyei fáradozásának gyümölcseit, istápoltjainak pedig módot nyujtott arra, hogy a közönség jószivü adakozása folytán olcsó pénzen szerezhessen be magának oly cikkeket, melyekről a szegény ember egyébként csak álmodni mer.

Hogy szép volt-e a »Pécsi Jótékony Nőegylet« ez idei karácsonyi vására? Valóban nehéz e kérdésre felelni, hiszen a nőegylet nemes buzgalomtól áthatott hölgyei annyi nőies bájjal, annyi megkapó, majdnem kápráztató csinnal rendezik az ő karácsonyi vásárjukat, hogy évről évre az ember szinte feledi, hogy a tavaly és idén között hosszu egy év veszett a semmiségbe.

A »Pécsi Jótékony Nőegylet« ez idei karácsonyi vásárját is — mint az előző évieket — vasárnap délelőtt tizenegy órakor nyitotta meg a sajtó képviselői számára s azok részére, kik belépti-dijukkal hozzájárulni óhajtván a nőegylet filléreinek szaporitásához, a valóban megtekintésre méltó karácsonyi vásár cikkeinek izléses elrendezését zavartalanul akarták élvezni.

A mult évi és az idei karácsonyi vásárok berendezései között csupán az a különbség, hogy a nyeröközönség gyorsabb kiszoltatása céljából, nem voltak ez idén cikkenként elkülönitett sátrak.

A tornaterem óriási helyiségében összesen tizenegy sátor volt felállitva, hol a »Pécsi Jótékony Nőegylet« fáradhatlan elnöknője, *Sável* Kálmánné vezetése mellett az árusitást *Berecz* Károlyné, *Majorossy* Imréné, *Mihályfy* Árpádné, *Decleva* Vilmosné, *Zsolnay* Imréné, *Siptár* Lajosné, *Herbert* Jánosné, *Deutsch* Kornélné, *Scholtz* Gyuláné, *Razgha* Katalin, *Eizer* Jánosné, *Bodó* Aladárné, *Lujzer* Viktorné, özv. *Ferency* Istvánné, *Kereky* Mihályné, *Jobst* Béláné, *Lerch* Józsefné, *Hinka* Lászlóné, *Lenkei* Lajosné, *Schwabach* Zsigmondné, *Kindl* Józsefné és *Kindl* Ferencné végezték.

A karácsonyi vásár főnyereményét képező két varrógép szerencse kerekénél *Hinka* L.-né özv. *Sipőc* I.-né és *Littke* E.-né vállalkoztak Fortuna istenasszony szerepére, mig a buffetben *Udvarnoky* Győzőné, *Erreth* Jánosné és *Engel* Gyuláné szolgáltak frissitőkkel a közönségnek.

Már jóval két óra előtt óriási néptömeg hullámzott végig a Gyár- és Deák-utcákon át a tornacsarnok felé, mely rövid idő alatt zsufolásig megtelt közönséggel. Dacára a nem csekély tolongásnak, a legkisebb rendellenesség sem fordult elő. A rendre *Reeh* György városi tanácsnok, nőegyleti titkár, *Vaszary* Gyula főkapitány személyes vezetése mellett *Schultz* Ferenc, *Sárkány* Ármin dr. rendőrkapitányok, nehány rendőr és egy szakasz tüzoltó *Oberhammer* Antal tüzoltófőparancsnok elnöklete alatt ügyeltek fel a tornacsarnokban, mig az utcán *Kovács* Antal rendőrbiztos és egy szakasz rendőr tartották fenn a rendet, mely ellen általában véve nem lehet kifogás, sőt az előbbi évek példáin okulva és felismerve saját érdekeit, maga a közönség is tőle telhetőleg ügyelt arra, hogy a nagy néptömegben rendellenesség elő ne forduljon.

A délután folyamán megtekintették a nőegylet karácsonyi vásárját: *Tormay* Károly alispán, *Majorossy* Imre polgármester, *Udvarnoky* Győző ezredes, *Nendtvich* Andor hely. polgármester, *Tróber* Aladár városi főjegyző, *Herbert* János, a pécsi villamvilágitási részvénytársaság igazgatója, *Pannos* Alajos ezredes, *Pintér* János városi tanácsnok, *Nagy* Jenő vármegyei tiszti főügyész, *Reeh* Dezső vm. tb. főjegyző, *Eckensberger* György ezredes, *Kindl* József, a pécsi segélyegylet igazgatója, *Jeszenszky* Lajos árvaszéki elnök, *Bodó* Aladár dr. ügyvéd, *Sável* Kálmán kir. főügyész, *Hinka* László ügyvéd és még számosan városunk előkelőségei közül.

A »Pécsi Jótékony Nőegylet« karácsonyi vásárja, mely nemcsak erkölcsileg sikerült pompásan, hanem anyagiakban is mi kivánni valót sem hagy maga után, délutáni öt órára már véget ért.

A Zsolnay-szobor ügye.

— Saját tudósitónktól. —

Pécs, 1900. december 24.

A Zsolnay szobor végrehajtó bizottsága tudvalevőleg *Littke* József, kamarai elnök elnöklete alatt egy szükebbkörü bizottságot küldött ki, hogy ez a bizottság tegyen javaslatot *Zsolnay* Vilmos szobra helyének kijelölése és a szobor pályázati feltételeinek egybeállitása tárgyában.

Ez a szükebbkörü bizottság vasárnap délelőtt számolt be eljárásáról a nagybizottságnak, melyet *Majorossy* Imre polgármester délelőtt 11 órára hivott össze a városháza közgyülési termébe. Igaz ugyan, hogy a kiküldött *szükebbkörü* bizottságnak először a *végrehajtó* bizottság előtt kellett volna beszámolnia s a végrehajtó bizottság terjesztette volna ezután a javaslatot a *nagy* bizottság elé, de hát sürgősségi okból egyenesen a nagybizottságot hivták össze, mert a csütörtöki közgyülés már tárgyalni fogja a szobor helyének kijelölését. S a mi utóvégre nem volt baj, mert hiszen a *végrehajtó* bizottság tagjai ugyis benn vannak mind a *nagy* bizottságban is.

Majorossy Imre polgármester elnöklete alatt tartott ülésen megjelentek: *Zsolnay* Miklós, *Sikorszky* Tádé, *Aidinger* János, *Jobst* László dr., *Krasznay* Mihály, *Darócy* Aladár dr., *Bolgár* Kálmán, *Rauch* János, *Horváth* Antal, jánosi *Engel* József, *Piacsek* Gyula *Tichy* Ferenc dr., *Lenkei* Lajos, *Pleininger* Ferenc, *Eizer* János, *Littke* József és *Záray* Károly dr.

Majorossy Imre polgármeter előterjesztette a kiküldött szükebbkörü bizottság jegyzőkönyvét. E szerint a bizottság jelenti folyó

---

vesen ontotta volna szive vérét, — nem törődnek vele, megvetették, kinevették. Most, a mikor elvesztette mindazt, a mit az emberek, a mit a világ nem tudott neki visszaadni: a feleségét, a gyermekét . . .

. . . Miattuk vesztette el őket; igen, mig ő a börtönben ült, az ő jobblétük előmozditásáért szenvedte a mártirságot, ők megfeledkeztek, nem nyujtottak segélyt, nem ápolták a szegény beteg, tehetetlen asszonyt.

— Miattuk vesztettem el őket . . . . , miattuk! . . . . orditott fel fájdalmában.

De lassanként elszállt szivéből a düh és a fájdalom lépett ismét helyébe.

Két kezébe fogta lázas fejét és a szegény elszüllött ember zokogott. Ott fuldoklott görcsös szakadozott jajgatással a ronda szalmazsákon, a melyen a felesége feküdt utoljára kiteritve.

Sirt. Siratott egy családot: a feleségét, gyermekét és önmagát, kinek az élet egy meggondolatlan tévedés volt, egy rossz álom, mely tele volt értelmetlen eszmékkel, lázas küzködéssel.

Künn az utcán megcsendül a Betlehemesek jelző harangja, — a szomszédházból kihallatszik a gyermekköröm hangos rivalgása; a templom tornyában megkondultak a harangok, komoly, messzire ható hangon szóltak egyre:

»Jőjjetek, jőjjetek!« És az emberek sietnek egymásután a templomba, hol felleli lelkük a gyógyitó nyugalmat, a szerető békét.

Az apostol felugrott az ágyról, roszul hatott idegeire a harangszó, fájdalmasan a gyermekköröm, a Betlehemesek szent éneke.

Ugy, a hogy volt, fedetlen fővel futott ki a hideg havas éjszakába. A templom mellett rohant el, melynek ablakaiból kisugárzott a gyertyák fénye, a nyitott ajtón kihalatszott a hivők éneke:

»Az Istennek szent anyala
Menyekből hogy alá szálla«

Vad, zilált vonásain valami kárhozatos félelem villant keresztül, erős nagy teste megremegett a szent ének hallatára s mint az üzött vad, rohant tovább . . . tovább . . . Az emberek, a kikkel utjában találkozott, ijedten tértek ki előle és utána bámulva mormogták:

— Egy elkárhozott lélek.

A fátyolos ég lassan kitisztult.

A temetőn ünnepies, mély csend feküdt. A sirokra kisérteties világot vetettek a mosolygó csillagok; a hold szelid misztikus fénynyel vonta a korhadt fakereszteket, a hervadt koszoruk sárga leveleit.

Az apostol lelkére áttörhetetlen sötétség borult, zavaros tekintetével végig járta az elhagyott temetőt. A kisértetek órájában egyedül volt itt. Kimerülten botorkált a sirok között, megállt az egyik mellett, megismerte a koszoruzatlan jeles fejfáját, melynek csucsa kimeredezett a vastag hóréteg alól.

Szemeiből megeredtek a könnyek, csak ugy patakzottak végig nyomor s bánattól aszott arcán s belé fagytak a szellős ruha szakadozott rongyaiba. S az, a ki az emberiséget akarta uj világba vezetni; a ki egy társadalmat akart romba dönteni, — nyomorultnak, tehetetlennek érezte magát. Magas alakja összeroskadt, mintha nagy nyomasztó teher nehezülne vállaira.

Nem érezte a nagy hideget, nem, hogy lassan-lassan ráborul az álom, mely eszméinek tündérvillágát, szeevedéseinek utolsó nehéz sulyát végkép eloszlatá . . . N. J.

HOLNAPTÓL KEZDVE

Értesités!!

A TÖBBI RAKTÁRON LEVO ÁRUKON KIVÜL

A TAVASZI ÉS NYÁRI RUHAKELMÉK, CRETONOK, BATISTOK, BÁLI KELMÉK ÉS TAVASZI FELÖLTŐK IS

VÉGELADÁS utján kerülnek eladásra.

KIS ZSIGMOND PÉCS, Széchenyi-tér, Takarékpénztári uj palota.

hó 17-én felvett jegyzőkönyvében, hogy a szobornak helyet keresendő, az összes rendelkezésre álló helyeket megtekintette s beható tárgyalás után egyhangulag abban állapodott meg, hogy a Zsolnay-szobor számára *legalkalmasabb és Zsolnay Vilmos emlékének a legmegfelelőbb a belvárosi országut és az indóház-utca tengelyvonalainak keresztezésére eső tér*. Ipari és kereskedelmi szempontból nincs alkalmasabb hely, hogy Zsolnay nagyságát hirdesse; szépészeti szempontból a térség arányaival a szobor a legjobb összhangba hozható s végül forgalmi szempontból sincs akadály

Jelenti emellett a szükebbkörü bizottság hogy *Zsolnay* Miklós fölajánlotta, hogy a szobor talapzatát *müvészeti és technikai szempontból a Zsolnay-gyár saját költségén fogja elkészittetni*. Igy tehát az egybegyült 24—25 ezer korona összeg teljesen a szobor kivitelére fordítható s ugy a kijelölt helyen minden tekintetben megfelelő diszes szobor emelhető.

Jánosi *Engel* József szól elsőnek a jelentéshez s ellenezte a jelzett hely kijelölését. Szerencsétlen gondolatnak tartja e hely kijelölését, mert ide öt utca torkollik s forgalmi tekintetekben a szobor itteni felállitása teljesen kivihetetlen. Inditványozza, hogy e hely kérdése hagyassék addig függőben, mig a szobor összes méretei ismeretesek lesznek. A javasolt helyre a szobrot lehetetlen lesz elhelyezni. Tegyünk inkább a sétatérre, a balokányi liget elé vagy máshová, csak a javasolt helyre ne.

Littke József előadja, hogy minden helyet megtekintettek. Egy se ily alkalmas, s a főmérnökkel a szobor helyének méreteit elkészittették s ezek alapján egyetlen, — de ez aztán jól — megfelelő hely az, a melyiket javasolnak. S már azért is oda kell állitani *Zsolnay* Vilmos szobrát, hogy a ki Pécsre jön, az előtt mindjárt hirdesse a szobor Zsolnay végtelen érdemeit és a magyar ipar dicsőségét. A sétatéren nincs hely; a Majláth-térhez nagyarányu szobor kellene; az alsó sétatéren eldugni sem lehet a szobrot; a Buzatéren nincs alkalmas háttér! Szóval az egyedüli alkalmas hely az országut és az indóház-utca összeszögellési tere.

Piacsek Gyula elfogadja ezt a helyet. De előbb szakbizottság által kéri kijelöltetni, mennyit engedhet át a város a közforgalom akadályoztatása nélkül s azután megállapitani, hogy az átengedhető területen fel lehet-e a szobrot megfelelően állitani?

Aidinger János is liyen véleményben van. Nem szerencsés a választás, de jobbnak hiányában elfogadja. Kéri azonban a szobor és alapzat terveit a helyhez arányitva elkésziteni.

Rauch János főmérnök szerint kilenc méter hosszságu és ugyanily széles terület átengedhető. Mert a tér közepe holt terület. Jobbra és balra mennek utak az indóház-utcáról, de szemben nincs utca. A perspektiva emelkedő s ennél jobb, alkalmasabb hely nincs, nem is lehet.

Horváth Antal szólt még a javaslat érdeméhez, szintén amellett lévén, hogy a teret előbb ki kell jelölni, mennyi engedhető át belőle s *Majorossy* Imre, *Littke* József, *Piacsek* Gyula és *Rauch* János ismételt felszólalása után az ülés egyhangulag elfogadta a javaslatot, *mely szerint az országut és az indóház utca találkozási terén kér kijelölni helyet a városi közgyüléstől a szobor számára.*

Ezután a *pá.yázati feltételeket* tárgyalták. E szerint a szobor költsége huszezer korona. Az alak bronzból öntve, legalább is $2^1/_2$ méter magas legyen. A szobor talapzata a Zsolnay-féle »graice« elnevezésü keramiai anyagból készülvén, e talapzat költsége a 20 ezer koronán kivül esik. Ha a pályázó nem ily kőből tervezi a talapzatot, akkor a talapzat költségét is a jelzett összeg fedezi. A legjobb pályamü nyeri a szobor kivitelét, mint első dijat. Második dij hatszáz korona; harmadik dij négyszáz korona lesz. A pályázati minták benyujtási határideje 1901. április hó elseje. A biráló bizottság az elnökből, alelnökből, két végrehajtó bizottsági tagból s a kultuszminiszter egy megbizott szakképviselőjéből fog állani.

E pályázati feltételekhez is többen szóltak hozzá, bár már ekkor az ülésbe beleharangozták a delet s végre is *Aidinder* János és *Darócy* Aladár dr. felszólalásai után elfogadta a pályázati feltételeket az ülés, mely egynegyed egy után ért véget.

Nyilt levél

Simonffay János urhoz,

mint a pécsi függetlenségi párt elnökéhez.

Több, mint bizonyos, hogy az uj választások a jövő év tavaszán lesznek megtartva.

Ámbár az uj választási törvény és a már megtartott 16. választás eredménye, illetve lefolyása hinni engedi, hogy a már megszokott arcpiritó szemérmetlenségek, erőszakosságok, vesztegetések, hivatalos nyomás és sok mindenféle erkölcstelen üzelmek ismétlődni nem fognak, azonban mindezek nem azt jelentik, hogy a választó polgárokat immár vezetni nem kell és az egységes szervezkedés fölösleges lenne.

Miután pedig az utóbbi választások alkalmával a pécsi függetlenségi párt tevékenységét teljesen mellőzve, felfüggesztette és talán kizárólag ennek tulajdonitható, hogy a mostani országgyülési ülésszak alatt Pécs szab. kir. városa oly képviselővel dicsekedhetik, kinek 5 évi müködéséből csupán annyit tudunk, hogy a parlamentben egy nagyon rövid, de velős szónoklatot tartott, ezt hogy: »hogyne«.

Éppen ezért, hogy a közelgő választások városunk függetlenségi érzelmü szavazó polgárait készületlen ne találja: bátorkodom tisztelettel felkérni Nagyságodat, hogy a párt szervezéséről jó eleve gondoskodni méltóztassék.

Pécs, 1900. december 24 én.

Több választó polgártársam megbizásából

kiváló tisztelettel

dr. Flóris Endre

ügyvéd.

Hirek.

Pécs, 1900. dec. 24.

Karácsonyi emlékezés.

Nemcsak a nőben és gyermekben van szesszély,
Ezt szembetünően bizonyitja a szél;
Mely néha oly gyenge, oly melegen lenget,
Hogy tőle a jég, de még a fagy is enged.
Majd vad sikongással éleseket sivit,
Mintha kiáltaná: »én vagyok az ur itt!«
Majd néha szeszélyből havat, esőt, vagy port,
Az emberiségnek durván szemébe hord.

Igy volt ezernyolcszáz nem tudom már hányban,
Nem lehetett menni, sem kocsin, sem szánban;
Sőt a gőzösnek is ugy befütött a szél,
Hogy menni ne tudjon; bárki, bármit beszél,
Őkelme haraggal biz ugy határozott,
Maradjon ki hol van, szent karácsonyra ott,
Minden járóműnek torlaszt s gátat vetett,
S tán az zugott, midőn sikerén nevetett.

Szegény kis diákok jaj, hogyan lesz ez hát?
Ki állit tinektek most szép karácsonyfát?
Ha a zord tél szele szülőktől elválaszt,
Ki ád panasztokra vigasztaló választ?

Családjában vakarcs, a kis Ödön fiu,
Dédelgetett kedvenc. kényeztetett, hiú;
Magát nagynak véli, hisz latinista már,
Mert négy hónap óta gimnáziumba jár.
»Nem volt nekem ilyen karácsonyom soha!
Miért a sors hozzám ilyen nagyon mostoha?
Távol enyéimtől, karácsonyfa nélkül
Muljék el e szép nap? megmarad emlékül
Egész életemre; bármilyen kort érek,
Emlékemben erre vissza-visszatérek.«

Igy kesergett szegény kis Ödönke gyermek,
Bánatát visszhangzák az iskolatermek.
Nagy bujában néha kis szive megrengett,
Néha órákhosszan szótlan elmerengett.
Környezete szánta a kis epéskedőt,
De megvigasztalni? azt nem lehetett őt.
Kedvezgetett a szép házikisasszony is.
Arra is rászólt, hogy: »itt mindenki hamis.«
Szomoru képek közt jőtt a karácsonyest,
Mely a gyermekagyba tündéri mesét fest;
Könnyel áztatgatta szegényke tányérját,
Miért haraggal más terembe küldték át.

Bemegy a kis Ödön szomoruan, búsan,
De ott karácsonyfa megrakva áll dúsan,
Felgyujtva ékesen; és e fénynek árja
Oly örömre ragyog, melynek nincsen párja;
Alma, dió, lapda, kalács, friss és puha,
Nyakravaló, óra, inggob, lánc, uj ruha,
Könyvekből is volt ott, olyan szép gyüjtemény,
Melynek méltán örül az ilyen kis legény.
Egy nagy fehér lapon, vastag betük, nagyok,
Hirdetik a fáról: »*Ödönkéé vagyok.*«

Tágra nyilt szemekkel bámul maga elé,
Sikoltana nagyot, de — hangját nem lelé,
A meglepetéstől magával alig birt,
Csak sirt és nevetett, vagy tán nevetve sirt.

Azóta Ödönke bizony pap lett régen,
De vajjon fénylik-e csillag ugy az égen,
A mely beragyogja ez idő emlékét?
S meglelte-e a pap, a várt lelki békét?
Emlékszik-e néha-néha mindezekre,
És az ezt rendező szép női kezekre?!

M—r Jákóné.

Napirend 1900. december hó 25-én, 26-án és 27-én.

Naptár: kedd, dec. 25. — Róm. kath.: Karácsony. — Prot.: Karácsony. — Gör. kel. (dec. 12.) Spirldion. Zsidó: Tebeth 3. — Nap kél 7 óra 50 perckor; nyugszik 4 óra 9 perckor. — Hold kél reggel 6 óra 10 perckor; nyugszik este 7 óra 20 perckor. — Szerda, dec. 24. — Róm. kath.: István. — Prot.: István. — Görög-kel. (dec. 13.) Eusztrat. — Zsidó: Tebeth 4. — Nap kél 7 óra 50 perckor; nyugszik 4 óra 9 perckor. — Hold kél reggel 7 óra 25 perckor, nyugszik este 8 óra 40 perckor. — Csütörtök, dec. 27. Róm. kath.: János. — Prot.: János. — Görög-kel.: (dec. 14.) Tyrsus. — Zsidó: Thebeth 5. — Nap kél 7 óra 50 perckor; nyugszik 4 óra 10 perckor. — Hold kél reggel 8 óra 50 perckor; nyugszik este 9 óra 40 perckor.

Időjelzés. A központi meteorologiai intézet jelzése szerint: derült idő, fagypont körüli hőmérséklet várható.

Zenés mise a székesegyházban szerdán 9 ó,

Kath. legényegylet Karácsonyfa-ünnepélye szerdán este 8 órakor.

Szinház: kedden d. u.: »Párisi rongyszedő,« este »Newyork szépe.« Szerdán d. u.: »Aranykakas«, este »Hoffmann meséi.« Csütörtökön este »Falurossza.«

Med. Univ.

DR. GÁL JENŐ

fogorvosi műterme Pécsett, Széchenyi-tér, Takarékpénztári-palotában.

Rendelés: d. e. 9—12, d. u. 2—6.

— Boldog karácsonyi ünnepeket kivánunk olvasóinknak és munkatársainknak!

— (**A mi karácsonyfánk.**) Lapunk mai számához *huszoldalas ünnepi mellékletet* csatolunk, mint a mi karácsonyi ajándékunkat szives olvasóközönségünk számára. A »Pécsi Figyelő« karácsonyi mellékletén *husz szerzőtől* talál a szives olvasó karácsony alkalmi közleményeket és hiven ahhoz az irányhoz, hogy mint minden téren, ugy a szépirodalom terén is, a helyi érdekeket tartjuk szem előtt s városunk és megyénk közönségét szolgáljuk, ünnepi mellékletünkön *mind helybeli, pécsi és baranyamegyei iróktól* talál közönségünk olvasnivalókat karácsony szent ünnepére. Ezt a karácsonyfát adjuk mi közönségünknek, melynek a diszei ime a következők:

1. *Betlehemi pusztán*; költemény, *Bodonyi* Nándortól. Ismerőse régen már közönségünk előtt Bodonyi Nándor, ez a poéta tanitó, ki emelkedett hangu, szép versével vezeti be a szives olvasót a mi karácsonyfánkhoz.

2. *Fekete karácsony*; elbeszélés *Hegyháti* tollából. A szabadságharc két karácsonyát rajzolja ügyes tollal Hegybátink ebben az elbeszélésben.

3. *Est a tengeren*; költemény Hugó Viktortól; forditotta *Ciglányi* Béla. Illusztris munkatársunk, ki mint műfordító elismerésreméltó nevet vivott ki irodalmunkban, Hugó Viktornak »Soirée en mer« cimü remek bölcselmi költeményét mutatja be az eredetihez méltó szép forditásban.

4. *Karácsony*. Irta *Unatyinszky* Leóna. Finom női lélek megfigyelésével irt történetet beszél el ebben a novellájában Unatyinszky Leona, ki szintén régi és kedves ismerőse tárcarovatunkból közönségünknek.

5. *A halálhoz*; költemény *Erdélyi* Sándortól. Hangulatos vers ez, melyben szerzőnk a sziv hurjait szólaltatja meg.

6. *Karácsony-estém*. Rajz, *Mártonffy* Imrétől. A jeles iró hangulatos novellája méltán sorakozik társai mellé.

7. *Sejtelem*; költemény. Irta *Jozefa*, mely álnév alatt egy kedélyben, szivben gazdag női munkatársunk járul a mi karácsonyfánk diszitéséhez, közönségünk gyönyörködtetésére.

8. »*Hrisztos sze rodi!*« A szerb irók egyik előkelősége, *Budiszávlyovics* Milán, eme pompás karácsonyi elbeszélését közli sikerült forditásban, *Skrbics* Tivadar, a szerb irodalmi termékeknek ez a fiatal, sok reményekre jogositó forditója.

8. *Két karácsonyi ajándék* Irta *Nagy* József, kitől lapunkban már sok ügyes novellát olvastak olvasóink.

10. *Az ima* cimmel *Scossa* Erzsi mond el szép és tanulságos történetet.

11. *Iskolám s családom*; költemény *Somsich* Sándortól, megirva egy nemesen érző poétalélek egyszerü igazságával.

12. *Pista, a fogalmazó ur*; ily cimen pompás történetet mond el *Landgraf* József.

13. *Anikó* a cime *Jámbor* József elbeszélésének, mely megható szerelmi történetet mond el.

14. *Jön a kis Jézuska*. Mese *Albert bácsitól*. Bizonyára nagy örömet szerzünk ezzel a gyermekvilágnak, hogy az ő kedvenc mesemondójuktól ime karácsonyra is közlünk egy gyönyörü karácsonyi mesét.

15. *Mit hozott a Mikulás?* E cimen *Tihanyi* Károly mond el egy érdekes történetet.

16. *Gyermekükért*; elbeszélés dr. *Molnár* Jákótól, kinek nevét olvasóink már sok szép tárca alatt olvashatták lapunkban.

17. *A katholikus világ Norvégiában*, uti emlék dr. *Rónaky* Kálmántól. A szeretet ünnepén világlátott munkatársunk szép cikkben mutatja be a norvégiai katholikus hitéletet és a szeretet szent érzelmétől vezetett apostolait.

18. *Szent este*. Lapunk belső munkatársa, a majd vig, majd szomorkodó *Cank* Muki beszéli el ebben a szép elmélkedésben a karácsonyest örömét, bánatát.

19. *Karácsonyéji álom* cimen *Horkai* Elemér belső munkatársunk egy ábrándos szerelmi történetet beszél el az ő szingazdag, közvetlen modorával.

20. *Éjfélbe hajlik . . .* *Honthy* István belsőmunkatársunk ily cimü költeménye zárja be a közlemények nagy sorát.

S mikor e belyütt a »Pécsi Figyelő« karácsonyfáját átnyujtjuk közönségünknek, egyszersmind mindazon munkatársainknak, kik e karácsonyfa diszéhez hozzájárulni szivesek voltak fenti közleményeikkel, őszinte köszönetünket fejezzük ki.

Olvassák olvasóink karácsonyi ünnepi mellékletünket a szent karácsony ünnepén békességben, boldogságban!

— (**A karácsonyi istentiszteletek sorrendje.**) A karácsonyi ünnepek alatt a város plébániatemplomaiban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek:

A székesegyházban ma éjfélkor az ünnepélyes éjféli mise lesz nagy asszisztenciával. Holnap, 25-én reggel hét órakor lesz az ugynevezett pásztorok miséje szintén segédlettel, majd délelőtt kilenc órakor a püspöki mise lesz s utána szentbeszéd. Délután 3 órakor a szokott vecsernye s öt órakor a hirdetett délesti ájtatosság, melyen egy jezsuita páter fog predikálni. — Karácsony másnapján, 26-án, reggel hét órakor a szokott nagy mise lesz s kilenc órakor a pontifikális mise. Délután háromkor vecsernye s öt órakor a jubileumi délesti ájtatosság.

A belvárosi plébániatemplomban ma éjjel tizenkét órakor az éjféli mise, holnap reggel hat órakor a pásztorok miséje s délelőtt tizkor az apát mondja fényes asszisztenciával a misét. A délutáni litániát rendes időben fogják megtartani. Karácsony másnapján szintén reggel hatkor és délelőtt tiz órakor lesz egy mise s délután a rendes időben a litánia.

Az Ágoston-téri plébániatemplomban ma éjjel az éjféli mise lesz, holnap reggeli hét órakor a pásztorok miséje, kilenckor kis-mise s tizórakor a pontifikális mise, melyet szent beszéd előz meg s ezt *Kiss* István hitoktató tartja. Délután két órakor litánia. 26-án reggel hét órakor kis mise horvát énekkel, kilenc órakor szintén kis mise. Délután a litánia rendes időben.

A ferencrendiek plébániatemplomában az éjféli misét holnap reggel hat órakor követi a pásztorok miséje s tiz órakor a rendes nagy mise. Délután a litánia rendes időben tartatik meg. Karácsony másnapján az istentiszteletek ugyanazon sorrendben tartatnak meg, mint vasárnapokon.

— (**Személyi hir.**) Báró *Fejérváry* Imre főispán és neje, kik vasárnap este tértek haza a fővárosból, ma reggel a nyolcórai gyorsvonattal visszautaztak Budapestre, honnan a főispán folyó december hó huszonhetedikére tér haza, hogy a város közgyülésén személyesen elnököljön.

— (**A »Pécsi Nemzeti Kaszinó«**) ez idei Szilveszterestélyéről volt alkalmunk irni s valóban nem tulozunk akkor, ha a »Nemzeti Kaszinó« ez idei szilveszter estélyéhez a legnagyobb várakozásokat füzzük. — Az érdekes, eredeti s a publikumnak nem csekély meglepetéseket szerző estély műsorának minél érdekesebbé tételén még egyre nagyban fáradozik *Reeh* György városi tanácsnok, a »Nemzeti Kaszinó« h. igazgatója, kinél számos kaszinói tag már most bejelentette a szilveszter estélyen való részvételét.

— (**Népgyülés.**) A pécsi szociáldemokrata-párt, mely ez évben ugyancsak gyakran rendezett népgyüléseket, még egy népgyülést tart ebben az esztendőben. A népgyülés folyó hó harmincadikán (vasárnap) délelőtt féltizkor lesz a gyár-utca 7. szám alatt. Tárgyai lesznek: a parlament és az uj törvények; és a nép helyzete.

— (**Himen.**) *Kalisch* Miksa folyó hó huszonötödikén tartja esküvőjét délelőtt féltizenkét órakor Pécsett az izraelita templomban *Neufeld* Saroltával. *Neufeld* Jakab leányával Hódmezővásárhelyről. — *Máthé* Olgát, *Máthé* Ödön, hegyháti járási főszolgabiró leányát Sásdról eljegyezte *Posztl* Károly, vásárosdombói körjegyző.

(**Névmagyarositás.**) *Günsberger* József (Ottó) kir törvényszéki aljegyző pécsi lakos vezetéknevének »Gellér«-re kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

— (**Megszünt zárlat.**) Mint azt annak idején megirtuk, *Somogy* községben egy veszett kutya garázdálkodott, mely több községi eben kivül két embert is megmart, kiket felszállitottak a Pasteur-féle intézetbe. Ennek folytán a községi kutyákra negyven napig tartó zárlatot rendeltek el, melyet azonban — több ebveszettségi eset időközben elő nem fordulván — tegnap megszüntettek.

— (**Karácsony a szürke házban.**) Abban a komolyképü szürke házban, a pécsi kir. ügyészség fogházában is megülik Krisztus születésének napját, karácsony ününnepét. Ma reggeltől kezdve egész napon át meg van engedve a rabok látogatása. Karácsony első és másnapján reggeli kilenc órakor *Vajdits* Gyula tb. kanonok tart misét a kir. ügyészségi fogház kápolnájában a rabok számára, mig délelőtt tiz órakor az ev. ref, vallásu rabok részére Horváth Antal, ref. lelkész tart ünnepi istentiszteletet.

— (**Nem smucig a magyar!**) Pécs szab. kir. város nem akar ilyenkor karácsony táján mögötte maradni polgárainak, kik mindannyian igyekszenek kriszkindlivel kedveskedni egymásnak. A város is megadta polgárainak a maga karácsonyi ajándékát; az ünnepekre *kinyittatta a vizvezetéket*. Szóval Pécs szab. kir. város megmutatta, hogy: »nem smucig a magyar!«

— (**A pécs-baranyai fillér-szövetkezet**) igazgatósága és felügyelő-bizottsága szombaton este tartotta alakuló ülését. Igazgatósági elnökké *Zsolnay* Miklós, alelnökké *Loewy* Lipót dr. és monostori *Erreth* János választattak meg. — Ügyvezető igazgató lett *Porges* Béla, könyvvezető *Aradi* Géza, pénztáros *Kis* Ernő, igazgatósági jegyző *Toldi* Béla dr. Az alakulás után tárgyalta az igazgatóság a baranyamegyei hitelintézettel kötendő szerződést s elfogadta ez intézet ajánlatát, mely szerint tisztviselőit és helyiségét dijtalanul rendelkezésére bocsátja a szövetkezetnek, mely a tagjainak nyujtandó kölcsönök által igénybe nem vett fölös pénzét a helybeli pénzintézetek többségénél szokásos kamatoztatás mellett takaréktári betétként a nevezett intézetnél helyezi el. — Ez a szerződéses viszony egy évi felmondás után kölcsönösen megszüntethető.

Bedő-kávéházban
és a
Secessio-sörözőben
karácsonytól kezdve ujévig
Rác Guszti és Farkas Sándor mindennap zeneestélyt
rendeznek.

— (**Karácsonyfa-ünnepélyek.**) A *Matessa*-féle árvaházba ma délután három órakor látogatott be a kis Jézuska, hozván a kis árváknak gyönyörű karácsonyfát s mindegyiknek szép ajándékot. A kis árvák ez alkalommal pásztorjátékot adtak elő, majd egy alkalmi szindarabot játszottak, aztán szavaltak s énekeltek és igy megmutatták, hogy csakugyan érdemesekké tették magukat arra, hogy a kis Jézuska olyan korán látogasson el hozzájuk. Az árvaház karácsonyfaünnepén igen sok érdeklődő jelent meg, köztük a városi urak közül is többen, a kik mind gyönyörködtek a kis lelkek ártatlan örömében. — Igen szép karácsonyfa-ünnepélyt tartottak ma délután három órakor a *baranyamegyei* árvaházban. Az ünnepélyt az árvaházi növendékek éneke nyitotta meg, ezután a »Betlehem« cimü vallásos tárgyú gyermek-szinjátékot adták elő a növendékek. Majd *Keller* István várnagy igen szép beszédben jó magaviseletre és jóttevőik iránti hálára intette a gyermekeket s azután az árvaház nagytermében felállitott remek diszitésü karácsonyfa alá helyezett ajándékok kiosztása következett. A növendékek az évente szokásos téli ruhákon kivül játékszereket s hasznos iskolai felszereléseket kaptak. Az ünnepélyt az árvaház egy mágocsi leánynövendékének záróbeszéde fejezte be. Érdekes, hogy a kis leány, ki csak egy éve növendéke az árvaháznak s nem tudott magyarul, midőn az árvaházba került, fennakadás nélkül, tisztán magyarul mondotta el kis beszédét. Az ünnepélyen nagyszámu érdeklődő közönségen kivül hivatalos részről megjelentek *Koszits* Kamill vm. főjegyző, *Jesszenszky* Lajos árvaszéki elnök, dr. *Rónaky* Kálmán árv. ülnök és *Keller* István várnagy.

— (**Jelentés a vizről.**) A Tettye mai vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: Folyó hó 23-án reggel 6 órakor a tettyei viztartóban 1000 kbm., az ellentartóban 600 kbm. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 807 köbméternek találtatott. — Folyó hó 24 én reggel 6 órakor a tettyei viztartóban 1000, az ellentartóban 790 kbm. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 800 köbméternek találtatott. A magánvezetékek ma megnyittattak.

— (**A honvédelmi miniszter betegsége.**) Fejérváry Géza báró öt hét óta gyöngélkedik s betegsége az utóbbi napokban komolyabb fordulattal fenyegetett. Régi vesebaja ujult ki a tavaszi hadgyakorlatok alkalmával, a miniszter azonban föl sem vette, minthogy egy ez a baja husz esztendős, de soha sem vált veszedelmessé. Öt hét előtt azonban növekvő fájdalmai jelentkeztek, melyek végül ágyba döntötték a szivós erejü, daliás magatartásu minisztert Orvosai, köztük Réczey dr. egyetemi tanár, vesekövet konstatáltak nála és igy a műtét elkerülhetlennek mutatkozott. Fejérváry Géza báró, mikor állapotáról értesült, haladéktalanul alá akarta vetni magát a műtétnek. Az orvosi tanácskozás meghivott tagjai azonban a miniszter előhaladott korára való tekintetből a műtéthez csak végső esetben akartak folyamodni. Igy a sebészi beavatkozás egyelőre függőben maradt s a következés megmutatta, hogy az orvosok által elfoglalt várakozó álláspont nagyon is igazolt volt. A miniszter állapotában ugyanis váratlanul örvendetes fordulat állott be s a tegnapelőtti orvosi tanácskozás kimondta, hogy a műtét véghezvitelére ezuttal semmi szükség sincs többé, sőt valószinü, hogy arra jövőben sem kerül a sor. Fejérváry Géza báró ugyanis napok óta könnyebben érzi magát, kinzó fájdalmai elmaradtak és zavartalanul fogadja látogatóit. A beteg minisztert tegnapelőtt délben József kir. herceg is meglátogatta s közel egy óra hosszat időzött nála, szerencsét kivánva egészsége jobbra fordulásához.

— (**Az első pécsi veterán és betegsegélyző egylet**) 1901. évi január tizenharmadikán fogja rendes évi közgyülését tartani. Tárgysorozat: 1. Titkári jelentés az 1900. évről, 2. 1900. évi zárszámadás és a 1901. évi költség előirányzat 3. Az egyleti tisztviselők és választmányi tagok választása. 4. Felmerülő javaslatok és inditványok tárgyalása.

— (**A „Pécsi Polgári Daloskör“**), mint azt már megirtuk, az idén is, mint minden évben, Szilveszter estélyt rendez folyó évi december hó harmincegyedikén a »Vigadó« összes termeiben. Az idei Szilveszter-estély érdekes müsorszámai a következők: 1. »Árvalányhaj«. Férfikar. Énekli a polgári daloskör. 2. Kedélyes fogház. Humoros előadás. 3. Elpuskázott adófelszólamlás. Humoros előadás. 4. Király-induló. Énekli a polgári daloskör. 5. A kameruni fényképész. Humoros előadás. 6. A telefonhirmondó. 7. Macskazene. Tréfás jelenet. 8. Kofák és rendőrök a piacon. Operette.

— (**Szilveszter-estély a Petőfiben.**) *Szabó* Sándor vendéglős a Petőfi-vendéglőben december harmincegyedikén családias-jellegü Szilveszter-estélyt rendez. Lesz jó magyar zene és tánc; jó italokról és ételekről a vendéglős gondoskodik a szabad bemenet melletti estélyen, melynek kezdete este 8 órakor lesz. A Petőfi-vendéglőben (malom-utca 15. szám) minden evben szokott rendezni a vendéglős ily Szilveszter-estélyt, mely idén is igen látogatottnak és kedélyesnek igérkezik.

— (**A Zsolnay-szobor-alap**) javára a pécsi kereskedelmi- és iparkamarához érkezett adományokról LVI. kimutatás. Az LIII. kimutatás összege 24217 kor. 48 fill. Budapesti könyvkötők, kesztyüsök, timárok nyergesek, szijgyártók és böröndözők ipartestülete 10 kor. Pécsi villamos telep 200 kor. Wertheimer J. Pécs, 20 kor. Füchsl Arnold Pécs, 20 korona. Összesen 24467 korona 48 fillér.

— (**A karácsonyi piacról.**) Már a nóta is az mondja, hogy »egyszer van egy esztendőben karácsony« s ezt az alkalmat aztán ki is használják azok, kiknek valami eladni valójuk van, mert ha a karácsonyi piacon nem tudnak jó áron tuladni portékáikon, akkor tán nem is adnak tul rajta soha. S ennek az ár felsrófolásnak fényes tanujelét adta a karácsonyt megelőző utolsó hetivásár, mely igen érdekes világot vet a piaci kofák kereskedelmi szellemének kifejlettségére. Igy például a szárnyasokat áruló kofák mesés árakon adtak tul apró jószágaikon, melyek azonban igy is elkeltek, miután ezen a téren a kereslet jóval tulhaladta a kinálatot. — A tojásos kofák valóságos kartellt kötöttek. Megszabták hat darab tojás árát husz fillérben s takarékos gazdaasszonyaink bármerre fordulhattak, az ár — alku nélkül — mindenütt egyforma volt. Sőt a vidékről bejött kofák is résztvettek a kartellben, melyet becsületesen meg is tartottak. Gyümölcsös kofáink — kik a karácsonyi idény egyik legjobban comsumáló cikkét a diót árulták, csinos kis konkurrenciát csináltak füszerkereskedéseinknek, kik az ünnepre tekintettel, nyolcvan fillérre verték fel a dió kilójának árát. A gyümölcsös kofák azonban egészséges kő-diót adtak el tizenötöt négy krajcárért, ugy, hogy »garasával« véve, gazdaasszonyaink hatvannégy hatvanhat fillérjével kilóját, szerezhették be a diónak. — A hetivásár kezdetén nagy ára volt a vadnak is, mely azonban a délelőtti órákban, a kereslet csökkenésével jóval alább szállt, mig az eleinte alacsony áru pecsenye malacok, az később árfolyamon tul is szép keresletnek örvendettek.

— (**Cselédjutalmazás Üszöghön.**) Ritka szép ünnepély folyt le tegnap délután az üszöghi pusztán. Baranyavármegye gazdasági egyesületének felterjesztése folytán a földmivelésügyi m. kir. miniszterium a vármegye területén ez idén is hét olyan gazdasági cselédet, a kik egy helyen minden megszakitás nélkül legalább negyven évig szolgáltak, százszáz korona jutalomban részesitett. Ezen megjutalmazottak egyike Póra József, uradalmi béres, a ki Üszöghön becsületes munkásságban urainak teljes megelégedésére hosszu negyven évet töltött el, kinek örömére és az ifju nemzedék kellő buzditására az uradalom az egész cselédségnek lakomával egybekötött valódi ünnepélyt szerzett. Vaniss Sándor, a pécsi járás főszolgabirája, a gazdasági egyesület kiküldöttével, Vörös Mihály titkárral egyetértőleg a pénzbeli jutalom és a kitüntető okmány átadását vasárnap délutánra tüzték ki. Félháromkor megjelentek nevezettek a kastélyban és ott találták Jakabffy Imre, állami állattenyésztési felügyelőt, Szilágyi János, vincellérképezdei igazgatót, dr. Stein Lajos földbirtokost és az uradalmi tisztikart. Nemsokára megérkezett az ünnepelt, kisérve Kis Kozár község előljárósága, az egész uradalmi cselédség és koszorus leányok által, kik zászlók elővitele mellett, vig muzsika zengése között értek föl a kastély előtti nagy szabad térre. Itt adta át Vaniss Sándor a meghatottságtól reszkető öreg cselédnek a diszokmányt és a 100 kor. jutalmat, buzditva a jelenvolt cselédséget is arra, hogy egyhelyen ilyen hosszu ideig szolgáljon. Ezután Vörös Mihály beszélt a gazdasági egyesület nevében, ecsetelve az ünnepély rövid történetét, lelkes szavakban hivta fel a megjelenteket, hogy a Gondviseléstől számukra kijelölt állást mindenki a lehető legjobban töltse be, miáltal uraik megelégedését vivják ki, nekik pedig a megelégedés jut osztályrészül, miből a boldogság fakad, melynek birtokában megszünik az elégületlenség és elenyészik az átkos osztályharc, mely az utóbbi időben nálunk is fölütötte fejét

Végre megemlékezett rövid szavakban mindazokról, kik a ritka ünnepély létrejöttén fáradoztak, mig a Budapesten telelő nagylelkü földesurnak üdvözlő táviratot küldöttek. Áldja is meg a Mindenható mindazokat, kik a szegény munkásnép helyzetének javitásán dolgoznak.

— (**Roncsoló toroklob Sásdon.**) Mint értesülünk, *Sásd* községben a *roncsoló toroklob* a gyermekek között járványosan fellépett. A járvány tovaterjedésének meggátlására megtették a szükséges óvintézkedéseket

— (**Bányászok karácsonya.**) Mint értesülünk, az I. cs. és kir. Dunagőzhajózási Társulat összes baranyamegyei bányáiban ma délután három órakor karácsonyfaünnepélyeket tartottak. Az ünnepélyeket megelőzőleg az illető bányagondnokok az ünnepi diszben összegyült bányászokhoz beszédet intéztek, mely után az alkalmas helyen felállitott karácsonyfa megtekintése következett s azután kezdődött a késő éjjeli órákig tartó karácsonyi vigasság.

— (**Bibliai felolvasás.**) A pécsi izr. »Biblia társaság« tegnap délután öt órakor a pécsi izr. hitközségi iskola helyiségében felol-

NÁDOR-KÁVÉHÁZBAN
ZENEESTÉLYT rendez. CSERTA- és SCHÖNHERR-FÉLE BOROK! — HIDEG BUFFET!
Kitünő kávéházi italok. — Egész éjjel nyitva! — Jó és pontos kiszolgálás.
A n. é. közönség becses pártfogását kéri
WEINDORFER JÁNOS, kávés.
ma és minden este
GARAY FERENCZ jól szervezett zenekara
Garay zenekara bálokon s banketteken való közreműködésre olcsón vállalkozik.

vasó ülést tartott, mely alkalommal *Kondor* Béla, a pécsi Porgesz-féle felsőkereskedelmi iskola igazgatója igen szép számu hallgatóság előtt »Ég és föld« cimmel érdekes felolvasást tartott.

— (**Elragadta a ló.**) *Kenéz* József m. peterdi kocsislegénynek szomoru karácsonya lett. A kocsislegény ugyanis tegnap gazdájának egyik lován el akart nyargalni a szomszédközségben lakó szüleihez, de utközben a ló megijedt valamitől s elragadta a legényt, ki az egyik utfordulónál lebukott a lóról, még pedig oly szerencsétlenül, hogy bal lábát kificamitotta. A legény gazdája kocsin épp arra hajtatott s kocsisát hazaszállitotta, hol most ápolják.

— (**Betörés fényes nappal.**) *Kalupka* János németüröghi lakos tegnap délelőtt panaszt emelt a központi járás főszolgabirói hivatalánál, hogy mig ő családjával idebent járt a városban karácsonyi bevásárlásokat eszközölni, addig a lakásán fényes nappal betörők jártak, kik feltörték lakásának ajtaját, de ott mit sem találva, az éléskamra ajtaját feszitették fel s onnan körülbelül negyven korona élelmiszert elemeltek. A vakmerő betörőket a hatóság emberei most erélyesen nyomozzák.

— (**A karácsonyfa-tolvajok.**) Magyar-Sóros község határában van egy kisebb erdős rész, hol többek között nehány szál fenyőfa is tenyészik. A karácsonyi ünnepekre tekintettel, a községi előljáróság intézkedett a fák megőrzéséről, s erdőőrt állitott az erdősrészre, kinek aztán sikerült is, két községbeli suhancot a karácsonyfa lopáson rajtakapni. *Horváth* István és *Leier* Jánost, a rossz szándéku suhancokat átadták a bíróságnak.

— (**Carmellini**) a világhirü illusionista és gondolat-olvasó karácsony első és második napján rendkivüli előadást rendez a nagy »Vigadó« éttermében egészen uj müsorral. Carmellini valóban megérdemli a nagyközönség pártfogását, mert az ő előadása nem sablonszerü, hanem a mit bemutat, mind rendkivül szenzációs mutatvány.

— (**Karácsonyi ajándékok.**) A felsővámház-utcai iskolás gyermekek részére karácsonyi ajándékul *Karl* Arthur papirkereskedő 23 korona értékben különféle dolgokat küldött; hálás köszönet érte a testület nevében. *Szvácsek* Mihály igazgató pedig a város elemi iskolás tanulói közt »Mária-Gyűdi« emlék-könyvecskéiből 190 darabot osztott ki.

— (**Találtatott.**) Egy *Jován* Jánosné nevü pécsi asszony tegnap Üszögh község határában egy négy koronával terhelt pénztárcát talált, melyet igazolt, jogos tulajdonosa a központi járás főszolgabirói hivatalában átvehet.

— (**Leszavazott bál.**) A Vörös Kereszt Egylet dombovári fiókja, *Paál* József elnöklete alatt választmányi ülést tartott, mely alkalommal javaslatba hozták, hogy az egylet a Dombovárott felépitendő Erzsébet-kórház javára táncmulatságot rendezzen. A választmány e célból értekezletre hivta össze Dombovár társadalmának számottevő tagjait. Az értekezletnek többek között a rendező bizottságot is kellett volna megválasztania, de erre egyáltalában nem került a sor, mert az értekezlet a bál megtartását egyszerüen — leszavazta.

— (**A falvagasz müvészet**) fokozódó mérvben kezdi magára kelteni a közérdeklődést; s annyi specialis kiállitás után végre az idei párisi világkiállitás már megfelelő nagy helyet szentel neki. A monarchia nagyiparában e téren első helyet foglal el a Kathreiner cég, a mely azt évek óta mélyrehatóan és előkelő módon ápolta, eredeti, kiváló művészies képtárgyak felhasználása által. Bizonyitéka ennek az utcákon ujabban kiragasztott és minden kereskedőnél látható Kathreiner hirdetés: vörös ernyővel egy mosolygó leánykép, a melynek fényhatása épenséggel meglepő s a szemlélőre serkentő művészies benyomázt gyakorol. Kivánjuk, hogy az a rendkivül kedvesen meginvitáló leányka, a ki szecessiós zöld findzsát magasra tartja, az oly általánosan kedvelt Kathreiner-kávénak igen hathatós terjesztőjének bizonyuljon.

— (**Pichler Győző dr.**) A tolnamegyei kölesdi kerületnek az egész országban jól ismert képviselője, *Pichler* Győző, a szombati naptól kezdve ujságirói s képviselői cimzéséhez még két apró betüt szerzett magának, komoly tanulmányainak eredményét. A budapesti tudomány-egyetemen ugyanis a fiatal honatyát szombaton avatták fel a jogi és államtudományok doktorává.

— (**Panasz mindenfelé.**) Minden oldalon hangzik a panasz, hogy ilyen rossz karácsonyi vásár, mint az idei, már igen régen nem volt. A kereskedők ugyan sohasem voltak megelégedve, de ma már nem annyira elégedetlenségről, mint inkább kétségbeesésről van szó. A pénz hiányát minden irányban megérzik, kicsinyben és nagyban egyaránt. A boltokban álldogáló segédek jórészben munkaszünetes időket élnek, a pénztáros kisasszonyok akár regényeket olvashatnak, a főnököket abbéli töprengésökben, hogy váltóikat hogyan rendezik, a vásárlók nem igen zavarják. Hogy milyen nagy a pangás, azt az is bizonyitja, hogy még a karácsonyfa-vásár sem olyan, mint ezelőtt volt, pedig hát a legszegényebb keresztény sem akarja megvonni magától azt a gyönyört, hogy a gyermekét örülni lássa. Más esztendőkben a karácsony előtti héten az élelmi piacok is élénkek voltak s ilyen tájban drágaság volt minden cikkben. Most a piacon alig érzik meg a legnagyobb ünnep közeledtét s még a mákban, dióban és mézben sincs olyanan vásár, mint a régi idők szükebb éveiben volt. Mindenki elvon valamit magától, kényszeritő parancsa folytán a szükségnek s olyan dolgokat nélkülöz, amelyekről eddig azt hitte, hogy nélkülözhetlenek. A nagy szegénységet még az állam is érzi, amely a kezelő tisztek s más hivatalnokok jutalmazását szükebb korlátok közé vonta, talán ugy okoskodva, hogy ha mindenkinek rossz karácsonya lesz, akkor az ő tisztviselőinek is ilyen legyen.

— (**Tüz a vidéken.**) Mint aratáskor s kánikulában, ugy a téli évadnak karácsony előtti ideje is valóságos szezonja vidéken a tüzeseteknek, mert ilyenkor a házaknál rendszeres sütés-főzés alkalmával nem forditanak elég gondot a kemencékre, melyeknek tulfütése által aztán nem csekély veszedelmek támadnak. Ilyen eset történt tegnap is Ráckozáron, hol *Stipics* Lyuba odavaló lakos házának teteje gyuladt ki, melyet azonban sikerült a szomszédok segitségével idejekorán eloltani, ugy, hogy a tüz okozta kár csak jelentéktelen.

— (**Letartóztatott kóborcigányok.**) Nem kevesebb, mint hat darab cigányt tartóztattak le tegnap Kis-Kozáron a hatóság emberei. A cigányok, mint kanálárusok és üstfoltozók, s teknőkészitők, kóboroltak a faluban s valószinüleg ezeknek ürügye alatt akartak aztán karácsonyi szükségleteiket — a maguk módja szerint — beszerezni. A jeles kompánia tagjai: *Kecskés* István-*Kecskés* József, *Varga* Judit, *Kolompár* József, *Timár* Antal és *Timár* István, kiket a hatóság emberei, még mielőtt valami enyves kezeikhez ragadhatott volna, kitoloncoltak a községből.

Lapunk legközelebbi száma csütörtökön este jelenik meg.

— **Az előfizetési díjakkal** hátralékban levő t. előfizetőinket hátralékaik mielőbbi szives beküldésére kéri a kiadóhivatal.

Müvészet, irodalom.

Melyik volt az én legszebb karácsonyom.

Pécs, 1900. december 25.

Egypár kedves levelet közlünk itt olvasóinkkal. Szintársulatunk elsőrangu tagjai felelnek arra a kérdésre, hogy *melyik volt az ő legszebb karácsonyuk*? Ime a levelek . . .

*

Tisztelt Szerkesztő ur!

Ön azt a kérdést intézi hozzám hogy »melyik volt az én legszebb karácsonyom«? Amit terjemmel töltöttem, s aminek fájdalom örökre vége!

Üdvözli.

özv. Tiszay Dezsőné.

*

Melyik volt legszebb karácsony? Fogas kérdés, mert a karácsony mindig szép. A lélek ilyenkor közelebb van Istenhez, s a karácsonyfa, mert a nélkül nincs karácsony, a szeretet lángjaiban csillog. De talán valamennyi közt még is az volt a legszebb, mikor még el tudtam hinni, hogy a kis Jézusnak csak meg kell mondani, hogy jók vagyunk, s ő mindjárt szép hajas babát és cukrot rak a karácsonyfa alá. Később, a naiv hittel együtt lassanként sok szép tulajdonság elhagyja az embert, mert helyöket a mindennapi élet prózája foglalja el, de azért a karácsony akkor is szép marad. Csak a boldogtalan ember karácsonya szomoru kétszeresen, mert másokat örülni ha látnunk s belölünk kihalt az öröm, a legfájobb érzés valamennyi között!

Jeszenszkyné.

*

Hogy melyik volt az én legszebb karácsonyom? Édes Istenem, nekem szép karácsonyom még soha sem volt. Nem is szeretem az ünnepeket. Ha tőlem függne, egyáltalaban sohasem lennének ünnepnapok.

Gergely Giza.

*

Melyik volt az én legszebb karácsonyom?!

Nehéz kérdés! Volt már szép karácsonyom, de melyik is volt a legszebb? Talán a tavalyi? . . .

Én azt hiszem egy sem volt olyan szép, mint az — — — *idei lesz.*

Azért kedves szerkesztő Ur kérdésére *mult* időben, majd csak a jövő karácsonyra felelhetek . . .

Nagy Vilma.

*

Az én legszebb karácsonyom, a mire legkellemesebben gondolok vissza, Győrött volt, abban az édes városban, ahol hét telet töltöttem öröm és boldogságban!

S a kedves közönség szeretete volt a legbecsesebb ajándékom, amivel elhalmozott.

Oláhné Henriette.

*

Életemben és pályámon annyi rossz karácsonyt értem már meg, hogy nem is tudnám hirtelen kiválasztani közülük, hogy melyik is volt hát az a jó.

Megértem már azt is, hogy a szent este délutánján még a szokásos mákos csik a »levegőben lógott«, mivel a pontos »gáge« nem ismert fogalom lévén előttem; jelzett délután még egy rövid szivarra valót sem tudtam zsebeimben a legszorgosabb kutatás után sem felfedezni, mig végre a társulat erélyes fellépésére, szeretett direktorunk, mondván, hogy kölcsön kérte (de persze a saját zsebétől) este hét órakor megkönyörült rajtunk és kiszurkolt fejenkent öt piculát! — értsd egy koronát.

Ez volt a jó karácsony estém!

Végre karácsonykor lesz két éve, másfél hónapos házas lévén, épen azon tanakodtunk, hogy ha már idősebb házasok volnánk és több

tagból állna a családunk, mennyi játékszer lenne a már meggyujtott gyertyák fényében ragyogó karácsonyfán, a melyen most csak azok a dolgok voltak, melyekkel egymást megleptük a feleségemmel — kitől ugy lassankint loptam a meglepetésre szükséges összeget; mert az igazat megvallva, de el ne árulják senkinek, nála van a kassza, a melyik igen gyakran üres — a mint mondom ép tanakodtunk, hogy mennyi játékszert vettünk volna, ha volna már kinek; mikor a feleségem pirulva sugta a legnagyobb karácsonyi meglepetést a fülembe, hogy jövő évre már lesz kinek venni; Ez volt *boldog* karácsonyom!

Az idei karácsonykor, mikor kis Pista fiam már saját lábain szaladgál szerény lakásunkban, és mikor hazajövök, örömrepesve tárja elém apró kis kacsóit és már messziről kialtva »papa« tötyög elém, az idén már játékszerek mellett apró kis cipő is lesz a karácsonyfán, és látni fogom fiacskám mint szorongatja örvendve kacsóiban; és látni fogom szeretett feleségem mosolygó, boldog arcát: ez lesz életem *legboldogabb* karácsonya.

Németh János.

○ **Hoffmann meséi.** Szombaton este kevés publikum előtt ismételték meg Offenbach nagy operettejét, a Hoffmann meséit. *Csurgay* Adél csak oly kitünő volt, mint első este s a sok taps mellé még egy gyönyörü virágkosarat is kapott. *Kozma* és *Delli* ismét sikerrel játszottak. *Mezey* kissé még mindig nagyon csüng a karmesteren s ez a játékban akadályozza. *Szirmay* a szóló kvartetből nem hallatszik ki. *Simon* Mariska szép múzsa volt s értelmesen szavalt. A férfikar sokkal jobban énekelt, mint első izben, a vegyeskarban azonban egy-két női hang gikszert csinált a második felvonás közepén. Egyébként az előadás ismét kifogástalan volt s méltó arra, hogy továbbra is a müsoron maradjon. Ezt a nehéz operettet ilyen jó előadásban nem mindig láthatja az ember. (C)

○ **Cornevillei harangok.** Tegnap délután a Cornevillei harangokat adták. A telt ház sokat tapsolt *Gergely* Gizinek, *Szekulának Kozmának* és *Mezeynek.*

○ **Betyár kendője.** Tegnap este ezt a régi, de jó népszinmüvet adták a szinházban. *Szacsvay* Sándor komolyan vette szerepét s szép sikere volt. *Jezzenszkyné* is ambicióval játszott. *Kozma*, *Szekula*, *Vágó* Béla külön dicséretet érdemelnek. Az előadás összevágó egészet képezett s mindnyájan igyekeztek jól játszani.

○ **„Szőlőszeti és Borászati Lap Naptára“** 1901. Szerkeszti és kiadja: Maurer János, a »Szőlőszeti és Borászati Lap« szerkesztőkiadója. Az összeg előleges beküldése mellett, bérmentve küldi meg a »Szőlöszeti és Borászati Lap« kiadóhivatala Kecskemét.

○ **A katakombák.** Rómának és a kereszténységnek legszebb emlékei. Mikor Krisztue vallását üldözték a császárok és mélyökbe rejtették a nemes szivek, akkor épültek a katakombák. Mikor a löld szinén vad orgiák kicsapongásait üzték elpuhult férfiak és ledér nők, a föld alá rejtőzött az áhitat és jámborság. A katakomkák életéről szól szövege, beszél képe a Nagy Képes Világtörténet 82. füzetének, mely most jelent meg. A munka 12 kötetben teljes. 1—1 félbőrkötésü kötet ára 16 korona, kapható 3 koronás havi részletekre is. Egy füzet ára 60 fillér.

○ **Orosz elbeszélések.** *Ambrozovics* Dezső egy uj orosz iró négy elbeszélését gyüjtötte izléses kötetbe a Polevpi N. P. legujabb munkáiból. Az érdekes könyv ára 2 korona 50 fillér, illusztrációit méltán illik külön megdicsérni. A Franklin-Társulat kiadása. Kapható minden könyvkereskedésben.

○ **„Homok Naptár“.** 1901.-re. Szerkeszti Grasseli Miklós, m. kir. földmives-iskolai igazgató. Ára 80 fillér. Az összeg előleges beküldése után bérmentve küldi meg a »Homok« kiadóhivatala Kecskemét.

○ **Yes, Yes, Yes.** A Népszinházat látogató közönség élérk emlékezetében van a »Kadétkisasszony« operette zajos sikere. Ez operettében Küry Klára a darabban előforduló *Yes, Yes, Yes* dalt oly bájosan énekelte és táncolta, hogy a dal egyszerre népszerü lett. Ma vesszük *Zipser és Kőnig* Andrássyuti zeneműkiadónál megjelent Operette-Albumot; ez a hatalmas vaskos 106 oldalra terjedő kötet 7 operette legszebb számait tartalmazza énekhangra, zongorakisérettel, többek között az annyira népszerü Yes, Yes, Yes cimü dalt is. A kötet ára füzve 3 korona, díszkötésben 5 korona. Ez az olcsó ár lehetővé teszi azt, hogy az Operette-Album minden karácsonyi asztalt díszitse a zongorázók nem csekély örömére.

Folyószám 85. Idénybérlet 85. Páratlan bérlet.

Nemzeti szinház.

Ma, kedden, december 25 én:

Délután 3 órakor fél helyárakkal.

A párisi rongyszedő

Népdráma 5 felvonásban.

Este félnyolc órakor rendes helyárakkal.

New-York szépe.

Kerker vig operetettéje.

Személyek:

Brouson Habakuk	Nádassy
Brouson Harry	Kozma Pista
Kurt von Mordkerl	Németh János
Snifkins	Pásztor János
Córa	Szirmay Olga
Knett Mug	Vágó Béla
Fifi	Gergely Gizella
Twidles	Mezey Andor
Violett Gray	Szekula Sárika

——

Holnap, szerdán, december 26-án:

Délután 3 órakor fél helyárakkal.

Az aranykakas.

Enekes életkép 3 felvonásban.

Este fél nyolc órakor rendes helyárakkal.

Hoffman meséi.

Fantasztikus opera 4 felvonásban.

Hoffmann, meseiró	Kozma István
Lindorf)	
Coppelius)	Mezey Andor
Mirakel)	
Spalazani	Nádassy József
András)	
Cochenille)	Delli Lajos
Ferenc)	
Luther	Nagy Dezső
Stella)	
Olimpia)	Csurgai Adél
Antonia)	

——

Holnapután, esütörtökön, december 27-én:

A falu rossza.

Népszinmű 3 felvonásban.

Péntek: Tékozló apa.
Szombat: Rip van Winkle.

Pécs szab. kir. város

meteorologiai állomása jegyzetei.

1900. december 24. délután 2 órakor

Barometer (redukált) = 768·9 mm. (emelkedő)
Hőmérsék = 0·4°C.
» maximuma: —0·1 °C } tegnapi.
» minimuma: —2·3 °C. }
Páranyomás: 4·1 mm.
Relativ nedvesség: 92.
Felhőzet: 10¹ Cum.-Str.-SW.
Szélirány s erő: —.
Csapadék 24 órai: —.
Borus, hüvös csapadékrahajló idő várható.

Dr. Czirer.

A **„Turul“** czigaretta hüvely legfinomabb valamennyi gyártmány között, az egészségre nem ártalmas. Különlegessége, hogy **a cigaretta egyszer meggyujtva, minden szivás nélkül is egyenletesen végig ég,** teljesen szagtalan és tiszta anyagánál fogva az egészségre ártalmatlan.

100 darab 36 fillér.

Kapható minden tőzsdén és minden jobb kereskedésben.

Pécsett

Engel Lajos utóda

könyv és papirkereskedésében,
postán bérmentve küldve

2000 drb	**7**	korona
5000 „	**15**	„

Közgazdaság.

□ **Fogyasztásiadóköteles cikkek bevallása.** A Máv. igazgatósága a közönség érdekében a következő sorokat hozza nyilvánosságra: »Az utóbbi időben nagyszámban fordulnak elő esetek, a melyekben a szállitófelek a főváros területére vasuti szállitásra feladott avagy kézipodgyászként magukkal vitt fogyasztásiadóköteles cikkeket be nem vallanak, továbbá, hogy leveleket és egyéb irásbeli közleményeket tesznek a vasuti küldeményekbe. Minthogy a szállitófeleknek ez az eljárása pénzügyi és postajövedéki kihágást képez, mely magas birság alá esik és ezért a vasuti csomagoknak a pénzügyőri közegek által való megvizsgálását és e célból a küldeményeknek kiadása alkalmából történő fölbontását teszi mind nagyobb mértékben szükségessé, mi, minthogy az ily küldeményeknek kiszolgáltatását igen nagy mértékben késlelteti, nemcsak a vasut-intézetre, de magukra a szállitófelekre nézve is felette kellemetlen és hátrányos, a m. kir. államvasutak igazgatósága ez uton kéri föl a közönséget, hogy a fogyasztásiadóköteles cikkeket (hust, bort, szesz) mindenkor szabályszerüen bevalljon és leveleknek vagy egyéb irásbeli közleménynek a vasuti csomagokban való betételétől saját jól felfogott érdekében tartózkodjék.«

□ **Uj törvények.** A hivatalos lap közli a megrendelések gyüjtésére vonatkozó szentesitett törvénycikket, mely a XXV ik sorszámot kapta. Ugyszintén most jelent meg a birtokos és a gazdatiszt közuti jogviszonyok szabályozásáról alkotott törvény is, mely mint 1900 évi XXVII, törvénycikk fog szerepelni a magyar közgazdasági életben. Kisebb jelentőségü az erdőmunkásokat illető, szintén most kiadott uj törvény.

Törvénykezés.

§ **Gondnokság alá helyezések.** A kaposvári kir. törvényszék közhirré teszi, hogy *Pap* István mernyei lakos, *Karpeless* Ignác kaposvári lakos, *Fleiner* Adolf böhönyei lakos, *Alsecs* János pamuki lakos gondnokság alá lett helyezve.

TÁVIRATOK.

— **A király házassága.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Illetékes helyről vett értesülés szerint nehány lapnak ama hire, mintha királyunk morganatikus házasságra készülne lépni

Schratt Katalinnal, *teljesen valótlan rosszakaratu koholmány.*

— **A király karácsonya.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bécsből a király tegnap reggel Ferenc Salvátor főherceg és neje látogatására Vallseebe utazott, a honnan 29-én este tér vissza Bécsbe. A király tömérdek ajándékot vitt unokáinak, kiknek körében tölti a mai karácsony estét.

— **Elsülyedt vitorláshajó.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Mint Göteborgból távirják, a „Swerre“ nevü vitorláshajó nagy viharban Göteborg mellett egy sziklához ütődött és *elsülyedt. Hét ember a vizbe fult, három egy lakatlan kis szigetre menekült, hol ketten meghaltak a menekültek közül.* A harmadikat még élve megtalálták, de az a kiállott *ijedtségtől megőrült.*

— **Nagy robbanás.** (A „Pécsi Figyelő eredeti távirata.) Mint Darmstadtból táviratozzák, egy ottani papirkereskedő lakásán, tüzijáték készités közben, nagy robbanás történt, mitől a lakás berendezése meggyuladt. A papirkereskedő *neje porrá égett*, a papirkereskedő, nővére és gyermekei *halálos sérüléseket szenvedtek.*

— **Betörések Székesfehérvárott.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Székesfehérvárról táviratozzák, hogy az elmult éjjel a város területén több betörés történt. Eddig nyolc esetet jelentettek fel a rendőrségnek.

— **Guttenberg koszoruja.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bécsben mintegy 600 nyomdász és betüöntő legény tegnap délelőtt babérkoszorut tett le a Guttenberg szoborra.

— **Tüz egy külügyminiszteriumban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Szofiában a külügyminisztérium házának teteje tegnap éjjel leégett. A padláson felhalmozott jelentéktelen régi akták odaégtek. A fontosabb iratokat mind megmentették és a szomszédos Szobranjéba vitték.

— **Khinai háboru.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Rómába a Stefani ügynökség jelenti Pekingből mai kelettel, hogy a khinai meghatalmazottak holnap fogják átadni meghatalmazásaikat az idegen követeknek.

— **Vasuti katasztrófa.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Amsterdam és Rheine között Twello mellett tegnap este két vonat összeütközött. Két utas meghalt, 20 megsebesült.

— **Felgyujtott hid.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Keszthely és Zala-Apáti között folyó Zalán keresztül épitett nagy fahid lába alá ismeretlen tettes tüzet rakott és a hid egy részét lángba boritotta. A szomszédos Lajosmajor cselédei vették észre a tüzet s nagy fáradság után eloltották.

— **A munkátlanok tüntetése.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A főváros munkátlan munkásai között a szocialisták fölhivásokat osztogattak szét, felszólitván őket, hogy feleségükkel és gyermekeikkel jelenjenek meg december 23-án, vasárnap délelőtt a Koronaherceg-utcán és Váci-utcán, hadd lássa nyomorukat a sétáló közönség. Tegnap dél felé meg is jelent mintegy 200 munkás a Koronaherceg- és Váci-utcában. Mindannyi jól öltözött alak, ugyannyira, hogy csakis csoportba verődésök keltett némi feltünést. A munkátlanok nehányszor végig sétálták a Váci utcát és a Koronahereeg-utcát és dél felé a Kossuth Lajos-utcába bevágva a Kerepesi-uton szép csendesen eloszlottak. Rendőri beavatkozás sehol sem vált szüksé gessé. Ma délelőtt is több száz munkanélküli, a főváros utcáin tüntető sétát tartott. A tüntetők utjokban folyton »*kenyeret a népnek*“ kiáltásokkal haladtak tovább s délben csendesen szétoszlottak.

— **A hűtlen szolga.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A kerepesi-ut 29. számu házában levő vendéglő tulajdonosa Budapesten panaszt emelt a főkapitányságnál, hogy mintegy 500—600 koronát érő ezüst evő eszköze a napokban eltünt. A lopással a vendéglő háziszolgáját *Papp* Sándor zentai 27 éves legényt gyanusitják. A lopás nem derült ki rá, de azt már rábizonyitották, hogy gazdája borait régóta dezsmálja. Atkisérték a vizsgálóbiróhoz.

— **Tolvaj cseléd.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A rendőrség letartóztatta *Sárközi* Erzsébet hátszegi születésü 17 éves cselédet, a ki csak azért szegődött el, hogy gazdáit meglopja. Eddig vagy tizen emeltek ellene panaszt.

— **Kiszenvedett.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Özv. *Kleszács* Andrásné 46 éves napszámosnő Budapesten a Vámházkörut 5. házának világitóudvarában az üveg tetőzetet tisztogatva, az alatta beszakadt. A szerencsétlen asszony oly sulyos sebeket szenvendett, hogy négy napi kinlódás után a Rókus kórházban meghalt.

— **Tűz a füszeres boltban.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Tegnap éjjel fél egy óra tájban Budapesten a Tömör- és Szigetvári utca sarkán levő füszerkereskedésben tüz támadt. Azonnal a helyszinén termett a VIII-ik kerület és központi őrség Blaschnek segédtiszttel s a veszedelmet még idejében elfojtották. A kár a megrongált árukban igy is pár száz koronát tesz ki.

— **Jubileum.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A pesti izraelita hitközség elemi és polgári leányiskolájának igazgatója, *Halász* Náthán tegnap ülte meg évfordulóját annak, hogy ötven év óta működik a tanitói pályán és harminc év óta igazgatója ennek az iskolának. Az érdemes pædagogus régi és mostani tanitványai zsufolásig megtöltötték a sip utcai hitközségi épület disztermét, melyben ott voltak még a pesti hitközség vezető tagjai és előkelőségei, a fővárosi pædagogiai intézetek képviselői és sok vidéki küldött is. Schweiger Márton hitközségi elnök üdvözlő beszéde után a közoktatásügyi kormány kiküldött képviselője, dr. *Verédy* Károly budapesti tanfelügyelő fejezte ki szép szavakban a miniszterium elismerését. Ezután felolvasták *Wlassich* Gyula közoktatásügyi miniszter levelét, mely igy hangzik: »Tisztelt igazgató ur! Tanitói munkásságának ötven éves, igazgatóságának harminc éves jubileuma alkalmából fogadja üdvözletem és szerencsekivánataim kifejezését. Adja Isten, hogy teljes erővel működhessék még tovább azon a szép pályán, melyen az országnak annyi jó honleányt nevelt és nevelhet is. Fogadja szerencsekivánataim ismételt kifejezését. Igaz hive Wlassich.« A levelet lelkesült éljenzéssel fogadták. Munkácsi Bertalan dr. üdvözlő beszéde után sorra üdvözölték a jubiláló igazgatót, a különtéle küldöttségek és tanitványai.

Laptulajdonos SZAUTTER GUSZTAV
Felelős szerkesztő PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF kiadó.

Hirdetések.

PÉCSI
TEJCSARNOK.

Országszerte ismert hires tejtermékeinkből **6 korona** utánvétel mellet **bérmentve** és gondosan csomagolva szállitunk postán

½ kiló friss tea-vajat,
6 drb csemegesajtot,
6 „ imperiált,
12 „ pikáns-sajtot.

Megrendelések levelező-lapon kéretnek röviden: **„Kérek egy hatkoronás csomagot.“**

Cim:

Tejcsarnok Pécsett.

Pár ezer gyökeres és sima

szőlő-ojtvány

ugy gyökeres **ripária-portalis** és **ripária tomentoza** kapható

Pécsett,

Ott Márton és fiánál

Bátory-u. 15.

Vendéglő-megnyitás.

Van szerencsém tisztelt munkástársaim és a közönség szives tudomására juttatni, miszerint **f. hó 26-án (karácsony másnapján)** a **Gyár-utca 7. sz.** alatti

vendéglőt

ünnepélyesen megnyitom, melynek tudomásul vételét s szives megjelenésüket kérem.

Jó italokról és izletes ételekről gondoskodni legfőbb feladatom leend és ezen gondoskodásom nemcsak a jelen alkalomra hanem a további időre is ki fog terjedni, miért is ismételve kérem tömeges párt, fogásukat.

Teljes tisztelettel

Kreska Antal,
vendéglős.

tagból állna a családunk, mennyi játékszer lenne a már meggyujtott gyertyák fényében ragyogó karácsonyfán, a melyen most csak azok a dolgok voltak, melyekkel egymást megleptük a feleségemmel — kitől ugy lassankint loptam a meglepetésre szükséges összeget; mert az igazat megvallva, de el ne árulják senkinek, nála van a kassza, a melyik igen gyakran üres — a mint mondom ép tanakodtunk, hogy mennyi játékszert vettünk volna, ha volna már kinek; mikor a feleségem pirulva sugta a legnagyobb karácsonyi meglepetést a fülembe, hogy jövő évre már lesz kinek venni; Ez volt *boldog* karácsonyom!

Az idei karácsonykor, mikor kis Pista fiam már saját lábain szaladgál szerény lakásunkban, és mikor hazajövök, örömrepesve tárja elém apró kis kacsóit és már messziről kiáltva »papa« tötyög elém, az idén már játékszerek mellett apró kis cipő is lesz a karácsonyfán, és látni fogom fiacskám mint szorongatja örvendve kacsóiban; és látni fogom szeretett feleségem mosolygó, boldog arcát: ez lesz életem *legboldogabb* karácsonya.

Németh János.

○ **Hoffmann meséi.** Szombaton este kevés publikum előtt ismételték meg Offenbach nagy operettejét, a Hoffmann meséit. *Csurgay* Adél csak oly kitünő volt, mint első este s a sok taps mellé még egy gyönyörü virágkosarat is kapott. *Kozma* és *Delli* ismét sikerrel játszottak. *Mezey* kissé még mindig nagyon csüng a karmesteren s ez a játékban akadályozza. *Szirmay* a szóló kvartetből nem hallatszik ki. *Simon* Mariska szép múzsa volt s értelmesen szavalt. A férfikar sokkal jobban énekelt, mint első izben, a vegyeskarban azonban egy-két női hang gikszert csinált a második felvonás közepén. Egyébként az előadás ismét kifogástalan volt s méltó arra, hogy továbbra is a müsoron maradjon. Ezt a nehéz operettet ilyen jó előadásban nem mindig láthatja az ember. (C)

○ **Cornevillei harangok.** Tegnap délután a Cornevillei harangokat adták. A telt ház sokat tapsolt *Gergely* Gizinek, *Szekulának Kozmának* és *Mezeynek.*

○ **Betyár kendője.** Tegnap este ezt a régi, de jó népszinmüvet adták a szinházban. *Szacsvay* Sándor komolyan vette szerepét s szép sikere volt. *Jezzenszkyné* is ambicióval játszott. *Kozma*, *Szekula*, *Vágó* Béla külön dicséretet érdemelnek. Az előadás összevágó egészet képezett s mindnyájan igyekeztek jól játszani.

○ **„Szőlőszeti és Borászati Lap Naptára“** 1901. Szerkeszti és kiadja: Maurer János, a »Szőlőszeti és Borászati Lap« szerkesztőkiadója. Az összeg előleges beküldése mellett, bérmentve küldi meg a »Szőlőszeti és Borászati Lap« kiadóhivatala Kecskemét.

○ **A katakombák.** Rómának és a kereszténységnek legszebb emlékei. Mikor Krisztus vallását üldözték a császárok és mélyökbe rejtették a nemes szivek, akkor épültek a katakombák. Mikor a löld szinén vad orgiák kicsapongásait üzték elpuhult férfiak és ledér nők, a föld alá rejtőzött az áhitat és jámborság. A katakomkák életéről szól szövege, beszél képe a Nagy Képes Világtörténet 82. füzetének, mely most jelent meg. A munka 12 kötetben teljes. 1—1 félbőrkötésü kötet ára 16 korona, kapható 3 koronás havi részletekre is. Egy füzet ára 60 fillér.

○ **Orosz elbeszélések.** *Ambrozovics* Dezső egy uj orosz iró négy elbeszélését gyüjtötte izléses kötetbe a Polevpi N. P. legujabb munkáiból. Az érdekes könyv ára 2 korona 50 fillér, illusztrációit méltán illik külön megdicsérni. A Franklin-Társulat kiadása. Kapható minden könyvkereskedésben.

○ **„Homok Naptár“.** 1901.-re. Szerkeszti Grasseli Miklós, m. kir. földmives-iskolai igazgató. Ára 80 fillér. Az összeg előleges beküldése után bérmentve küldi meg a »Homok« kiadóhivatala Kecskemét.

○ **Yes, Yes, Yes.** A Népszinházat látogató közönség élénk emlékezetében van a »Kadétkisasszony« operette zajos sikere. Ez operettében Küry Klára a darabban előforduló *Yes, Yes, Yes* dalt oly bajosan énekelte és táncolta, hogy a dal egyszerre népszerü lett. Ma vesszük *Zipser és König* Andrássy-uti zeneműkiadónál megjelent Operette-Albumot; ez a hatalmas vaskos 106 oldalra terjedő kötet 7 operette legszebb számait tartalmazza énekhangra, zongorakisérettel, többek között az annyira népszerü Yes, Yes, Yes cimü dalt is. A kötet ára füzve 3 korona, díszkötésben 5 korona. Ez az olcsó ár lehetővé teszi azt, hogy az Operette-Album minden karácsonyi asztalt díszitse a zongorázók nem csekély örömére.

Folyószám 85. Idénybérlet 85. Páratlan bérlet.

Nemzeti szinház.

Ma, kedden, december 25-én:

Délután 3 órakor fél helyárakkal.

A párisi rongyszedő

Népdráma 5 felvonásban.

Este félnyolc órakor rendes helyárakkal.

New-York szépe.

Kerker vig operetettéje.

Személyek:

Brouson Habakuk	Nádassy
Brouson Harry	Kozma Pista
Kurt von Mordkerl	Németh János
Snifkins	Pásztor János
Córa	Szirmay Olga
Knett Mug	Vágó Béla
Fifi	Gergely Gizella
Twidles	Mezey Andor
Violett Gray	Szekula Sárika

——

Holnap, szerdán, december 26-án:

Délután 3 órakor fél helyárakkal.

Az aranykakas.

Enekes életkép 3 felvonásban.

Este fél nyolc órakor rendes helyárakkal.

Hoffman meséi.

Fantasztikus opera 4 felvonásban.

Hoffmann, meseiró	Kozma István
Lindorf)	
Coppelius)	Mezey Andor
Mirakel)	
Spalazani	Nádassy József
András)	
Cochenille)	Delli Lajos
Ferenc)	
Luther	Nagy Dezső
Stella)	
Olimpia)	Csurgai Adél
Antonia)	

——

Holnapután, esütörtökön, december 27-én:

A falu rossza.

Népszinmű 3 felvonásban.

Péntek: Tékozló apa.
Szombat: Rip van Winkle.

Pécs szab. kir. város

meteorologiai állomása jegyzetei.

1900. december 24. délután 2 órakor

Barometer (redukált) = 768·9 mm. (emelkedő)
Hőmérsék = 0·4°C.
» maximuma: —0·1 °C } tegnapi.
» minimuma: —2·3 °C. }
Páranyomás: 4·1 mm.
Relativ nedvesség: 92.
Felhőzet: 10¹ Cum.-Str.-SW.
Szélirány s erő: —.
Csapadék 24 órai: —.
Borus, hüvös csapadékrahajló idő várható.

Dr. Czirer.

A **„Turul“** czigaretta hüvely legfinomabb valamennyi gyártmány között, az egészségre nem ártalmas. Különlegessége, hogy **a cigaretta egyszer meggyujtva, minden szivás nélkül is egyenletesen végig ég,** teljesen szagtalan és tiszta anyagánál fogva az egészségre ártalmatlan.

100 darab 36 fillér.

Kapható minden tőzsdén és minden jobb kereskedésben.

Pécsett

Engel Lajos utóda

könyv és papirkereskedésében,
postán bérmentve küldve

2000 drb	**7**	korona
5000 „	**15**	„

Közgazdaság.

□ **Fogyasztásiadóköteles cikkek bevallása.** A Máv. igazgatósága a közönség érdekében a következő sorokat hozza nyilvánosságra: »Az utóbbi időben nagyszámban fordulnak elő esetek, a melyekben a szállitófelek a főváros területére vasuti szállitásra feladott avagy kézipodgyászként magukkal vitt fogyasztásiadóköteles cikkeket be nem vallanak, továbbá, hogy leveleket és egyéb irásbeli közleményeket tesznek a vasuti küldeményekbe. Minthogy a szállitófeleknek ez az eljárása pénzügyi és postajövedéki kihágást képez, mely magas birság alá esik és ezért a vasuti csomagoknak a pénzügyőri közegek által való megvizsglását és e célból a küldeményeknek kiadása alkalmából történő fölbontását teszi mind nagyobb mértékben szükségessé, mi, minthogy az ily küldeményeknek kiszolgáltatását igen nagy mértékben késlelteti, nemcsak a vasut-intézetre, de magukra a szállitófelekre nézve is felette kellemetlen és hátrányos, a m. kir. államvasutak igazgatósága ez uton kéri föl a közönséget, hogy a fogyasztásiadóköteles cikkeket (hust, bort, szesz) mindenkor szabályszerüen bevalljon és leveleknek vagy egyéb irásbeli közleménynek a vasuti csomagokban való betételétől saját jól felfogott érdekében tartózkodjék.«

□ **Uj törvények.** A hivatalos lap közli a megrendelések gyüjtésére vonatkozó szentesitett törvénycikket, mely a XXV ik sorszámot kapta. Ugyszintén most jelent meg a birtokos és a gazdatiszt közuti jogviszonyok szabályozásáról alkotott törvény is, mely mint 1900 évi XXVII, törvénycikk fog szerepelni a magyar közgazdasági életben. Kisebb jelentőségü az erdőmunkásokat illető, szintén most kiadott uj törvény.

Törvénykezés.

§ **Gondnokság alá helyezések.** A kaposvári kir. törvényszék közhirré teszi, hogy *Pap* István mernyei lakos, *Karpeless* Ignác kaposvári lakos, *Fleiner* Adolf böhönyei lakos, *Alsecs* János pamuki lakos gondnokság alá lett helyezve.

TÁVIRATOK.

— **A király házassága.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Illetékes helyről vett értesülés szerint nehány lapnak ama hire, mintha királyunk morganatikus házasságra készülne lépni

Schratt Katalinnal, *teljesen valótlan rosszakaratu koholmány.*

— **A király karácsonya.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bécsből a király tegnap reggel Ferenc Salvátor főherceg és neje látogatására Vallseebe utazott, a honnan 29-én este tér vissza Bécsbe. A király tömérdek ajándékot vitt unokáinak, kiknek körében tölti a mai karácsony estét.

— **Elsülyedt vitorláshajó.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Mint Göteborgból távirják, a „Swerre“ nevü vitorláshajó nagy viharban Göteborg mellett egy sziklához ütődött és *elsülyedt. Hét ember a vizbe fult, három egy lakatlan kis szigetre menekült, hol ketten meghaltak a menekültek közül.* A harmadikat még élve megtalálták, de az a kiállott *ijedtségtől megőrült.*

— **Nagy robbanás.** (A „Pécsi Figyelő eredeti távirata.) Mint Darmstadtból táviratozzák, egy ottani papirkereskedő lakásán, tüzijáték készités közben, nagy robbanás történt, mitől a lakás berendezése meggyuladt. A papirkereskedő *neje porrá égett*, a papirkereskedő, nővére és gyermekei *halálos sérüléseket szenvedtek.*

— **Betörések Székesfehérvárott.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Székesfehérvárról táviratozzák, hogy az elmult éjjel a város területén több betörés történt. Eddig nyolc esetet jelentettek fel a rendőrségnek.

— **Guttenberg koszoruja.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bécsben mintegy 600 nyomdász és betüöntő legény tegnap délelőtt babérkoszorut tett le a Guttenberg szoborra.

— **Tüz egy külügyminiszteriumban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Szofiában a külügyminiszterium házának teteje tegnap éjjel leégett. A padláson felhalmozott jelentéktelen régi akták odaégtek. A fontosabb iratokat mind megmentették és a szomszédos Szobranjéba vitték.

— **Khinai háboru.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Rómába a Stefani ügynökség jelenti Pekingből mai kelettel, hogy a khinai meghatalmazottak holnap fogják átadni meghatalmazásaikat az idegen követeknek.

— **Vasuti katasztrófa.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Amsterdam és Rheine között Twello mellett tegnap este két vonat összeütközött. Két utas meghalt, 20 megsebesült.

— **Felgyujtott hid.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Keszthely és Zala-Apáti között folyó Zalán keresztül épitett nagy fahid lába alá ismeretlen tettes tüzet rakott és a hid egy részét lángba boritotta. A szomszédos Lajosmajor cselédei vették észre a tüzet s nagy fáradság után eloltották.

— **A munkátlanok tüntetése.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A főváros munkátlan munkásai között a szocialisták fölhivásokat osztogattak szét, felszólitván őket, hogy feleségükkel és gyermekeikkel jelenjenek meg december 23-án, vasárnap délelőtt a Koronaherceg-utcán és Váci-utcán, hadd lássa nyomorukat a sétáló közönség. Tegnap dél felé meg is jelent mintegy 200 munkás a Koronaherceg- és Váci-utcában. Mindannyi jól öltözött alak, ugyannyira, hogy csakis csoportba verődésök keltett némi feltünést. A munkátlanok nehányszor végig sétálták a Váci utcát és a Koronahereeg-utcát és dél felé a Kossuth Lajos-utcába bevágva a Kerepesi-uton szép csendesen eloszlottak. Rendőri beavatkozás sehol sem vált szükségessé. Ma délelőtt is több száz munkanélküli, a főváros utcáin tüntető sétát tartott. A tüntetők utjokban folyton *»kenyeret a népnek“* kiáltásokkal haladtak tovább s délben csendesen szétoszlottak.

— **A hűtlen szolga.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A kerepesi-ut 29. számu házában levő vendéglő tulajdonosa Budapesten panaszt emelt a főkapitányságnál, hogy mintegy 500—600 koronát érő ezüst evő eszköze a napokban eltünt. A lopással a vendéglő háziszolgáját *Papp* Sándor zentai 27 éves legényt gyanusitják. A lopás nem derült ki rá, de azt már rábizonyitották, hogy gazdája borait régóta dezsmálja. Atkisérték a vizsgálóbiróhoz.

— **Tolvaj cseléd.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A rendőrség letartóztatta *Sárközi* Erzsébet hátszegi születésü 17 éves cselédet, a ki csak azért szegődött el, hogy gazdáit meglopja. Eddig vagy tizen emeltek ellene panaszt.

— **Kiszenvedett.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Özv. *Kleszács* Andrásné 46 éves napszámosnő Budapesten a Vámházkörut 5. házának világitóudvarában az üveg tetőzetet tisztogatva, az alatta beszakadt. A szerencsétlen asszony oly sulyos sebeket szenvendett, hogy négy napi kinlódás után a Rókus kórházban meghalt.

— **Tűz a füszeres boltban.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Tegnap éjjel fél egy óra tájban Budapesten a Tömör- és Szigetvári utca sarkán levő füszerkereskedésben tüz támadt Azonnal a helyszinén termett a VIII ik kerület és központi őrség Blaschnek segédtiszttel s a veszedelmet még idejében elfojtották. A kár a megrongált árukban igy is pár száz koronát tesz ki.

— **Jubileum.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A pesti izraelita hitközség elemi és polgári leányiskolájának igazgatója, *Halász* Náthán tegnap ülte meg évfordulóját annak, hogy ötven év óta működik a tanitói pályán és harminc év óta igazgatója ennek az iskolának. Az érdemes pædagogus régi és mostani tanitványai zsufolásig megtöltötték a sip utcai hitközségi épület disztermét, melyben ott voltak még a pesti hitközség vezető tagjai és előkelőségei, a fővárosi pædagogiai intézetek képviselői és sok vidéki küldött is. Schweiger Márton hitközségi elnök üdvözlő beszéde után a közoktatásügyi kormány kiküldött képviselője, dr. *Verédy* Károly budapesti tanfelügyelő fejezte ki szép szavakban a miniszterium elismerését. Ezután felolvasták *Wlassich* Gyula közoktatásügyi miniszter levelét, mely igy hangzik: »Tisztelt igazgató ur! Tanitói munkásságának ötven éves, igazgatóságának harminc éves jubileuma alkalmából fogadja üdvözletem és szerencsekivánataim kifejezését. Adja Isten, hogy teljes erővel működhessék még tovább azon a szép pályán, melyen az országnak annyi jó honleányt nevelt és nevelhet is. Fogadja szerencsekivánataim ismételt kifejezését. Igaz hive Wlassich.« A levelet lelkesült éljenzéssel fogadták. Munkácsi Bertalan dr. üdvözlő beszéde után sorra üdvözölték a jubiláló igazgatót, a különféle küldöttségek és tanitványai.

Laptulajdonos SZAUTTER GUSZTAV

Felelős szerkesztő PLEININGER FERENC

TAIZS JÓZSEF kiadó.

Hirdetések.

PÉCSI TEJCSARNOK.

Országszerte ismert hires tejtermékeinkből **6 korona** utánvétel mellet **bérmentve** és gondosan csomagolva szállitunk postán

½ kiló friss tea-vajat,
6 drb csemegesajtot,
6 „ imperiált,
12 „ pikáns-sajtot.

Megrendelések levelező-lapon kéretnek röviden: **„Kérek egy hatkoronás csomagot.“**

Cim:

Tejcsarnok Pécsett.

Pár ezer gyökeres és sima

szőlő-ojtvány

ugy gyökeres **ripária-portalis** és **ripária tomentoza** kapható

Pécsett,

Ott Márton és fiánál

Bátory-u. 15.

Vendéglő-megnyitás.

Van szerencsém tisztelt munkástársaim és a közönség szives tudomására juttatni, miszerint **f. hó 26-án (karácsony másnapján)** a **Gyár-utca 7. sz.** alatti

vendéglőt

ünnepélyesen megnyitom, melynek tudomásul vételét s szives megjelenésüket kérem.

Jó italokról és izletes ételekről gondoskodni legfőbb feladatom leend és ezen gondoskodásom nemcsak a jelen alkalomra hanem a további időre is ki fog terjedni, miért is ismételve kérem tömeges párt, fogásukat.

Teljes tisztelettel

Kreska Antal,
vendéglős.

Alapittatott 1852-ben.

A városház épület alatt.

Maradandó és nagybecsü mü- és értéktárgyak nagy választéku raktára

Schönwald R.

pécsi ékszerész és órás,

ki tisztelettel értesiti a n. é. közönséget, hogy alkalmi — különösen karácsonyi és ujévi ajándéknak alkalmas legujabb és legszebb ajándék tárgyak minden várakozást felülmuló választékban érkeztek a raktárra és kéri az igen t. közönségnek szives érdeklődését és pártogását; a sokféle áruk kivonatos jegyzéke alant soroltatik ugymint:

Az ékszer- és ötvös müvészet remekei között a legszebb brilliáns függők és gyürük a legfinomabb és legnemesebben csiszolt drágakövekkel gyönyörü kivitelben és legtartósabb foglalatban.

Valódi ezüst tárgyak, szabadkézi kalapált munka, gyönyörü kivitelben u. m. disztálak, asztali állványok, kompottálak, virágtartók, serlegek stb. Továbbá olcsó és értékes ajándéknak az idei karácsonyra ajánlhatók a következő tárgyak:

Valódi arany nyakkendő tük a legizlésesebb kivitelben	**3** frttól kezdve
Párisi zománcozott amulett a legjelesebb művészektől festve, tűzben zománcozva	**2—60** frtig
Valódi arany nyaklánc ifju hölgyek részére nagyon szép kivitelben	**5—60** frtig
Valódi arany kézelő gombok a legujabb és legjobb csukó szerkezettel	**10—120** frtig
Épugy valódi arany inggombok	**3—120** frtig
Legszebb angol bőrtárcák valódi ezüst monogrammal, esetleg ezüst sarok és tetszés szerinti véséssel diszitve	**2.50—40** frtig
Ugyanolyan pénzerszények, különösen hölgyek részére	**2—20** frtig
Valódi ezüst séta pálcák, legfinomabb és legritkább külföldi fákból	**3.50—15** frtig
Valódi ezüst szivar, cigaretta és dohányszelencék, elegáns kivitelben	**7.50—40** frtig
Valódi ezüst angol oxyd, női óra, kitünő pontos járásu	**6** frttól kezdve
Pontos és rendszeretö uraknak nélkülözhetetlen, kitünő szerkezettel biró pontos járásu ébresztő zsebórák	**10** frt
Legszebb china ezüs gyümölcstartók és asztali állványok	**2** frttól kezdve
China ezüst névjegytartó	**2** frt
» » czukor és vajtartó kristály üveg betéttel	**2** frt
Valódi arany angol nyakláncok szivmedaillon vagy párisi zománczozott amulettel elegáns kivitelben	**16** frttól kezdve
Legszebb párisi amulettek valódi ezüst	**1** frt **20**

ZSOLNAY GYÁRAKBAN

ZSOLNAY PÉCS T.T.M.

PÉCSETT,

következő keramikai készitmények gyártatnak:

Majolika díszedények; nagytüzi zománczczal, ismert Zsolnay-technika, vázák, korsók, jardinierek, faldiszek, virágtartók, bombonnierek, asztaldiszek stb. **Különlegesség:** keramikai mütárgyak fémmázzal »Eosin«.
Majolika használati edények; thea, kávé, mocca, étkező, dessert, mosdó és dohányzó készletek.
Közönséges használati edények ólommentes mázzal; főzőedények, korsók, zsirosbödönyök, sörkészletek, borhütők, tejgazdasági edények.
Kályba gyártmányok; kandallók, egyszerü és diszes kályhák különféle szinárnyalatokban, aranyozott és polychrom kivitelben, különböző fütési rendszerrel.
Terracotta és pyrogranit; épitkezési diszek, szobrok, kerti vázák, kerti ülőkék és kerti asztalok, homlokzatburkolat-kövek, virágszegélyek.
Kőanyag-árú czikkek; kivül-belül mázas csövek minden méretben csatornázásokra és vizvezetékekre, kémény-rakványok, kémény és fal fedőlapok, iszapfogók, vályuk és jászolok.
Vasklinger koczkák és keramit-lapok; utczák, járdák, folyosók és istállók burkolására, járda szegélykövek és lépcsők, egyszinü és mintázott padlólemezek.
Tüzálló czikkek; chamotte téglák kazánok befalazására, kályha-betétek, forma-téglák fémolvasztó kemenczékhez, chamott liszt és agyag, retorták és mufflik.
Porczellán áruk; electrotechnikai és chemiai czélokra; szigetelők, szoritók, bevezetők, savtartók és szürők.
Fürdőkád és falburkoló lapok; porczellán-fayence-ból vagy közönséges mázas cserépből; falburkolat-lemezek fürdőszobákba, closettekbe, konyhákba és istállókba fehér és szinezve, sima és dombor (relief) diszszel stb.
Sanitär-czikkek; árnyékszék- és pissoir-csészék, kórházi edények, köpőládák, gyógyszertári fölszerelések, kenőcs-tégelyek stb.
Tetőfedési czikkek; tetőcserép szines mázzal, él- és gerincz-cserép, egyszerü és diszes tetővégződések stb.
Templom-fölszerelések; oltárok, szószékek, keresztelő-kutak, szenteltviztartók és mindenféle szent-szobrok.

Költségvetéssel és rajzokkal megkeresések után a gyár készséggel szolgál.

VÁRADY FERENCZ

MAGÁNJELLEGŰ

exotikus madártenyészetéből

a fölös példányok eladók.

Kajdácsok, díszpintyek, szövők, éneklők

a világ minden részéből.

Angol, yorkshir, norwichi, hollandi, lizard- és harzi kanárik.

Értekezhetni naponta d. u. 2 és 4, vasár- és ünnepnapokon d. e. 10 és 12 óra között.

PÉCSETT, Schlauch-féle villatelep, Imre-utca 1. sz.

Elsőrendü szép és gyöngén sózott . . . . . **Kassai sonkák**, kilója **2** kor. **Gráci sonkák,** kilója **2** kor. . . . . **Prágai sonka**, kilója **2** kor. **40** fil. **Prágai császárhus** és **karaj** kilója **1** kor. **80** fil. továbbá mindennemü **csemege árukat, sajtokat**, kitünő **borokat** és **pezsgőket** ajánl

NICK A. K.

csemege kereskedés

Pécs, Király-utca 1 sz., Bazár-udvar.

. . . . . **A pilseni Polgári Sörfőzde föraktára,** nevezetesen ajánlatos a kitünő **téli sör** és **baksör palackokban** . . . . . .

Egy gyönyörü, szép kivitelü

pohárszekrény

és egy stylszerü, teljes

háló-szoba berendezés,

ujdonat-uj, **jutányos áron eladó.**

Király- (fő)-utcza, „Hattyu"-épület udvarában.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség szives tudomására adni, hogy

cég-, cimer- és diszlet-

festő-üzletemet

november 1-től **Jókai-tér 6-ik sz. Simon-féle házba helyeztem.**

Teljes tisztelettel

Wenky József.

A budai külvárosi piac közelében levő,

magán-lakásnak való

csinos ház,

mely áll 3 szoba, egy téli és egy nyári konyha, pince, kamra és padllásból, vizvezetékkel is el van látva, kedvező feltételek mellett, szabad kézből **eladó.**

Ára 1800 forint.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

KÁLDOR E.

„Első pécsi füzőkészitő" Király-utca 19. sz.

Szives figyelmébe ajánlja a Nagyérdemü hölgyközönségnek **próbateremmel ellátott mütermét,** hol a mérték után megrendelt füzők csak **francia drill, batiszt selyemből** és a **legkönnyebb bálna csonttal** készülnek testhez simulóan és kitünő saját szabásaik szerint.

Különösen ajánlom legujabb külföldön is ismeretlen

Marschalle, Marquise, Medea, Voltaire, Izabella és Danita nevü szabásaimat,

melyek kiváló alakot kölcsönöznek a nélkül, hogy a test egészségére a legcsekélyebb mértékben kártékony hatással lennének

Raktáron csakis saját készitményeimet tartom 3 koronától 50 koronáig.

Igen sok pénzt takarithatnak meg a t. hölgyek, ha a **régi füzőket alakitás, javitás és tisztitás** végett hozzám küldik, mert ezeket a **felismerhetetlenségig** annyira **ujjá** alakitom, hogy t. megbizóim meglepetésben részesülnek.

Készitek mindennemü **hátegyenesitő** és **orthopédia** füzőket, valamint **haskötőket** minden system szerint. — Vidékre a legnagyobb készséggel válaszolok és kivánatra próbára **több füzőt** küldök.

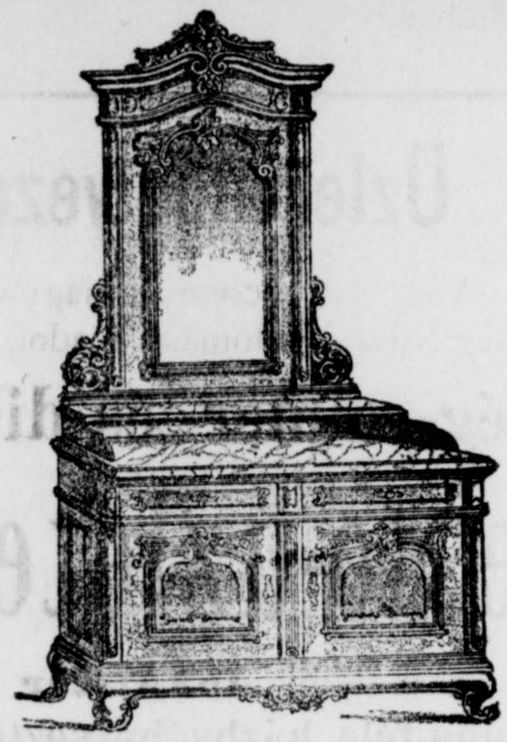
Megrendelésnél elég a derék, mell- és csipő bőség beküldése egy jól álló ruhaderék fölött véve.

Jó minőségü

borsöprü

kerestetik megvételre.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

ZSOLNAY IMRE

BUTOR-

raktara
és mühelyei
PÉCS,
Ferenciek-utca 11. szám.

AURORA

MAGYAR IPARMŰVÉSZETI INTÉZET

PÉCSETT.

Eredeti magyar műipar. Igen izléses **képkeretek, tintatartók, levélnyomók, tükrök, hamutartók, gyertyatartók, gyufatartók, tűtartók, falidiszek,** stb.

Állandóan kiállitva s beszerezhetők mérsékelt áron

RIHMER JANOS könyvkötő
Király-utczai üzletében.

Igen alkalmas ajándék-tárgyak.

A világhirü

orosz karaván tea

Popoff C. K. testvérektől Moszkvából

Törvényileg bejegyezve.

Védjegy.

legfinomabb minőségek, több európai udvar szállitója, az ez idei párisi kiállitáson a **GRAND PRIX-el** kitüntetve.

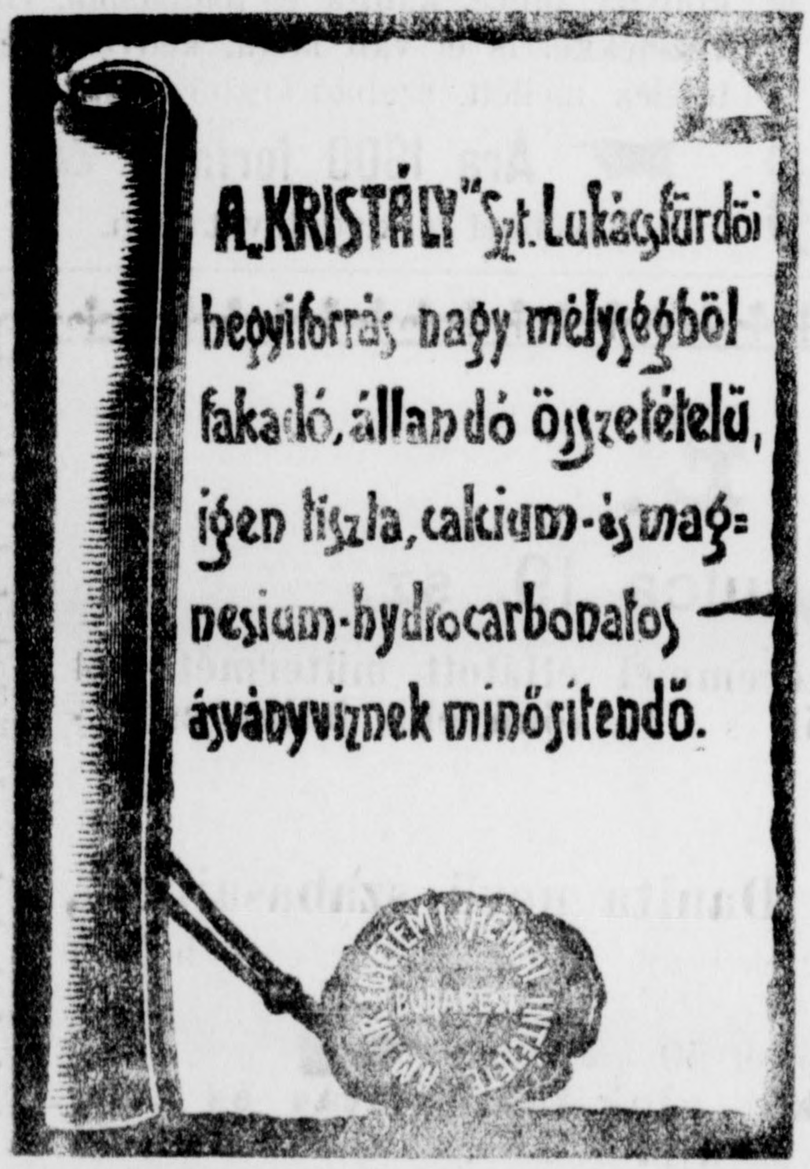
Eredeti csomagokban kizárólag Pécsett csak

Kerdl Lajos

fűszer-, bor- és csemege kereskedésében
kapható

Pécsett, Király-utca 6.

A. KRISTÁLY" Syt. Lukácsfürdői hegyiforrás nagy mélységéből fakadó, állandó összetételü, igen tiszta, calcium- és magnesium-hydrocarbonatos ásványvizek minősitendő.

Több száz kiváló orvos által ajánlva, a legizletesebb és legolcsóbb ásványviz. Kapható minden jobb füszerkereskedésben és vendéglőben.

A pécsi nemzeti kaszinó

Uj-sörgyári sörcsarnokában

folyó évi december hó 23-ától

az ünnepeken át az általánosan kedvelt

barna Bajor-sör

a la „Salvator" kitünő minőségben,

kimérésbe jön.

Ezen sör palackokban az Uj-sörgyárban is kapható és megrendelhető.

Uj-sörgyár.

Egy vörösréz

fürdö-kályha

jutányos áron **eladó.**

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Pècs város háztulajdonosainak

névjegyzéke

és

a pécsi szőllősgazdák névjegyzéke

a helyrajzi és kataszteri számokkal, az utcák, illetve dülők szerint.

Kapható kiadóhivatalunkban

A két kötet ára 3 korona.

V. 529/2. sz.
végrh. 1900.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszék 1900. évi 127.421 számu végzése következtében Dr. Pajor Rezső budapesti ügyvéd által képviselt Frölich és Tsuck budapesti cég javára Csarsch Imre sellyei lakos kereskedő ellen 154 kor. s jár. erejéig 1900. évi november hó 10 én foganatositott kielégitési végrehajtás utján felülfoglalt és 3066 kor 50 fillére becsült következő ingóságok, u. m.: bolti áruk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szentlőrinci kir. járásbiróság 1900. évi V. 529/2. számu végzése folytán 35 kor. 84 fil. hátralék tőkekövetelés, ennek 1900. évi augusztus hó 20. napjától járó 6% kamatai, 1/8% váltó díj erejéig **Sellyén** leendő eszközlésére **1900. évi december hó 31-ik napjának délelőtti 1/2 11 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szentlőrincen, 1900. évi december hó 10. napján.

Könczey,
kir. birósági végrehajtó.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, SW.

Thierry A. gyógyszerész

DIGESTIV

valódi angol universal étel- és emésztő-pora, hatásában a gyomorbajosoknál felülmulhatlan. Étvágy-gerjesztő és emésztést elősegitő. Minden doboz a készitő nevével van ellátva. Egy dobozt **3 korona** előleges beküldésénél bérmentve szállit

Thierry A. gyógyszerész
balzsam-gyára
Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Mélyen leszállitott árak!

A „GÓLYA“ boltos tisztelettel értesiti a nagyérdemü hölgyközönséget, hogy a legközelebbi

karácsonyi és ujévi ünnepek

alkalmával, azon kellemes helyzetbe jutott, hogy a raktáron levő összes árukat, u. m.

ruhaszövet, flanell, barchet és vászon árut továbbá **női** és **gyermek felöltőket,** olcsóbban, mint bármely végeladáson, árusit el:

Stark Benedek fia

Király-utcza.

GÉCZY JÓZSEF épület- és butor-asztalos.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesiteni, miszerint helyben, **Kert-utca 16. számu** saját házamban jól berendezett

asztalos-mühelyt

nyitottam, hol minden az asztalos-szakmába vágó munkát, ugymint **épület-, butor-, templom- és bolt- berendezéseket** a legujabb stilben olcsón és pontosan készitek.

Javitásokat gyorsan és pontosan, olcsó árak mellett elvállalok. **Konyhaberendezések mindig készletben kaphatók.**

A NAGYKÖZÖNSÉG SZIVES FIGYELMÉBE!

A Pintér-féle

Ferencz József-fürdőben

(siklósi-országut 36. sz.)

december hó 1-én megkezdődött a **téli idény,** mely alatt a fürdő **reggel 6 órától este 6 óráig áll** a tisztelt közönség rendelkezésére.

Ribay Antal

bortermelő

ajánlja ujabban a párisi kiállitáson kitüntetett I. minőségü **skokoi, rizling, vörös pecsenye,** ugy **ó asztali**

borait

hordókban és palackokban.

Kapható palackokban **Nick A. K.** és **Reeh Vilmos özv.** kereskedésében

1 liter asztali fehér vagy siller **45** kr., 1 hectoliter **28** frt.

50 literen felüli rendelések

Apáca- s Vörösmarthy-utca sarok

intézendők.

Jókai- (Kis) tér II. sz. házban

az

„Első pécsi asztalos egyesület"

butorraktárának

bolt- és mellékhelyiségei

1901. évi május hó 1-ére kiadók.

Tichi Ödön

háztulajdonos.

A SCHOLZ ANTAL ÉS FIA

sörgyár

téli söre

mindenkor **kitünő minőségben** csapoltatik

Jakab Imre

sörház-vendéglőjében.

(Pécsett, Sörház-utca.)

CSIHÁLEK SÁNDOR

kárpitos- és diszitő-üzlete

Pécsett, Király-utca 34. sz.

Ajánlja raktáron lévő nagy választéku kárpitozott butorait.

Diszitéseket izlésesen és jutányos árakon készit.

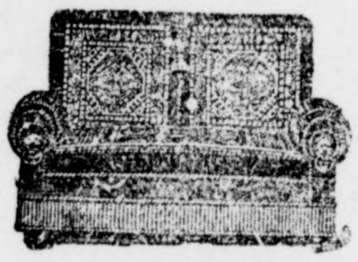
LEDERER M.

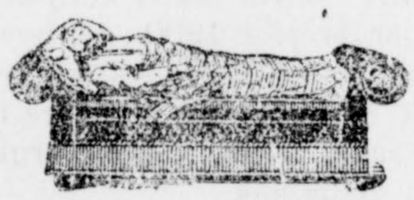
kárpitos és diszitő Pécsett, Király-utcza 20. sz. Fekete-féle ház.

Ajánlja a legelegánsabb és legujabb

kárpitos butorok, garniturák, foutellek, divánok és ottománokat

a legegyszerübbtől a legfinomabbig **legolcsóbb árak mellett.**

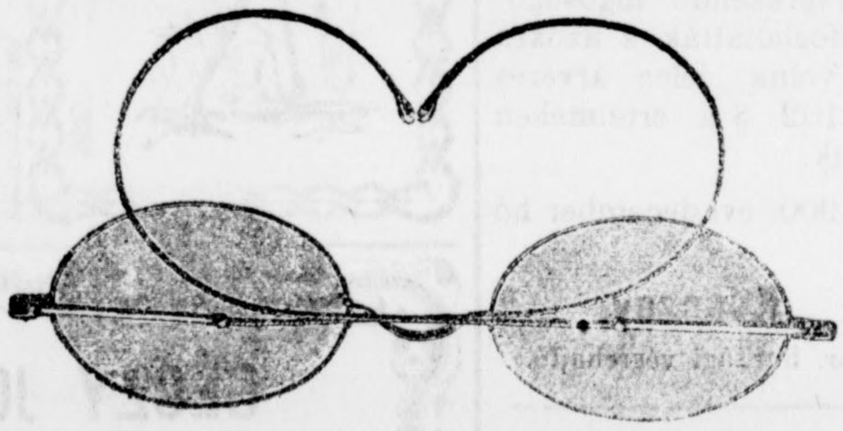

Raktáron: **Szab. ÁGYKEREVET „Unicum"** nyugvómadraczczal.

Mindennemü javitások pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Megrendelések csakis legujabb minták szerint gyorsan és olcsón készittetnek.
Szoba-kárpitozások a legujabb minták szerint stylszerüen olcsón eszközöltetnek.

A szemüveg, vagy orrszoritó viselőkre nézve nagyon fontos!

Folyó évi december 1-től leszállitott árak mellett.

1 szemüveg vagy orrszoritó 1 frt.
1 „ „ „ Hegyi jegec-üveggel 3 „

Schönwald Imrénél

Pécsett, Király-utca Hattyu-épület.

Mindennemü javitások a leggyorsabban és olcsó áron eszközöltetnek.

Pécs belváros **Király-utcza 36.** számu házban

egy tágas bolthelyiség

3 ajtóval, jelenleg fűszer-üzlet, lakással együtt a jövő **május 1-ére** bérbeadandó.

Pécs közelében egy hengerszékkel berendezett

patak-malom

bérbe adandó, esetleg eladó. Közbenjárók megfelelő dijazasban részesülnek. Közelebbi megtudható Pécs **Kossuth Lajos-utca 41. sz. I. emelet.**

LIEBHARDT JENŐ épület- és műlakatos.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesiteni, hogy helyben, **Siklósi-országut 22. szám alatt**

épület- és műlakatos-műhelyt

nyitottam. Elvállalok mindennemü e szakmába vágó munkákat, u. m.: **épület vasalás, takarék-tűzhely, görredőny, sirkerités-** és **vizvezeték szereléseket,** stb., ugyszintén mindennemü javitásokat olcsón, pontosan és lelkiismeretesen eszközlök.

Külföldön szerzett alapos szakavatottságom alapján azon kellemes helyzetben vagyok, hogy pontos és szakszerüen készitett munkákat a legdiszesebben és a lehető legolcsóbban szállithatok. — Költségvetéseket kivánatra dijmentesen készitek.

Nagybecsü megrendeléseiket s pártfogásukat kérve, vagyok tisztelettel

Liebhardt Jenő,
épület- és műlakatos.

Nélkülözhetetlen télen-nyáron.

Fontos találmány!

Sárkány alágyujtó!

Az **»Első pécsi tűzalágyujtó készitő«** ajánlja ezen uj találmányát, melyből egy **kis** kocka (1 □hüvelyk) elegendő a legnagyobb fahasáb meggyujtására, mindenféle más gyujtóanyag (papir, szalma, forgács stb.) hozzáadása nélkül.

Ára 1000 drb 2 frt 50 kr. 1 csomag (100 drb) 25 kr.

Kapható:

LANDESZ KÁROLY feltalálónál

Pécsett, légszeszgyár-utca 14.
(a villam-telep átellenében)

és minden jobb füszerüzletben.

Kossuth Lajos-utca 8-ik szám alatt

egy bolt

és egy 150 □ m. nagyságu **raktárnak** igen alkalmas világos, száraz helyiség azonnal kiadó.

Pécsi kölcsönös segélyző-egylet

(Pécs, Király-utca 23. sz. saját ház.)

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miként **az előjegyzések a pécsi kölcsönös segélyző-egylet XXXVI. évtársulatának törzsrészvényeire** a mai nappal kezdetüket vették s e célból az **aláirási ivek** az intézet helyiségeiben a rendes hivatalos órák alatt (vasárnapokat és ünnepnapokat kivéve) **d. e. 9—12 óráig kitéve vannak.**

Az ujonnan keletkező 1901. évi 36 évtársulat, épp ugy mint a korábbi harmincöt évtársulat: **6 évre terjed** s igy az egy-egy részletre megállapitott **1 korona betét 6 éven át fizetendő.** A befizetések emez uj évtársulatra 1901. évi január 2-án kezdődnek s a második hét végéig azaz: **1901. évi január hó 12-ig** teljesithetők anélkül, hogy az alapszabályokban megállapitott késedelmi pótlékot az egyheti mulasztásért fizetni kellene. **A törzsrészvények a 6 évi ciklusra egyszerre is befizethetők,** s ez esetben egy-egy törzsrészvény után — a 6 évre megjáró 312 korona helyett **276 korona fizetendő.**

Az előjegyzés alkalmával minden egyes aláirt törzsrészvény után **2 korona beiratási dij** lesz fizetve.

Az aláirók, tekintet nélkül a jegyzett törzsrészvények számára, az intézet rendes tagjai — részvényesei lesznek s ezért köztük — hat év letelte után — a megfelelő kamat s az elért összes tiszta nyeremény, a jegyzett törzsrészvénynek arányában teljes mértékben jut elosztásra.

A pécsi kölcsönös segélyző egylet tagjainak, további rendelkezésig magánkötlevélre és a hatodik vagyis utolsó évtársulat előlegkénti visszafizetésénél a rendes leszámolási időig 6%-ot, váltó, kötvény, kézi-zálog, jelzálog és folyó-számla kölcsönöknél pedig 6½ %-ot számiti.

elfogad rendes takarék-betéteket is

(2 koronától bármily magas összegig)

s eme betéteket, rendes körülmények között ha kisebb összegekről szólnak, kivánatra, **felmondás nélkül,** nagyobb összegeket pedig, a lehető legrövidebb felmondási idő igénybevételével fizeti vissza;

s az ily takarék betétek után 4½% kamatot fizet.

A betétek után kivetett **10% tőke kamatadót a betevők megterhelése nélkül az intézet maga fedezi.**

A vidéken lakó egyesületi tagok s ügyfelek által teljesitendő **befizetések megkönnyitése költségmentesitése,** valamint a részükre kiutalványozandó összegeknek előnyösen való megküldése céljából a pécsi kölcsönös segélyző egyletnek **giró számlája** van az **osztrák-magyar baknál és chek-számlája a m. kir. postatakarék pénztárnál,** mely utóbbi számlára szóló befizetési lapok egyszerü felkéresre, bárkinek is megküldve lesznek.

Mindennemü üzletközlésekre vonatkozó, vagy más egyéb felvilágositással az intézet vezérigazgatója mindenkor legnagyobb készséggel szolgál s ugyancsak nala, illetve az intézet helyiségeiben, megszerezhetők az **egyesület alapszabályai is,** akár személyesen, akár levél utján kivántatnának.

Kelt a pécsi kölcsönös segélyző-egylet 1900. évi november 28-án tartott igazgatósági üléséből.

KINDL JÓZSEF
vezérigazgató.

Mi a legalkalmasabb ajándék karácsonyra, ujévre valamint **születési** és **névnapi** alkalomra, csakis egyedül

arczképes levelezőlap,

a melyet jutányos áron készit természetes fölvételben, vagy esetleg fénykép után igen csinos kivitelben.

Marton István,
fényképész.

Ferencziek-utcza 21. szám.

Magán zeneakadémia.

Értesitem a t. szülőket és zenebarátokat, hogy

magán-

zeneakadémiámat

mely Budapesten 4 év óta áll fenn és szép elismeréssel találkozott, **Pécsett, (Indóház-ut 2. sz. a.) f. évi szeptember 1-ével megnyitottam.**

Főtanszak: zongora- és zene-elmélet.

Tandij havonta: 7, 8, 10 frt.

Fiú-tanulók is felvétetnek.

Beiratások Indóház-ut 2. sz. alatt, **Blätterbauer**-féle házban eszközölhetők.

Blätterbauer Róza,
zongoramüvésznő,
a frankfurti Raff-konzervatórium volt tanárnője.

Karácsonyi ujdonság-különlegességek.

A legujabb divatu, saját gyártmányu

biber plüs kalapjaim,

valamint kitünő minőségü, kézzel gyúrt

daróc (loden) kalapjaim.

Óriási választék! . . . . . Olcsó árak!

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Kovács Ignác,
Irgalmasok-utcája 16. sz.

Sörös Mihály

vendéglőjében Pécs, Irgalmas-utca 8. szám

kimérésre kerül mai naptól kezdve:

Kitünő pécsi rizling, literje 50 kr. . . . . Pécsi asztali fehér, literje 40 kr. Siller, literje 34 kr. . . . . .

Kitünő magyar konyha és naponta friss zónareggeli.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

***Sörös Mihály,** vendéglős.*

Pécs város és vidéke gazdaasszonyainak

a kellő helyen való takarékossága valódi müvészet, állitja

KÖSZL JÁNOSNÉ kereskedő-cég

PÉCSETT, (Irgalmasok utcája 24. sz.) a „fehér kakas"-hoz.

Ezen czég ajánl **igen olcsón,** mig a készlet tart:

1 kg. kávét nyersen	1 frt 12 krért	Pécs város és környékének közönsége hogy tudja meg, hogy mily olcsó és jó kávét árul Kösz1, ha nem hirdeti?
1 » » » Manilla minőség, Cuba és Ceylon csak	— 1 » 36 »	
1 kg. gyöngykávét	— 1 » 50 »	
1 » Cubakávét finom	1 » 60 »	
1 » » » legfin.	1 » 80 »	
1 » Mocca » arábiai	1 » 80 »	
1 » Arany Jáva kávét	1 » 80 »	
1 » legf. pörkölt »	1 » 50 »	

A szesz és pálinka árának nagy adója dacára, mig a készlet tart, **minden versenyen felül. eddig még nem létező árakon ajánl:**

1 liter jó **rumot** — — — — 50 krért.
1 » finom és igen erős, zamatos **rumot theához** — — 90 »
1 palack *Tipp-Topp nevü rumot*, mely **minden versenyen felül áll,** 0·35 literes 50 kr., 0·7 literes 1 frt. **Egyedüli elárusitás a »fehér kakas«-nál.**

1 liter legfinomabb **jamaikai rum** — 2 frt.
Cognac — 0·35 liter 55 kr., 0·7 liter 1 frt.
Thea, finom, 10 deka csak — — 40 kr.
Legfinomabb **orosz karaván thea** 10 deka — — — — 80 kr.
Cukor, leipnik—lundenburgi, — 1 kg. 44 kr.
» » » kocka 1 » 46 kr.
Porcukor, saját őrlés 1 kg. — — 48 kr.
Liszt 00, kilója csak — — — 14 kr.

A közelgő karácsonyhoz: izléses, csinos és emellett olcsó karácsonyfadiszek, cukorkák, arany és ezüst szálak és porok arany, bronz, ezüst fenylem·z, szeszvilágitásra berendezett lámpácskák, gyertyák minden szinben. Meglepő olcsó játékujdonságul: futó egerek és crocodilok, burtrombita, babonacsokrok stb. a legnagyobb választékban.

Továbbá **mindenféle füszer-áru a legjobb minőségben** és a **legolcsóbb áron** szerezhető itt be.

Szives pártfogást kér, teljes tisztelettel

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan elküldetnek. **Köszl Jánosné.**

Nyomatott Taizs József könyvnyomdájában Pécsett.

A „PÉCSI FIGYELŐ“

KARÁCSONYI MELLÉKLETE.

1900.

Betlehemi pusztán.

Betlehemi pusztán pásztorok tanyáznak,
Lobogó tűz mellett el-eléjszakáznak;
Hüvös alkonyattól csillagos éjfélig
Régi dicső multnak emlékit regélik . . .
Gedeon győzelmét, Saul veszedelmét,
Babiloni fogság siralmát, keservét,
Holott hegedűjét a dalnok bújába'
Függesztette csöndes, hallgatag fűzfára . . .

Majd a ködös multból a jelenre térve,
Száll a szó csapongva a Sion-hegyére,
A Sion-hegyére, Jozafáttal szembe',
Hol az Ur lakik: a szent Jeruzsálembe;
Melynek feje az ö hajlékától ékes,
S dicsőséget zengő hiveivel népes;
Az a fényes hajlék régi mult tanúja,
Mely letünt, eloszlott, fel se támad ujra.

Siralom és jajszó a dicsérő ének:
Hajlékodba Uram, pogányok jövének
És szent templomodat im megfertöztették,
Szolgáid holttestét vadaknak vetették;
Lévi nemzetsége, Juda dicső törzse
Legázolva senyved, rabigába törve . . .
S kinek jöttét bölcsek szava prédikálja:
Csak nem jö, csak nem jö Izráel királya!

A tüz hamvadóban, pirosló zsarátnok
Vet a komor éjbe enyésző világot;
Elnyujtott üvöltés nyilal át az éjen;
Jele: egy-egy pásztor itt is, ott is ébren.
Hát im napkeletről fényes csillag támad,
Sugára özönként az égről aláhat;
Fényétől ijedten szemet huny a többi,
Ragyogása ég s föld határát betölti.

Egyre közelebb jö, majd nyugatnak szállva,
Sepri az ég ivét ragyogó uszálya;
Veszi sebes utját kicsi Betlehemnek.
Rongyos istállócska fölött ott pihen meg;
Kicsi Betlehemnek rongyos istállója,
Melyre szelid fényét most a csillag szórja.
S a hallgató éjnek fátyolán keresztül
Halk angyali ének vidám szava rezdül.

Angyali énekre fölserken a pásztor,
Szemét ámulattal megdörzsöli párszor:
Mi volt ez? Égi jel a jámbor hivőnek!
Társai innen is, meg onnan is jönek;
Minek jele volt ez? már egyik se kérdi;
Megszületett . . . itt van . . valamennyi érti.
Hirdeti eljöttét ama csillag fénye:
Hivők szive vágya, jámborok reménye!

Kicsi Betlehemnek rongyos istállója,
Ragyogását rá a csillag egyre szórja:
Bent az istállóban ma született kisded . . .
Boldogok a lelkek, akik benne hisznek!
Feje körül fényes égi glóriája
Hirdeti, hogy ö az ég és föld királya
S világ üdvössége benne született meg:
Jámbor pásztorok mind feléje sietnek! . . .

Bodonyi Nándor.

Fekete karácsony.

Irta: ***Hegyháti.***

Büszkén, fenséges méltósággal meresztette az ősrégi babócsai kastély nyulánk, csillagos tornyait a foszlányos felhők közé. Évszázados falai, dacolva az idő mult ködébe vesző szeszélyes játékával, egy nemzedék sokaktól irigyelt boldogságának, jólétének voltak néma tanui.

Az emeletes, ódonszerü kastély, öles falaival, kiálló erkélyes tornyaival mintegy uralni volt hivatva a körülte elterülő, sötét fenyvesekkel tarkitott erdőborította hegyek beláthatlan láncolatait.

A lombtalan erdőóriások közül havas sziklacsúcsok szédületes magasságba nyultak fel, csupaszan, szánalmas elhagyatottságban.

A hegyek közti sötétzöld ligetek, völgyek, csacsogó csermelyeikkel, váltakozva mélységes, titokzatos szakadékokkal, a hova még nap sugara nem ragyogott alá, szemet gyönyörködtető idillikus oázisokként magukhoz édesitették a vadon kóbor szarvascsordáit, az őz és dámvad falkáit, illatos pázsittal, az oldalak előbuggyanó forrásaival kecsegtetve.

Egy-egy megrezzent sió-kánya belenyihog az erdő siri csendjébe, majd felhangzik a gerle busongó kacagása, a bagoly kisérteties huhogása, a szarvasbika felüti fejét, körülszimatol, vészt, ellenséget sejditve, recsegve, ropogva iramodik tova, cél és irány nélkül, talán visszajő, vagy új, biztosabb, csendesebb tanyára akad, hol egy ismeretlen ünő várja.

A végnélküli őserdő között széles köves ut kanyarog párkányaival a hegyszakadékok meredek oldalain, a már távolból előtünő, középkori lovagvárakra emlékeztető kastély felé.

A hegyi uton könnyü kabriolett robog a kastély felé. Az eléje fogott tüzes mének prüszkölnek, patáik csattanva szikráznak meg a tömör sziklalapokon s vágtatva röpitik a kicsi járművet szédületes kanyarulatokon keresztül, feneketlen mélységü katlanok meredek szélén, majd égbenyúló sziklaóriások ormain át.

A kocsis megcsattintja ostorát, hajrá, a lovak tajtékzanak, a kastély még messze, és Babócsai Sándor az estét szerettei között akarja tölteni.

Az utmenti sziklafalak, az erdő csupasz fái szakadatlan khaoszban hangoztatják vissza a fogat dübörgését, az ostor nyihogó pattanását, a fészkükre tért madarak megrebbennek, a pihenő vadak felriadnak s tova hallatják ijedt kiáltásaikat, felszállnak, tova iramodnak.

A fogat tova robog. Babócsai Sándor előre hajlik üléséből, nógatja, biztatgatja nekihevült lovait, minden elveszett perc drága, visszahozhatlan, mit imádott nejétől s két aranyfürtü baba gyermekétől távol tölt.

Babócsainé a kastély egy emeleti termében várja férjét.

Rózsás csipke pongyolája alól észbontó hanyagsággal tünnek elő almavirágszin, plasztikus idomai. Éjfekete hajfürtjei árnyat vontak mosolygó arcából kivillanó égszin szemére. Kezeivel idegesen tépdeste ruhája selyem csipkéit, mig tekintete ott tévelygett a hamvas szürkületben.

A terem közepén magas fenyü terpeszkedett, széjjel álló ágaival. Az egyes, gyertyácskákkal tüzdelt ágakat szines, ragyogó girlandok diszitették. Itt-ott elragadó, kedves csecsebecsék, aranyozott gyümölcsök, cukorkák, majd játékszerek, csillag, hold, naputánzatok tarkálottak.

Babócsainé gyermekies örömmel szorgoskodott a karácsonyfa diszitésén. Itt havat hintett az ágak végére, továbbad aranyfüstöt rakgatott a lecsüngő dióra, almára, majd ismét az ablakhoz sietett s kereste az ólmos szürkületben a közeledőt.

— Nem jön, nem jön, — suttogá, és ismét a karácsonyfához sietett, hogy rendezzen, rakosgasson.

Ezalatt künn a lassan szálló hópelyhek fehér mezbe boritották a fák fagyos ágait. Egyik pehely a másik után esett és elfojtotta a száraz avar zizzenését, puha, vakitó fehérségü pázsittal fedte a fák mohos alját, az ut kiálló köveit.

Babócsai fogatának zaja belefult a mindinkább vastagodó hóréteg süppedő pihéi tömegébe, s őrült gyorsasággal közeledett otthona felé. Még egy szédületes fordulat s benn termett kastélyának tágas udvarán.

Az érkező ledobta széles köpenyét

s gyors léptekkel felsietett a tágas lépcsőházon, hogy mielőbb magához ölelhesse rég látott hitvesét s az ő életéért imázó apró gyermekeit.

Babócsainé összekulcsolt kezekkel, némán állott a már teljes pompájában, ragyogó fényben csillogó karácsonyfa előtt. Csak őt, őt várta, a ki nélkül hiányos a boldogsága, üres a lakja, könyteli az élete.

E pillanatban feltárul a nagy szárnyas ajtó, egy sikoly a nő ajkairól s szótlanul pihegtek egymás keblén. Percekig tartott néma ölelésük. A viszontlátás öröme elfojtotta a szót ajkukon; minden, mit gondoltak, minden, mit éreztek, abban az egy, abban a mindenért kárpótló csókban volt kifejezve.

Babócsai gyengéden kibontakozott a végtelen boldogságában, örömében zokogó hitves ölelő karjai közül s hogy körültekintett, aggódva kérdé.

— A kicsinyek hol vannak?

— Csak téged vártalak, édesem, — felelt Matild, karját férje nyaka köré fonva, édesded, behizelgő hangon, — de most már itt vagy, behivom őket.

Babócsainé eltünt egy oldalajtó mögött, de csakhamar visszatért ujongó gyermekeivel.

A férfiuban, ki halálmegvetéssel küzdött a harcolók első soraiban, a golyók sivitása, a kartácsok dörrenése között, kit a kardok csengése, a sebesültek jajja, a haldoklók sóhaja titánná avatott, — az apa szive jutott önuralomra. Odarohant gyermekeihez, bálványozó szeretete nem ismert határt, őrjöngött, tombolt, hogy ismét keblére ölelhette szive véreit.

Egyszerre elkomolyodott, eszébe jutott, hogy elmulanak a röpke órák s néki indulnia kell, a bajtársak várják, talán már bömbölnek az ágyuk gyilkos torkai, talán már szól a zsarnok csordáinak harci riadója. Igen, a haza veszélyben, a honvédek maroknyi hada elcsigázva, meggyötörve, ott szükség van a férfikarra.

Matild megdöbbenve nézte férjének kétségbeesetten komor arckifejezését, veszélyt, bajt gyanitott s szorongva, félve lépett hozzá.

— Sándor, miért vagy oly komoly? Jöjj, örülj velünk, hisz ma karácsony este van. Tudtam, valami sugta, hogy ma elfogsz jönni, körünkben töltendő a szent estét. Itt maradsz, velünk maradsz . . .

— Nem lehet, — felelt Babócsai, maga elé bámulva.

— Nem lehet? Hitvesed, hüséges hitvesed kér, maradj, maradj. Tekints apró kisdedeinkre, mi lenne belőlük, mi lenne belőlem, ha . . . . ha nem térnél többé vissza. Ne . . . ne menj el, édes Sándor. Tekintsd aggodalmaimat, hisz minden perc, hogy távol tudlak, ellenséges, vérszomjas ellennel szemben, égető, bántó végtelenségnek tetszik. Ne hagyj el engem, ne hagyd el gyermekeidet.

Babócsai felvetette szép, férfias fejét, szemei kigyultak s mintegy átszellemülve szólt:

— A haza hiv, a haza minden előtt!

— A haza hiv? Ám menj, nem tartóztatlak. A magyarok Istene meg fogja oltalmazni a szabadság bajnokait, vissza fog téged hozni gyermekeidnek, nékem.

Babócsai megragadta hitvese kezét, elhalmozta csókjaival.

— Matildom, egyetlenem, szavaid uj reményt öntenek lelkembe. Boldog az a nemzet, a melynek ily női vannak és ezerszer boldog én, hogy enyémnek mondhatlak.

A két kis gyermek gondtalan engedték át magukat a karácsonyfanyujtotta édes örömöknek, csapongó jókedvvel tépdesték az alácsüngő ágak aranyos diszeit, hólepte gyümölcsszemeit.

— Apikám, — szólt a kis fiu — ugy-e, a kis Jézuska azért hozta a kardot meg a puskát, hogy veled mehessek én is a csatába?

— Te itthon maradsz, édes fiam, — felelt mosolyogva Babócsai a háboru nem kis gyermekeknek való.

A kis fiu most nagy fontoskodva lépett édes anyjához.

— Veled maradok hát, édes anyikám, aztán csak ide próbáljon jönni az a csunya ellenség, majd . . . és büszkén csapott a kis bádog kardra.

Kicsi leánykájuk még alig gagyogott, de azért belecsimpeszkedett édes anyja ruhájába.

— Én isz itt majadot, édesz anyitám, ne félj.

Egy élet boldogsága nyilatkozott meg e pár szóban. A kis gyermek gügyögése a sziv húrjait hozta rezgésbe, a csaták zajában eltompult érzést újra fakasztotta a viharedzett férfiu keblében.

Villámgyorsan tünt egyik óra a másik után. A szemek tekintetében nem egyszer elnémultak az ajkak. Az idő mult, mult, künn derengett a hajnal, a férfiunak mennie kellett.

Babócsai nesztelenül lépett az apa távozásáról mit sem sejtő, talán a kis Jézuskáról álmodó gyermekeihez, pár percig némán nézte őket, szempillái megnedvesültek, ajka vonaglott a bucsu fájdalmában és csak nézte, nézte élte boldogságait. Gondolatai, ki tudja, hol kalandoztak, a véres csaták borzalmain, a jövőn; viszontlátja-e még egyszer gyermekeit, hitvesét?

— Isten veletek, ti . . . ti . . . mindeneim. Isten veletek.

A hangja elcsuklott, ajkai mozogtak, de szavát elfojtotta a válás keserve.

Gyorsan felegyenesedett, átkarolta hitvesét és . . . az ajkuk néma volt, sziveik megérezték egymás dobbanását, az a bucsucsók kifejezett mindent, válást, szerelmet, fájdalmat, a viszontlátás reményét, mindent.

El, el, menni kell, a haza hiv, a haza minden előtt.

Babócsai kitépte magát a hitves karjai közül, még egy csók, még egy, azután ment, mert a haza hiv, a haza minden előtt.

Pár órai őrült vágtatás s a táborban volt. Épen jókor. Az ellenség ágyui már bömböltek a távoli hegyek ormairól. Tüzet, halált okádó kráterük mind közelebb és közelebb bődült. Majd megropogtak a puskák sortüzei, a kardok megvillantak, a lobogók foszlányait meglengette a zord északi szél. A honvédek arca lángba gyúlt és mentek az ellenség sürü tömegének, győzelemre, halálba, ki tudja?

Győztek. Hány élet árán, ki tudja? Testvér küzdött testvér ellen, fiu az apa, apa a fiu ellen. A forradalom, a szabadság, egyenlőség és testvériség szentháromságának tisztitó tüze fellobogtatta lángjait. Aki menni tudott, ment, csak a gyáva, a gaz rejtőzött a haza hivása elől. A nemzet milliói felriadtak a »Talpra magyar« szédületes szavaitól. Kossuth hivó szózata belenyilalt a magyar szivébe, egy élete volt, azt odadobta a hazának, a szabadságnak.

A földből sarjadzó légiók győzelmi tora még a kétes messzeségbe borult. A honvédfegyverek csodákat műveltek, hogy a félvilág bámulta haláltmegvető harcukat az ellenséges hordák ellen. A magyar meg tudott fogyni, de törni nem.

De jöttek a csalódás napjai. Keletről az orosz mérhetlen seregével, nyugatról az osztrák ármánnyal, hamis igéretekkel, délről horvát, szerb és oláh testvéreink támadtak gyilokkal, vadállatias vérszomjjal, mig bent a viszály hintette termékeny talajba magjait.

Akadt egy áruló, aki előtt nem volt a haza minden előtt s eladta hazáját, nemzete függetlenségét, a zászlót, a melyet lobogtatott, bajtársait, kik vele küzdöttek.

Az országban bitófák hirdették a vesztett szabadságot, a zsarnoki hatalom nemtelen boszuját.

Csak a gaz, a gyengesége tudatában gyáva áll boszut; az erős, a bátor, az megbocsájt.

A népek milliói jajdultak fel fájdalmukban; az anyák, a hitvesek, a gyermekek jajveszékelése betöltötte a léget és nem volt kegyelem.

A szabadság hősei, kiknek a félvilág bámulta törhetlen hazaszeretetét, félelmetes kardját, lánccsörgetve zokogtak az imádott haza elveszett szabadsága felett. A börtönök megteltek bilincsekbe vert félistenekkel. Lánc, golyó és bitó volt a szabadság, egyenlőség és testvériség bajnokainak bére.

És az áruló, ki nemzete szivébe mártotta mérgezett gyilkát, még él, szivében önvétke súlyával. A vértanuk ezrei kebléből sóhaj és átok szállott utolsó percükben a magyarok Istenéhez: sóhaj az elveszett szabadságért és átok arra az emberi szörnyre, kinek drágább volt rongy élete, mint a haza becsülete.

Babócsai mindenütt ott volt a küz-

dők között, hol a veszély legnagyobb volt, pedig hitves, gyermek zokogott otthon érte, de a haza veszélyben, a haza mindenek előtt. És az a férfiu, ki ezer halálnak nézett szemébe, most láncait csörgetve nyög a börtön nyirkos fenekén. Bajtársait sorra hurcolták el mellőle, ő maradt. Talán, hogy végig szenvedje bajtársai utolsó óráját, kínteljes, de dicső halálát; hogy megtörje a bilincs, a börtön dohos levegője; hogy utolsó legyen a bitón, ki mindig elől szórta a halált; vagy ... vagy ...

Karácsonyeste van.

Babócsainé ott áll jégvirágos ablakánál s belebámul az esti szürkületbe. Szeme eltévelyeg a végnélküli, kanyargó uton, keres valami sötétlő pontot, de hiába, az csak nem akar megjelenni a hóboritotta messze tájon. Dobogó kebellel várja férjét, kicsiny gyermekei atyját. Ma meg kell jönnie, hisz karácsonyeste van. Ma egy éve itt volt, de elment ujra. A haza hivta, a haza veszélyben volt. A haza elveszett; most ő hivta, gyermekei hivták, vajjon megjön-e? Lesz-e irgalom, kegyelem a hatalmasok szivében? Lehullanak-e bilincsei a szent estén, virrad-e számára szabadulás hajnala, viszontlátja-e ujra?

Nem jön, nem jön.

Szemeiből lassu egymásutánban hullanak a könyek, letörli őket, hogy ujak pótolják helyöket.

Ma egy éve rózsaszin pongyolában, mosolygós arccal várta férjét, most gyászruhában, soha nem érzett fájdalommal szivében vár valamit, valakit. Kit? Ki nélkül nincs nyugalma, boldogsága, aki nélkül tátongó üresség kong mindenütt.

A kis gyermekek már türelmetlenkednek. Lassan, nesztelenül osonnak be a terembe. A karácsonyfa ott áll most is, ahol tavaly, ugyanazon fényben, ugyanazon csecsebecsével, játékszerrel tele akgatva. Oda sem néznek, de az édes anyához sietnek.

— Anyuskám, miért sirsz?

— Ha te sirsz, édes anyuskám, hát mi is sirunk.

E pillanatban torzonborz, sötét alak lépett a terembe s egy lepecsételt iratot nyujtott át Babócsainénak.

Babócsainé remegő kezekkel bontotta fel az iratot s olvasta ... olvasta ... egyszerre kiesett az irat kezéből, megtántorodott s egy szivetfacsaró sikolylyal összerogyott.

A gyermekek magukon kivül borultak édes anyjukra. Nem ... Nem ... gyenge a toll annak a lelket tépő fájdalomnak leirására, mit az anya, a hitves, a gyermekek éreztek.

Babócsainé végre felnyitotta szemeit. Felkapta az összegyűrt iratot, elolvasta ujra, de amikor odaért: »kötél általi halálra«, a betük vérvörösen táncoltak előtte, egész testében megremegve dőlt gyermekei mellé.

— Nincs már apátok, nincs, — zokogta végtelen fájdalmában — nem volt számára kegyelem s hogy épen ma, épen ma!?

A kicsi gyermekek nem értették az édes anya fájdalmát, a hitves keservét.

A fiucska megragadta édes anyja kezét, ölébe kúszott s törölgetve könyeit, csókolva vonagló ajkait, határtalan szeretettel szólt.

— Anyikám, majd megkérem a kis Jézuskát, hogy inkább vigye el a karácsonyfát, csak a mi édes apikánkat hozza vissza.

A kis leánykában is megmozdult valami fájó sejtés.

— Iden, én isz medtéjem, nem tell szemmi, cat a mi édesz apitántat hozza vissza a tisz Jézuszta.

— Imádkozzunk, édes gyermekeim — szólt Babócsainé s letérdepelt gyermekei közé.

A karácsonyfa apró gyertyácskái sorra kialudtak, egyik a másik után, már csak kettő, egy pislogott fel, azután csak az özvegy elcsukló imája kisértett a sürü setétben:

— Miképen mi is megbocsátunk ...

Az éj csendje ráborult a kastélyra, sötét volt. Fekete karácsony künn; fekete karácsony az özvegy, az árvák szivében!

Est a tengeren.

(Hugo Viktor.)

Halásztanya előtt halad
Az esthomályba' csónakunk;
Az ember ajkán dal fakad,
De zúdul, nyög, morog a hab,
A mint együtt barangolunk.

Duzzadt vitorlánk sátora,
Amint kéz-kézben itt ülünk,
Kisér árnyával bárhova,
Neked a csillag tábora
Fényével már szemedbe tünt.

Úgy hiszszük, mindkettónk előtt,
Természet könyve nyitva áll:
Mondd, drága nő: én mért ülök
Itt oldaladnál bú között,
Ajkad pedig mosolyra vál?

Mondd: mért fut át ugy lelkemen
A torlódó hullám miatt
Aggódás, majdnem félelem? ...
Mert én hajónkat kémlelem,
Szemed pedig — az égbe hat.

Igen, igen — én csak habot
Látok, te — csillagképeket;
Én hullámot számlálgatok
S csak árny, mit összehozhatok,
Te — olvasod a fényeket.

Kiki — ez a parancsolat! —
Evezget élte végeig
S nincs ember, nincs a nap alatt,
Ki unná fáradalmakat:
Épitni kártyavárait!

Örvénybe megy a vakmerő,
Orkán közt látja már magát,
Sötétbe jár az evező,
Tün a remény, vesz az erő
Hajója basadékin át!

Fölötte úr a pillanat:
Vitorláját lyukasztja szél,
Utjának hullám szab utat,
Elébe mennyi gát akad
S egyik a más nyomába kél.

Óh jaj! minden veszódik itt!
Nézed fölülről Jehova!
A szem akárhova tekint,
Csak baj, nyomor bús képe int
És mindenütt — ember nyoma!

Hová mégy? — Sötét éj felé.
Hová te? — Napfény kell nekem.
És te? — Kutatni: higyjek-é?
S te? — Hirem az utókoré.
S te? — Vár reám a szerelem.

Tájat kerestek, uttalant
S bármerre mentek: sir a czél.
Te sas, te kánya, te galamb:
Elvándoroltok itt alant,
De vissza többé egy se tér.

A lármahósök serege,
Csak arra jár, amerre ti.
Virág, mit csókolt nap heve,
Hajnal sugáros tengere —
Csak éj sötétlő képei.

Az ember csak küzködni lát.
Kár oly sokat veszódnetek:
Igyátok forrás italát,
Ételnek a tölgy makkot ád,
Aludjatok, szeressetek!

Ha, mint a méh, fáradtatok,
Nehéz munkába', szüntelen
S csodákat látott álmatok;
Ha nappalt elnyelt gondotok
S ráment az éj is éberen:

Legszebb rózsáitok fölött,
Minden fölött uralg egy Úr:
Mindarra, mi e földre jött,
A feledés borit ködöt
S ember fölé a hant borul.

Tőlünk az Isten elszedi
A legszebbik gyümölcsöket;
Hajósnak szól: Zátonyt neki!
A lángnak szól: Aludj te ki!
Virágnak szól: Fakulj te meg!

A hóditó elébe áll:
»Én mondok végszót, senki más!
Csak rajta, fölfelé király!
S ott fent a legfőbb csúcsra állj,
Igy lesz nagyobb a — zuhanás!«

A csábos nónek mond az ég:
»Büvöld el kedvesed, ne késs!
Légy bájos, míg elér a vég,
Légy pillanatra szikra még,
Ugyis örökre hamu léssz!«

Szállj szembe gyarló, hogyha mersz,
A rend elé állj! Összetép!
Vágyad, ha messze tévedez,
Tudd meg: az Úr beszédje ez!
»Picinyke ember« és »nagy ég!«

Ki kétkedik s mindent tagad,
Útját nyöszörgve teszi meg.
Összhang oszt itt parancsokat
S hizony nem ád reá sokat,
Akármit mivel a tömeg.

S hány volt, ki azt irigyelé,
Mi eltün', mint a májusest,
Minden fut a sötét felé
S vajjon több annál marad-é,
Hogy szivünk egykor — szeretett!

*

Te csak emeld fel homlokod,
Mig én lehajtom bús fejem;
Nekem okoz csak bánatot,
Ha nézem e zúgó habot
S hallom, miket beszél nekem!

Csak kétség, mi lelkembe gyül,
Lesem, a felelet mi lesz?
Mérőm a mélybe lemerül
S a habbal, óh iszap vegyül, —
Engem te, drágám, ne kövess!

Száll, száll borús tekintetem,
Ez óriás sikság felett,
Te, angyalom, szelideden
Jártasd szemed reményeken,
Bocsásd szárnyára lelkedet!

Igy lesz helyes: lásd fényleni
Az csillagot, az otthonod:
Bensőd szava, csak odahí,
Ott Istent látsz mosolygani
S én itt? — az embert, ki zokog.

Ciglányi Béla.

Karácsony.

Irta: ***Unátyinszky Leona.***

Karácsonyest van. Az angyalok párnája kiszakadt, vagy tán a mesebeli Holle asszony rázza fel derékalját, mert sürün szállingóznak a pihék, s fehér lepellel boritják be a fagyos vén földet.

Hol ezelőtt néhány hónappal rengő buzavetés, virágos rét volt, ott most mindenütt fényes, csillogó hó káprázlatja a szemet.

Az ablakokból barátságos világosság int felénk, mintegy sejtetve velünk, hogy ott a karácsonyfa apró gyertyái vidám, kacagó gyermekcsoportra hintik fényüket, — oly szép, olyan ünnepies még a természet is a maga idillikus egyhanguságában, — minden ünnepelni látszik, hisz karácsonyest van.

Minden békésnek látszik e szent estén, csupán az öreg Balaton dörög, morog, haragszik, hogy a kemény hideg vastag jégpáncéllal szoritja le tajtékzó hullámait, de haragjára ügyet sem vet senki s messze elhalló ágyuszerü morajára csak a távol Bakony felől felhangzó farkasorditás felel.

De jer velem, Te kedves olvasó, a ki körül most tán éppen apró gyermekek tombolnak örömükben a karácsonyfának, — jer velem, Te ifju szerelmes, ki ma tán bizalmasabban, édesebben, odaadóbban szoritod meg kedvesed kezét, — jertek velem Ti, kik Fortuna asszonynak becézett gyermekei vagytok, — s jer velem »Te« is, a kinek éppen ma senkije sincs, s magányosan töltöd kis szobádban e szent estét, — tekintsünk be találomra egyik ablakon, s hadd lássuk, hogy a karácsony csakugyan mindenkinek örömünnep-e?!

Ne haragudj reám, Te nyájas olvasó, hogy most, midőn tán minden örül körüled, egy demoni gondolat kényszerit, hogy a Te karácsonyodnak ellenkezőjét fessem elibéd.

S bár e toll ma oly furán veti papirra gazdája gondolatait, — mégis kérlek, kövessen szellemed egy kissé vándorutamon, hadd lássuk hát, kinek mit hozott a Jézuska?!

A Balaton lomhán fekszik hosszu. hideg ágyában, körötte a somogyi dombos oldalon s a zalai hegyes parton, mint óriási karácsonyfa ragyogó gyertyái, fénylő csillagpontokként hivogatnak messziről a kivilágitott ablakok, s bátran benyithat bárhova mindenki, a békés szándéku embert szivesen látják ma mindenütt, — hisz karácsony van, — békesség szállt ma a földre, az Udvözitő megszületett!

A kiváncsi hold, mely mindent tudni, látni akar, s mely most nem kacérkodhatik a Balaton befagyott viztükrében saját képmásával, — bekandikál az egyik ablakon.

Vajjon mit láthat ott, hogy oly soká egy helyen marad?!

A szobában sok gyertya ég, bár nincs karácsonyfa, s a gyertyák ragyogó fénye nem kacagó gyermekcsoportra, nem ifju szerelmes párra, nem mosolygó szülőkre világit — egy egyszerü ravatal körül égnek a viaszgyertyák, az arcokon nem tükröződik karácsonyi hangulat, csupán egy békés nyugodt arc válik ki közülök — a halott arca, neki nem fáj semmi, tán neki van a legjobb karácsonya — Ő otthon van már.

De a kit itt hagyott, az nem tudja, hogy karácsony van-e!?

Látom, haragosan nézesz reám, Te türelmes kedves olvasó, — s igazad van, — micsoda gondolat is volt tőlem, az örömnek ez ünnepén a halottas szobát neked bemutatni.

Egy ifju gyermeklányka bámul könytelen szemekkel a halott arcára, nefelejcskék szemeit nem birja elvonni róla, alig birja felfogni, miként lehet az, hogy az a lény, kit ugy szeretett, ki neki életet adott, csak »volt« és »nincs«, — s kinek áldott kezei, mióta csak a világon van, mindenüvé védően kisérték, — s most e kezek mereven tartják a feszületet, s gyermekének néma fájdalmas tekintete nem birja felébreszteni csendes nyugalmából. Ez az első fájdalom, mit nem oszt meg gyermekével.

S lelkében a leány már maga is a másvilágon jár.

Miért tovább élni? Mondja önmagának. Az egyedüli, kit igazán szeretett, kénytelen itthagyni árván, egyedül, legjobb lesz utána menni; miért s kinek maradjak itt? ki szeressen engem s kit szeressek én? s a szeretet az embernek az, mi a virágnak a napfény, nélküle elsatnyul, elvész.

S van-e még valaki, a ki engem oly igazán szeretne, mint e kedves halott itt? . . . Senki . . . senki . . . a leány arca nyugodttá, elszánttá kezd válni, tudja már, hogy lelki fájdalomtól nem igen lehet meghalni, a bánat nem öl, ha úgy volna, de sokan meghalnának, kiknek igy az életet tovább kell hurcolni, a testnek kell ártani, mert hiába a lélek fájdalma, ha a test esetleg erősebb.

A leány esze messze elkalandozik, szinte nem is ezen a földön van már, . . . holnap ilyenkor . . . . már minden másként lesz . . . rendezhetnek kettős temetést a rokonok.

A lányka odahajtja szőkefürtös fejecskéjét a halottnak kihült keblére, forró ajkait a jéghideg kezekre tapasztja, de szemei a feszületen akadnak meg, mit a megmerevült kezek oly intően tartanak elébe.

Szabad-e megtenni a kárhozatos lépést, mit elméjében forgat?!

Odakünn a néma éjben megkondul a harang hivogató szózata. A tihanyi hegy csodásan veri vissza a méla hangokat jeruzsálemi András sirboltja felett, a kettőstornyu templomban éjféli misére harangoznak.

A lányka először bámulva tekint fel, hogy miért harangoznak éjfél tájban, csak azután jut eszébe, hogy Karácsony van.

Karácsony! Úgy szivébe nyilamlik e szó; mennyivel másként tervezték ők valakivel . . . e karácsonyestét megünnepelni. . . . mi más reményei voltak tavaly ilyenkor . . . nem, nem . . . . el veled te szép ábrándkép, . . . el veled te intő szózat . . . szemeit elforditja a feszületről s feljajdul. Óh te kegyetlen Isten, mit tettél velem! majd rögtön megbánva a vétkes szavakat, térdre esik a halott ágyánál. . . . El veled a szivemből te másik halott, aki élsz s nekem mégis meghaltál . . . el veled! nem akarok rád gondolni. . . . csak erre az egyre, akinek elmultával senkim sincs már, de a kit követni akarok a sirba.

S a leány, bár nem akart, mégis rágondolt szivének élő-halottjára s mintegy haragosan csittitá le szivét a költő szavaival:

»Ha nem tudtál Ő érte megrepedni,
Légy néma hát — mit ér a fájdalom?!«

A lányka térdelve marad az ágynál, szőke haja sulyos fonatokban esik vállára, teste vonaglik, száraz, könytelen szemekkel zokog nagy fájdalmában.

Érzi, hogy e kettős terhet nem birja viselni tovább s csak egy vágya van, megsemmisiteni egyszerre a gyötrő fájdalmat, mely bensejét dulja, de a mit meg nem szüntethet más, csak a halál.

Míg a leány a halál gondolatával foglalkozik, addig odakünn a sötét éjben rohanó vonat egyik fülkéjében sötétszemü ifju hallgatja türelmetlenül a kerekek monoton zakatolását.

Vajjon mit csinál ő? . . . vár-e rám? szólt mintegy önmagához . . . s nem-e kételkedett az én hűségemben, most, miután jó ideje hirt sem hallattam magamról.

A kicsi állomásnál, hol kiszállt az ifju, senki sem várta, habár gondolhatták

volna tán, hogy jön, hisz úgy igérte ... ezelőtt egy esztendővel ...

Gyalogszerrel, magányosan indult hát el a jól ismert uton.

Podgyásza nincs, hisz a »krisztkindli« belefér a legkisebb zsebébe, — egy ici-pici karikagyürü az, mit az ifju egy évvel ezelőtt a mai estére igért a nefelejcsszemü kis lány apró ujjára felhúzni.

Jókedvüen érkezett a jól ismert ház elé, melynek világos ablakát már messziről látta.

Fenn vannak még, ugymond, vajjon gyanitják-e, hogy jövök, vagy hallgatagságom miatt csak nem gondoltak hűtlennek?!

A szerelmes ifju agyán egy gondolat cikázik keresztül, mely meggyorsitá lépteit.

Nem! nem lehet, mondá, hogy ő a másé lett volna, el veled, te rideg gondolat, nem lehet ő a másé, csak az enyém.

A féltékeny gondolatok szárnyakat kölcsönöztek az ifjunak s csakhamar ott állt az ablak előtt.

Az öreg Bodri kutya örvendezve ismerte fel, de hizelgése semmibe sem lett véve, az ifju mintegy földbe gyökerezett lábakkal állt ott s bámult be a szobába.

Ismételten megdörzsöli szemeit, nem akar nekik hinni, hisz borzasztó az, amit lát: vidám családi kép helyett ott látja halvány kedvesét térdelve, amint szőke fejét a halott mellé fekteti.

A szép nefelejcskék szemek lezárulva, tán örökre?!

A mosolygó piros kis száj nem csacsog, de nem is panaszkodik többé; a halál angyala meglebbenté sötét szárnyait a ház felett, tán elfojtja hideg ujjaival a gyermeklányka forró szivének dobogását is?!

Nem! a halál nem olyan könyörületes, hogy megjelennék ott, hol várva várják.

A lányka szive még érez és dobog, működik az agy s némán bár, de feljajdul a lélek:

Irgalom Istene, bocsáss meg, ne vigy a kárhozatba ... hát számomra nincs feltámadás; nem leend örök üdvösség sem itt, sem odafenn ... csak örök kárhozat, mert nem élhetek, nem tudok élni tovább!

A lélek tovább lázong s az agy, mint egy felhúzott óramű, folytatja munkáját.

A gyógyszerek közt van egy méreggel telt üvegcse, az orvos maga mondta, hogy vigyázva kell vele bánni, mert nagyobb adagban halált okoz.

Nos hát ez épen jó lesz!

A fej szédül, zsibbadnak a karok, nem bir megmozdulni s mintha a túlvilágról jönne — egy ismert édes hang szól hozzá résztvevőn, fájdalommal, szeretettel.

A leány nem meri szemeit felnyitni, fél, hogy akkor az álomkép eltünik, elszáll.

Szemeit szorosan lezárva, még lélekzetét is visszafojtja, hadd maradjon még pár pillanatig az ábránd csalfa világában.

Apró kis ujjai még szorosabban tartják a halott jéghideg kezét.

De mi ez?! Az álomkép mégis valóvá lenne?

Forró kezek simulnak az övé mellé, könyek hullanak a szőke kis cherubfőre, majd szelid erőszakkal vonja el két erős férfikar a halott mellől és szoritja dobogó keblére.

A lányka még mindig nem meri felemelni szempilláit, de az a dobogó sziv oly ismerős; nem lehet az másé, csak egyé, mely ott zakatol a széles mellkasban s melyen már a szőke gyermekfő pihen.

A lányka az ismételt suttogó hangokra tétován emeli fel tekintetét s midőn nefelejcskék szemei egy éjsötét szempárral találkoznak, kétkedőn mondja: meghaltam hát ... és feltámadtam ... mégis ... mégis ...

Nem haltál meg, nem halhatsz meg — mondá az ifju — hisz' mi is lenne én belőlem te nélküled?!

A lányka a halottra tekint, melynek kezei még mindig oly intőleg tartják a feszületet.

Tehát éljek — látom, ugy akarod, te nagyhatalmu Isten odafenn

Majd odavezeti az ifjut a szeretett halott ágyához: nézd, mondá, mégis itt van ő, kit hűtlennek gondoltunk. Itt van, eljött, ő hű maradt hozzánk!

S a halott arca oly békés, oly mosolygó!

És neked, Te kedves olvasó, kinek szelleme türelmesen követett e szent estén, kivánom — habár ez merész kivánság — hogy boldognak, nagyon boldognak érezd magadat a karácsonynak örömünnepén.

Ne haragudjál, hogy nem a káprázatos csillogó karácsonyt tártam szemeid elé; bocsáss meg ... hisz' nézd, a nefelejcsszemü kis lány oda támaszkodik az erős ifjuhoz, bár ajkai szomoruan suttogják: Ott a halál — itt az élet!

Pedig hát mi az élet?!

»Káprázat és homály, csillogó köny, keserü mosoly ... egy holnap, melynek virradatja nincs.«

Az ifju résztvevően néz kedvesére, vigasztaló szókat intéz hozzá: »Ha a szél eltöri egy ágnak támaszát, a kertész nyomban köt hozzá egy életerős támasztékot.«

Ép igy tesz velünk az Isten is, zivatart ád, de megtisztul a levegő.

A lányka szeméből odahullott a kedves halottra az első könycsepp s az ifju hagyta, csak hadd sirjon, csak hadd zokogjon ... hadd oszladjon a nehéz bánatfelhő szive mellől, hisz: »az ember oly szegény, hogy a legnagyobb öröm s a legnagyobb fájdalom számára csak egy kifejezése van: a köny.«

A halálhoz.

Mit ólálkodsz itten csontos tagjaiddal,
Rémes ábrázattal mit vigyorogsz felém?
Mert betegen fekszem lázban, öntudatlan,
Azt hiszed, már joggal állhatsz ide mellém?
Minek mutogatod, mekkora erőd van,
Hatalmast s koldust hogy egyként porba döntesz,
Tudom, nagy erő van csontos karjaidban,
De én nem retteglek, hiába ijesztesz!

Volt idő, hivtalak, de akkor te késtél;
Nem hajtottál kérő, esdeklő szavamra.
Vergődő szivemre kárörvendőn néztél,
S nem siettél jönni szabaditásomra.
Most settenkedel itt, mikor élni vágyom?
Mikor élnem kell, mert van, a kikért éljek,
Ha most itt fekszem is a rideg kórázyon,
Szivemben a vágyak meleg lánggal égnek.

Ott álmodnak csendben, a szomszéd szobában
Apró gyermekeim; mi lenne belőlük,
Merre bolyongnának a széles világban,
Hogy ha még engem is elszakitnál tőlük.
Nem láttál még árvát inségtől dúlt arccal?
Midőn kis kezeit könyörgőn kinyujtja,
S a mint igy küzködik részvétlen nyomorral,
Szánalmas pályáját csakhamar befutja.

Oh nem akarom még árván hagyni őket;
Szükségük van még rám, azért kell még élnem.
Menj csontos barátom, pihentesd erődet,
Csak néhány esztendőt engedj még megérnem.
Majd ha bevégezem földi küldetesem
S nincs kötelességem, a mi visszatartson ...
Hatalmadba dőlni egy percet se késem,
Ne félj, magam foglak szólitani akkor.

Erdélyi Sándor.

Karácsonyestém.

(Rajz.)

Irta: *Mártonffy Imre.*

Mint mikor már messzetünt a sajka,
S nem látszik, csak a vitorla rajta:
Messziről a multak képe lebben,
S mosolyg rám a szép emlékezetben.

TOMPA.

Alkonyodott. Egyedül álltam szobámban. A falon függő óra egyhangu ketyegése, szivem rendes dobogása, künn az utcán a járó-kelők gyors léptei, az ablaktáblák félhomálya: ugy tüntek fel, mint valami gyönyörü mese, mint a tavasz egyik bűvös képe. Karácsonyi öröm, zaj, izgatottság, édes vágy és türelmetlenség honolt mindenütt, jóllehet ködös, csipős hideg volt künn.

Magányomban el-eltünődtem azon, hogy a világon hányan és hányan ünneplik karácsonyestéjét. Az egyik érzés nélkül, hidegen Dickens után indul:

»A karácsony nem egyéb, mint olyan nap, midőn számládat egyenlited ki, anélkül, hogy pénzed volna; oly nap, mely bizonyitja, hogy egy évvel idősebb vagy, de egy órával se gazdagabb; oly nap, melyen naplódat bezárod s melynek minden fejezeténél egy tucat hónapot találsz — tiszta deficitet.«

A másiknak ez az egyedüli napja naptárában, midőn zárkozott szive kinyilik; ismét mások pedig e napot tekintik határnapul, hogy vajjon képesek lesznek-e kéjutazást tenni a sirig.

Vannak emberek, kikhez szerencse és boldogság nagy fénynyel és pompával tartják bevonulásukat s kik a karácsonyfa ragyogásában remélik vagyonuknak a legszebb megvilágitását fölfedezhetni s a legtöbben ujongnak, örvendeznek, boldogok és karácsony estéjét, mint örömünnepet, örömteljes szivvel üdvözlik.

E felfogások közül egyiknek se hódolok. Idegen előttem minden és mindenki, nincs senkim; karácsonyestén oly árvának, elhagyottnak érzem magam; minden meghivást visszautasitottam, mert csak fájdalmat okoztak nekem. Elhagyottan ültem sötét szobámban, mint százados omladék a zivataros éjszakán, magányosan, mint a korhadt fakereszt a temetőben. Körülöttem minden elhalványodott, megmerevedett, mint a természet őszi dér után; ugy tünt fel, mintha szivem kihült volna és lassan-lassan elszakad . . .

A távolban zene hangjai szólaltak meg; a kályhában ropogott a tűz és szökdécseltek fel a lángok, mintha a zene ütemei után táncoltak volna. Mindezek nem tudták eloszlatni sötét, borus hangulatomat.

Szolgám lépett be.

— Tekintetes úr, engedje meg, hogy a mai estét nagyszüleimnél töltsem el.

— Szivesen, János, menj — a jó öregek ugyse szeretnének ma egyedül lenni.

Nyiltan megvallom, János kivánságának teljesitése nehezemre esett. Az még vigasztalt volna, ha az előszobámban lett volna itthon élő lény. De szegény embert honnmarasztalni kegyetlenség lett volna tőlem. Boldogan sietett el. Kivül bezárult az ajtó, most egész magányosan — egyedül valék.

De mégis segithetek ezen, hogy ha az emlékezet függönyét fellebbentem és a kedves lényeket egy percre uj életre varázslom! Ott az a kép boldogult jó szüleimet ábrázolja, mellette a festőállványon gyönyörü Madonna arc: korán elhunyt menyasszonyomé... Nálatok, drága jó lelkek, nálatok akarok most lelkileg időzni, bár sötét sirotok örök éjjelét a karácsonyfa ragyogása sohase világitja meg. Ti drága, elsárgult levelek itt az asztalon kiteritve, mennyi boldog szerelemről suttogtok!

A tűz vigan lobogott a kályhában, mintha velem örvendezne, a zene künn andalitóan, fülbemászóan hangzott, a harangok csengő nyelven szólaltak meg szobámban, mely a sötét hangulatot elűzte szivemből és béke költözött be hozzá. Pamlagomon hevertem, félálomban másik oldalra fordultam és elszenderültem — hisz egyedül voltam karácsony estéjén!

Minden elsuhant előttem: otthonom, meghalt menyasszonyom, jó szüleim, harangszó! Az a képzelet hová ragadt el!?

Szenderegtem, elaludtam — meddig, nem tudom.

Hangosan kacagtam és a zongorán levő kis Ámor, melynek nyila oly kegyetlenül sebezte meg szivemet, velem együtt nevetett. Az a képzelet mily pajkos játékot űzött velem! Én, balga ember, mégis a világ legboldogabb embere vagyok, jó szüleim vannak, kiknek mindenük vagyok, van Erzsikém, boldogságtól sugárzó menyasszonyom, ki a földet menynek országává varázsolja egy csókjával, van kis családi otthonom, jó barátaim körülvesznek, víg mulatozás járja. Bolond teremtés az ember. Ha a legboldogabb, akkor a képzelet egy csomó boldogtalanságot rajzol elébe.

Jer ide Erzsikém, szép drága gyermekem . . . végre eljegyzésünk napján magunkra vagyunk! Megtartottuk szavunkat! Két évvel ezelőtt, midőn még csak Isten látta szerelmünket, elhatároztuk, hogy karácsony estéjén tartjuk eljegyzésünket és ma — meg is történt. Te repesó szív, hát eddig tartottál békóban? Hát angyali Erzsikém, mit szól a te szivecskéd? Az egész világot bejárhatjuk, megbámulhatjuk a nagy mindenség csodás alkotásait, mégis azt tapasztaljuk, hogy a legnemesebb, legtisztább és legcsodálatosabb a te szived! Hogy vajjon gondoltam-e sokat rád? Ezt bizonyitja e forró csók! Talán heves voltam, atyám meghallja? Eh mit, — hisz eljegyeztük magunkat! Tedd fejecskédet vállamra; oly régen vágyódom utánad. Nyujtsd közelebb! Azt hiszem, félnek ez eperajkak az érintkezés villanyszikráitól. De Erzsike, mit csinálsz? Elkábitottál csókoddal. Kéjrészeg lettem. De ha megengeded, adj vagy százat a negédes »puszi«-ból. — Melyik leveled tetszett nekem legkevésbé? Az, melyikben azt irtad, hogy azt akarod, hogy első pillantásomat megértsed és hogy te nemcsak hű kis feleségem, hanem szerető társnőm is leszesz az egész életen át. Ezt a te szép, mosolygó arcod mutatja, — kedvesebb már nem lehetsz nekem.

Szüleim beléptek. Az egyedüllét édenét a legboldogabb pillanatban megzavarták jó szüleim. Anyám szeme könyekkel telt, bár arcán a megelégedettség tükröződik vissza. Azt hiszem, hogy örömkönyeket hullatott. Erzsikének legszebb karácsonyi ajándéka eljegyzésünk volt.

Két évvel ezelőtt mily szomorú volt a bucsuzás! Ködös, hideg délután volt, borult, esőre hajló idő. Az ifju balkeze anyja kezében nyugszik és Erzsikéében a jobb, kinek keze lázasan remegett. Aztán eltávozott az ifju. Elhagyta a várost, idegenbe ment. Isten veled szülőföldem, — talán örökre! Szomorodott szivvel gondolt a boldog családi otthonra, még egy tekintetet vetett a régi kis házikóra, a kéklő hegyekre, a hátrahagyott kedvesekre, kiké most is minden gondolata, szivének minden dobbanása.

Isten veletek!

— Félre a búval, bánattal! nevetett az apa, karácsonykor vidámnak kell lenni! Előre gyermekek, táncoljatok, én zongorázom.

Nem lehetett tiltakozni. Az apa a zongora előtt ül. Régi csárdást kezd el, melyet még fiatal korában táncolt ifju nejével. Karomat Erzsike dereka köré fonom, táncolunk, forgunk őrületes, széditő mámortól áthatva. Ugy képzelem, mintha fényesen világitott teremben táncolnánk, hol boldogság és öröm sugárzik az arcokról. Erzsike szeme az örömtől ragyog, keble hevesen hullámzik s amint vállamra nyugtatja fejecskéjét, halkan susogja: »Oly boldog vagyok!« Istenem, lehet-e az ember mindig ily boldog?

E pillanatban vállamra teszi valaki a kezét. Ujjaimmal megdörzsölöm szemeimet. Előttem áll lámpával kezében — János.

Megijedtem és felugrottam a pamlagról. Ah! Ha a néma ajkak feleleveznednének. Óh, hogy az álom néha oly borzalmasan édes!

Óh, karácsonyest! — Karácsonyest!

Sejtelem.

Egy gyermekcsoportot figyeltem meg épen,
Midőn karácsonyról mesélt egyik szépen.
Nagyobbacska volt már;
Sőt a többitől kivéve,
Talán már egy-két éve
Ovodába is jár.

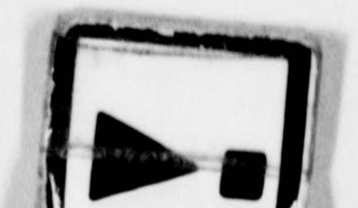
Okos szeme fénylett, s ugy járt a kis szája,
Hogy gyönyörüség volt, figyelni reája.
Oly hévvel idézett!
Pajtáskái körülvették,
Szemeikkel majd megették,
Mert szava igézett.

»Szépen imádkozom, és jó gyermek vagyok,
Szeret is Jézuska és a szép angyalok;
Kapok karácsonyfát,
Rajta kardot, csákót, puskát,
Lovat, katonás-babuskát
És tengerész-ruhát.

Ha szól is a csengő, azért nem látni Őt;
Jézuskát! csak fényben, ezüst, arany felhőt,
Körte, dió, alma;
Minden aranyosan ragyog.
Igy hozták a szép angyalok,
Jézuska hatalma.«

Egész tündérmesét igy csicsergett végig;
Vitte képzelete fel a magas égig.
Oh de melyik elem,
A sejtelem kutforrása,
Mely magát a szivbe ássa?
S most ugy küzd velem!

Arca még ragyogott, lénye átszellemült,
De az én szivemre nehéz sejtelem ült;
Két szemem káprázott;
A nap is elbujt előle,
Az ég is elborult tőle,
S arcom könytől ázott.

Ha minden angyalkát Isten az égbe vitt,
Hogyan felejthette e szép gyermeket itt?
Láttam ragyogással,
Lenge szárnyon felrepülni,
A felhők közt elmerülni,
Angyali képmással.

Szent karácsonynapján szólnak a harangok,
Megrázzák lelkemet e szomoru hangok.
Búsan szól az ének;
Temetőbe, hideg sirba,
Feketébe', gyászba', sirva,
Gyermeket kisérnek!

Jozefa.

„Hrisztosz sze rodi!"*)

Irta: *Budiszávlyevics Milán.*

A »Pécsi Figyelő« számára szerbből forditotta:

Skrbics Tivadar.

Gyönyörü karácsonyéj van.

A falu felett halotti csend uralkodik. A hózivatar megszünt s hideg éjszaki szél fujdogál; a hó-lepel is megfagyott.

A meddig a szem ellát, nem látni egyebet hómezőnél; a szétszórtan fekvő házak körvonalai is alig látszanak az éjszakában. Nyugaton kerek mezőség terül el a »Bijeli-Vrh« (»fehér csúcs«) tövében, mely a »Dólac«-ot (völgyet) választja el az Arambasicsék utolsó házaitól. Alacsony házikó előtt állunk. Alig hallatszott az első kakasszó, megnyilt ajtaja s az udvaron magas, erős, de kissé görnyedthátu ember jelent meg. A metsző levegőn reszketni kezdett s abaposztó subájába burkolózva, a ház éjszaki oldalához ment. Kétszer-háromszor az égre tekintett s ha a fényes hold korán le nem nyugodott volna a *Javor-planina* (Jávor-hegy) mögé, öreg, ráncos arcát, magas homlokát, éles szemeit s ősz szakállát világitotta volna meg és már megismertük volna a falu harangozóját, Arambasics Jóvót, »Bábót« (az »Öreget«). Mindnyájan ismerték. Szép kort ért az öreg. Hányat kisért ki az örök lakásig, az Arkangyal-temploma nagy harangjának kongása mellett! Ha ünnepnapon harangozik, a harang is énekelve szól; ha a felhőket űzi, mondják, rettenetes a harangja; ha pedig halottra harangozik, akkor nincs olyan ember, a ki ne sírna és mindnyájan azt mondják: »De szomorúan harangozik az öreg!« oly szomorunak tetszett mindenkinek harangozása. Azért is szerették mindannyian és azért nevezte az egész falu »Bábó«-nak (apónak).

De a »bábó« hamar öregedett meg, erős válla hamar görnyedt meg, feje is a föld felé hajlott, szakálla gedig olyan fehér lett, mint a juh gyapjuja. Öregségére segitséget is vett melléje a falu, őt csak ünnepnapon szerepeltették. Tavaly karácsonykor érezte meg először a falu, hogy mit ér a »bábó«, mert fekve kellett maradnia s a »jutrenyé«-re (hajnali misére) a fiatal Csoglyany harangozott. »Csoglyan és a karácsonyi harangozás!« panaszkodott a falu s »bábó«-ra és ügyességére gondolt.

Ép ezért kelt ma ilyen korán. Még egyszer észak felé tekintett. Látta, hogy a »danica« (hajnalcsillag) már-már előbujt, hogy az apró csillagok elhalványultak s csak némelykor pislognak az ég boltozatán, aztán ujra eltünnek. Nemsokára itt az ideje a harangozásnak s azért sietnie kell. Az ajtóra rátette a keresztvasat, levette a sapkát, háromszor keresztet vetett s elindult.

Ropogott a hó az öreg lábai alatt, uj bocskorai el-elcsusztak, ép azért lassan haladt a »bábó«. Fekete subájába burkolózott, kezét nadrágzsebébe dugta s amint igy haladt, csak a nagy kulcshoz verődő kis kulcs csengése hallatszott. Hallgatta az öreg ezt a csörgést s szinte tetszett neki, hogy hogyan üti »ez a kicsike ezt a nagyot«, aztán meg azt gondolta: »Hadd élvezzen! Neki is karácsonya van!« Később maga is nevetett dőreségén s badarságán s kezébe vette a kis kulcsot. De lelkében mindig csak az hangzott: »Neki is karácsonya van!« »Neki is!« És mi van aztán? Hisz ma karácsonya van az összes »igazhivőknek.« (Igy nevezik magukat a görög vallásuak. f. m. j.) Ma még a jószág is pihen, azt is megáldja a pap; ma az élők is, a holtak is örvendenek. Hány harang és hány torok fog ma zengeni. Mily nagy a mi »császárságunk« (Ausztria-Magyarország), aztán Szerbia, aztán Bosznia, aztán Crna-gora (Montenegró). Hát még Oroszország! Azt mondják, hogy ott egy templomban *ezer* harang szól. »Eh' csak ott volnék, aztán én húznám meg a legnagyobbikat; hogy kiáltanának fel s hogy sirnának valamennyien!«

Itt ujra nevetett hiú vágyain!

Pedig, de sokan fognak ma ilyen korán kelni. Hány ember, — egy pár millió!? S mindnyájukat felkenik a szent olajjal, mindnyájan megcsókolják a szent evangéliumot; összecsókolózik testvér testvérrel, szolga urával, ellenség ellenségével. Mindnyájan kibékülnek, összeölelkeznek: »Adjon Isten békességet, mert — Krisztus megszületett!« Ejh!

S az öreg megelégedetten simogatta ősz szakállát s megtörülte könyes szemeit.

Egyszerre csak elkomorodott, hosszú szakálla reszketett a haragtól s gyorsan és mérgesen lépett előre. Lábai alól repült a hó, fekete subája csak úgy lebegett.

Igy ment a Dolnya-Lokván keresztül, midőn a hegyoldalról kutyaugatás s farkasra uszitó férfihang ütötte meg fülét. Bábo összerezzent s megállt. Nem messze tőle valami fekete állat szökött a hegyoldal felé, az öregnek égnek meredt minden haja-szála.

— Farkas! — mondá magában s a nagy kulcs után nyult. Azután keresztet vetett s bátrabban indult előre. Ment, de még mindig hallgatózott. A kutyák elhallgattak, a hangok még egyszer hallatszottak a hegykatlanban, azután elvesztek a messzeségben. Az ég lassanként világosodni kezdett, a csillagok is eltünedeztek; s a mint a csendes Vrhvszka völgyén vékony szálakban foszladozott az éjjeli sötétség, Bábo lelkének előbbi melege is visszatért, midőn a közeledő nap örömeire gondolt. Sajnálni kezdte, hogy az előbb haragudott.

— Karácsonykor felejtjük a haragot, — gondolta magában. És mármár felemelte kezét, hogy mintegy elüzze magától a gondot, de *szive* erősebb volt s erősen kezdett dobogni.

— Hát az én Márám! — suttogá s bólintott fejével. A hó csikorgott lába alatt, de ő csak Márára gondolt.

Elfelejteni! Igen ám, de *azt* nem lehet elfelejteni, azt a szégyent, a mit egyetlen leánya hozott fejére, nem lehet megbocsátani. »Hej Mára, Mára, egyetlen leányom!« — igy kiáltott fel, midőn megtudta a dolgot — hát igy vagyunk? Öregségemre érjem meg ezt a szégyent!« S akkor szépen megfogta a kezét, kivezette az udvarra s azt mondta neki: »Eredj *hozzá*, nem vagy többé leányom!« Fenn az égen csak a hold világitott s ragyogtak a csillagok, lenn meg reszketett az öreg. Mára pedig lehajtotta fejét és sirt keservesen. Elüzte magától s ma már a második karácsonyt tölti egyedül, nincs, a ki szalmát hozzon szobájába, nincs, a ki a kalácsot messe, nincs, a kit megcsókoljon. Felesége már régen meghalt, s lánya . . . »Eh! Istenem, Istenem, mi lesz a világból? Aztán kit választott?! Kanal Nikolát! Azt a Nikolát, a ki a világ első betyárja, a kiről azt mondják, hogy megcsalta munkásait, saját embereit, idegen földön. Azt az embert, kinek az apja . . . Isten bocsássa bünömet, majdnem vétkeztem! . . . Most már nem bánom, csak Mára ne bánt volna igy velem!«

S az öreg szeme megtelt könnyel. Kabátja ujjával meg akarta törölni, de a könyek gyorsabbak voltak s ráncos arcán két csepp pergett végig s megfagyott. Megtörölte arcát az öreg s tovább ment. Lelkét bánat töltötte be, gondolatait valami köd, s csak egy szót hallott belül: »Mára!« S mintha léptei is ezt a szót visszhangoznák, érthetetlenül, tompán: »Má-ra!«

Hegynek felfelé haladva, felocsudott álmából s a szent Arkangyal templomát látta maga előtt. Most sokkal szebbnek és sokkal szentebbnek találta.

Tetejét s a körülötte lévő fákat hó borította s ugy látszott, hogy ***minden*** ünnepies ruhát öltött. E ***mindenből*** kimagaslott a vékony, cifra keresztes, fehérlő torony. Mennyire fog mindez reszketni, ha az öreg Bábo huzza meg a toronyban a harangot!

*) »Hrisztosz sze rodi«. »Vaisztinu rodi«; igy üdvözlik egymást a szerbek karácsony napján a szokásos »jó napot« stb. helyett. Az üdvözlés megfelel a magyarban: »Krisztus született!« és »Tényleg született«-nek. (Fordító megj.)

Örömében majdnem felugrott, midőn a templomajtó előtt találta magát. Elővette a nagy kulcsot s egyszer megforditotta a zárban. Az üres templomból a recsegés visszhangja hallatszott, midőn — az öreg háta mögött ropogó, ijedt lépések hallatszottak s valaki ijedt hangon kiáltotta:

— »Bábo, *Hrisztosz sze rodi!*« (»Bábo, Krisztus megszületett!«)

Az öreg összerezzent, keze alá-hanyatlott, térde inogni kezdett s a templomajtónak támaszkodott.

— Én vagyok, Bábo . . . én vagyok, bocsáss meg!

Megismerte az öreg a hangot, vére visszaszökött fejébe, megfordult és rárivallt:

— Hát te vagy? — kiáltott rettenetes hangon. — Te vagy, te bűnös! Aztán megmarkolta a nagy kulcsot.

— Eredj!

Sirt a szegény teremtés, reszketett az öreg is, de haragja nem csillapodott.

— Eredj tőlem! — mondá s már felemelte kezét.

Megmozdult a szegény asszony, s a mint el akart menni, keblén bepólyázott gyermek látszott.

Az öreg odatekintett, — nem hitt saját szemeinek; attól tartott, hogy boszorkányság van a dologban!

Nézte az öreg, nézte a reszkető nő is, — egyszerre csak megszólalt a gyermek, — a szegényke ezt dadogta: »Ma-mám!«

Reszketett az öreg, szive erősebben dobogott. El akarta forditani fejét, de nem ment! Végre megemberelte magát s erős hangon kérdezte:

— Mit akarsz?

— Bocsáss meg apám, ma, vagy soha. Hát csak mi sirjunk, mikor mások vigadnak? Nem, tovább . . .

Ki sem mondta: »nem birok igy élni,« mert zokogásba fult szava. Sirt szegény Mára s az öreg keze után nyult. Ez eldugta a kezét, de az asszony nem tágitott, hanem megfogta, az arcához emelte s elkezdte csókolni.

Az öregben is a *szív* maradt a győztes. Már nem védekezik a csókok ellen, hanem a lányát s a gyermeket nézi, egyszerre csak elforditotta fejét. Ha valaki odanézett volna, azt látta volna, hogy ugy sir az öreg, mint egy gyermek. Hiába törülte arcát, a könyek mégis folytak s lelkéről valami teher esett le; ugy érezte, hogy lelke a torony mentében száll az ég felé! Szivét öröm töltötte be, megölelte lányát, homlokon csókolta, és sirva felelt:

— »Vaisztinu sze rodi!« (»Tényleg megszületett!«) Aztán a gyermeket csókolta meg.

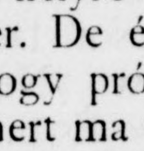
— »Ez hát a Jóvő? A nagyapja druszája?!«

Hallgatott szegényke, vigan borult az öreg nyakába s ugy reszkettek mindketten, mint a templomi mécses lángja.

Egy pillanat mulva megszólaltak a szent Arkangyal-templom harangjai. Reszketett az éjjeli levegő a falu felett, mintha angyalok szállnának a levegőben, karácsonyi éneket énekelve.

Ébredezett a jámbor lakosság, keresztet vetett s mondá:

— Halljátok a Bábót? Igy még nem harangozott soha!

Két karácsonyi ajándék.

Irta: *Nagy József.*

Hideg van, nagyon erős hideg. Az emberek lábai alatt sivit, csikorog a fagyos hó.

Fázom, hideg van, a lábam majd megdermed, pedig megyek. Ha tudná a lábam — igy gondolkozom az uton — hogy hova igyekszik a fejem, bizonyára kiszöknék belőle a hideg; de azért tűröm és annál jobban sietek felétek. Nálatok majd felmelegszem, ha ugyan idő előtt kivül nem kerülök az ajtón, mert bizony bátorság kell ahhoz, hogy ismeretlen helyre betolakodjék egy ismeretlen ember. De én nem félek. Te azt mondtad, hogy próbálkozzam és én próbálkozom, mert ma van reá alkalom. Aki mer, az nyer! Bár én is nyernék. Ma bővednapja van, amikor a legényember ellátogathat a lányos házhoz diózni, mogyorózni.

Tele van az öt zsebem vele; csokoládét, szaloncukrot is viszek a mamádnak — hadd jussak a kegyeibe; a papádnak majd magyar bajuszpedrőt csapok a »bankba«.

Erősen magamra huzom vékony, gyapjumentes kabátomat és meggyorsitom lépteimet.

Előttem most löktek ki a butikból egy részeg asszonyt; a járdán végig szántotta orrával a havat s nekem ezen a szántáson kell átlépnem. Sejtem, hogy nem leszek szerencsés. Elérem a házatokat, honnét épen akkor lépnek ki a betlehemesek; kopogok az ajtón.

— »Nem lehet! voltak már« hangzik belülről.

De azért megnyomom a kilincset és belépek. Ugy látszik, megrendültél a bátorságomon, mert meglátszik rajtad — elpirultál. Az édes apád elibém jött, bemutattam neki magamat, ő bemutatott a mostohádnak, a kinek szemei sárkeferövidre koppasztott koponyámon akadtak meg. Helyet mutattak, én leültem. Aztán elkezdtük az időt szapulni, kiválogatva a négy évszakból hideget, meleget, végre abban állapodtunk meg, hogy télen hideg szokott lenni és ennek okáért meleg télikabátban járnak az emberek.

Sajnálattal vettem tudomásul a meleg télikabátra vonatkozó emlékezést és áttértünk a diózásra. Közben beszélgettünk. Olyan sok ürességet hordtunk egybe, hogy még egy szerelmesre talán nem is jutott volna belőle; de nem volt szabad másról beszélni s mi megelégedtünk ezzel is.

Boldog voltam, mert nézhettelek; örültem, mert hallhattalak. Megérintettem némelykor a kezecskédet, de mintha pillanatonként delejütés ért volna, ugy rángatóztam, valahányszor az öreged ránk tekintett.

Gyorsan repült az idő. Éjféli misére harangoztak. Ti nem akartatok jönni; én készültem, mert késően járt az idő. Te hoztad ki a mellékszobából a kabátomat és mikor átadtad, mosolyogtál s én nem tudtam mire vélni ezt a mosolyt.

Elbucsuztam. Te olyan barátságosan nyujtottad a kezecskédet, szemeiddel olyan szépen néztél reám, hogy szerelemittasan botlottam ki az ajtótokon.

Siettem a templomba, onnét haza, nyugodni, álmodni. S álmodtam: A teli hold sárgászöld fénye szétáradt a fehér teritővel bevont csendes táj felett. Karöltve jártuk a havas mezőséget. Nem éreztünk csöppnyi hideget sem, hisz olyan szorosan simultál hozzám, én meg úgy magamhoz vontalak . . . lelkünk tüze egymásba olvadt s lázba ejtett e tűz mindkettőnket. Sokáig jártunk a néma éjben, mig egy száraz, levéltelen bokorhoz értünk, melynek tövében a hótakaró alól kimosolygott a kora tavasz első szűzvirága, egy piciny, tiszta hóvirág.

Ketten nyultunk utána, te érted el előbb, leszakitottad és odanyujtottad nekem. Elfogadtam, megcsókoltam, csókolgattam s a lehelettől a szűzitiszta hóvirág szirmai megnyilottak, kelyhéből egy iciny-piciny baba emelte ki aranyfürtös fejecskéjét . . .

Másnap reggel a zsebemben találtam a baba mását, sok-sok selyempapir között. Körültáncoltam vele a szobát örömömben.

Ez volt az egyik karácsonyi ajándék.

*

Mult az idő, fordult egyet velünk a nagyvilág. Hiába magyaráztam atyádnak, hogy »a szerelem mindent pótol,« nem értett egyet Petőfivel és velem.

Téged felküldtek a nagy fővárosba a rokonokhoz, hol megtanultad ismerni az életet a könnyebbik oldaláról. Szépen lefolyt az idő a nélkül, hogy láttuk volna egymást, vagy hirt hallottunk volna egymásról.

Az élet lejátszatta velünk is a mi kis regényünket, melyben szerelem, bánat, hiú nagyravágyás, könnyelmü élet, szülői ellenállás, sötét gondolatok, eljegyzés egy érdekházasságra stb. foglaltattak. Le is mondtam rólad, mert elveszettnek hittelek. Közönnyel viseltettem a nagy világ iránt; meghasonlottam önmagammal. Kihalt belőlem a szeretet, elveszett keblemből a béke.

Öt karácsony elmulott, a mikor ismét jóra fordult minden, a mi bennünket érdekelt. Hogy miként történt?

Hagyjuk, ne csináljunk belőle novellát. A feleségem lettél. És hogy most ismétlen itt van a karácsony, te ismétlen gondoskodtál előre egy csöppnyi ajándékról.

Olyanforma ez is, mint a melyet régen egyszer a zsebembe rejtettél. — Vagy nem; ez mégsem olyan. Ez mozog, gügyög, betölti kicsi hajlékunkat édes zajjal, gyermekhanggal. És ezzel a kis eleven babával visszatért ujból az öröm, a béke mi hozzánk is!

Az ima.

Irta: *Scossa Erzsi.*

Nagyságos Tatay Lajos, a gazdag, hirneves bankár ott üldögélt szép feleségével pazar fényüzéssel és kényelemmel berendezett termei egyikében. A márvány kandallóban, mely oly remek kiállitásu volt, hogy egy királyi palotának is diszére vált volna, vigan lobogott a tűz.

— Igazán jól esik a meleg, mondta Tatay, kezeit összedörzsölve. Csunya, rút idő ez; folyton esik a havas eső s maga, kedvesem, mégis a városban volt ma már? fordul nejéhez.

— A templomban voltam, ma vasárnap van; felelt az asszonyka bocsánatkérően.

— Jó, jó, szivem, nem baj, csak azt ne kivánja, hogy én is elmenjek, szólt Tatay oly kicsinylő mosolylyal, mint ahogy megmosolyogjuk a gyermekek bohóságait.

— Kérlek, Lajos, ne beszélj igy; könyörgött Tatayné s nehéz sóhaj röppent el ajkairól, a mely éppen nem vallott teljes boldogságra.

A bankárnénak sok keservet s lelki nyughatatlanságot okozott férje hitetlensége, vallástalansága. Ő, kinek megadatott minden földi jó és kényelem, kinek minden intését, akaratát leste a szolgaszemélyzet, sok titkos könyet hullatott már e miatt; fájt neki, hogy annyi év óta sem volt képes megváltoztatni, más gondolkozásra, nézetekre terelni és a különben oly gyengéd, előzékeny embertől nem volt képes kierőszakolni, hogy legalább egyszer elmenjen vele a templomba, vagy hogy csak egy szent képet tehetett volna legalább a saját ágya fölé, pedig vallásos lelke mint epedt ezért.

A pompás szobrok, egész vagyont érő és bámulatraméltó festmények sokaságában nem volt egy sem, mely a vallást hirdette volna, melyen oly édes áhitattal nyugszik meg a hivő szeme a világi dolgok közepette.

De mindennél jobban elkeseritette Tataynét, hogy egyetlen fiukat szinte ily szellemben akarta férje nevelni; saját eszméit iparkodott beleojtani. Nem lehetett ugyan mondani, hogy ez sikerült is neki, mert a gyermek, ki apját soha imádkozni nem látta, buzgón imádkozott, önkénytelenül édes anyja példáját követve.

— Jaj be gyönyörü beszédet tartott a hittanár úr — dicsekedett egy napon az iskolából hazajőve.

— Tartsd meg magadnak hittanárod predikációit, édes fiam, mondta Tatay; ti még mindent elhisztek.

— De apám, veté ellen a kis fiu hihetetlen merészséggel, a hittanár úr nem mond olyat, a mi nem igaz. Azt magyarázta, hogy nagy és hathatós ereje van az imának s hogy ha valamit kérünk imáinkban, meghallgatja és megadja a jó Isten.

— Ne beszélj ilyen ostoba bigottságokat; munkás, szorgalmas légy, iparkodjál pénzt szerezni, akkor meg lesz mindened.

Tatayné, ki kinos szorongással ült ott az ablakban, végét akarta vetni ennek a rettenetes vitatkozásnak az apa és a zsenge gyermek között.

— Lajoska, még meg sem csókoltál, szólt szeliden. Rajzórátok is volt, mutasd, mit dolgoztál? S magához vonta hozzá sietö fiát, gyengéd szeretettel simogatta meg dús barna haját, csókot lehelt homlokára s mert eközben férje távozott a szobából, szinte heves izgatottsággal mondta: »Minden igaz, mit hittanárod előad, vésd jól szivedbe és tartsd meg egész életedben.«

— Miért beszél hát ellene a papa? — kérdezte az okos, élénk fiu. Ugye ő nem hiszi el?

— Neki sok gondja, dolga van, nem ér rá, nincs türelme meghallgatni ilyesmit, azért mindig csak nekem mondd el. Lásd, azért milyen jó ő.

És a tapasztalatlan gyermek nem sejtette, mit szenved anyja ezalatt; az apától kellett félteni, védelmezni gyermekét; a gyermek előtt elcsinálni, szép szinbe burkolni apja megbotránkozásig menő vallástalanságát.

— Szeretnék karácsonyfát felállitani a Lajoskának, mondta egy alkalommal karácsony közeledtével.

— Eh, minek az a haszontalanság? — vélte Tatay palástolhatatlan boszankodással. Tán még szent énekeket is zengedezzünk alatta; tette utána banális nevetéssel.

— Adja oda, kedvesem, a nélkül a fölösleges ceremónia nélkül, a mit akar, mint a hogy én teszem, ha meg akarom őt ajándékozni valamivel.

A nő egy évben sem hozta elő többé. Jól tudta, hogy nem vezetne eredményhez. Óh, vajjon alább fog-e hagyni valamikor ezzel a pogányhoz illő életmóddal?

Lajoska nagybeteg lett, a szülők mindent elkövettek, de hasztalan, az orvos véleménye szerint két baj jött össze és az állapot egyre sulyosabbá vált.

— Bécsből hivunk egy hires orvost, majd az rögtön felismeri a bajt és segiteni fog, vigasztalta Tatay a feleségét. Mindjárt elküldöm a sürgönyt; irodájába ment s megfogalmazta a következő sürgönyt: »Jöjjön; mentse meg egyetlen gyermekemet, anyagi áldozatokat nem kimélve. Tatay bankár.« S elküldte a leghiresebb orvostudorok egyikének cimére.

A válasz csak e rövidke szó volt: »Jövök.« Mily megnyugtató, mily reményt nyujtó volt ez az egy szó, pedig a beteg egyre rosszabbul lett. Ah hány aggodalomteljes óra még holnap reggelig, csak akkor érkezhetik a várva várt.

Tatayéknak ugy tetszett, mintha cseppet sem haladna előre a diszes ingaóra mutatója a hosszu, átvirrasztott éjszakában.

Végre reggel lett; nappal mintha gyorsabban telnék az idő. Tatay elküldte fogatát az állomásra a magas vendégért, a ki meg is érkezett. Csak gyorsan a beteghez, mondta a jóképü öreg ur az eléje sietö házigazdának, fiatalos könnyedséggel futott fel a szőnyeggel boritott lépcsőkön. Minden perc drága.

Az előszobában az inas elvette a kalapját, lesegitette a felöltőjét. Tatay azután a beteghez vezette. Tatayné mosolygott könyein keresztül, látva a várt megmentőt; a kedves öreg bizalmat gerjesztő arcával szabaditó angyalként tünt fel előtte.

Átengedte a helyet az ágynál, a kis beteg nagyon szenvedett és nem volt teljesen magánál.

Hosszu, izgalmas csend következett, visszafojtott lélekzettel lesték az orvos nyilatkozatát.

— Én csak ember vagyok, szólt az, megvizsgálva a kis fiut. Itt pedig ember már nem segithet. Azért rendelek valami gyógyszert, de előre bocsátom, hogy nem bizom a hatásban.

— Ki segit hát? Ki segit? kiáltott Tatay, miután kikisérte vendégét, ki a tizórai vonattal ismét haza utazott.

Egyszerre eszébe jutott fia mondása: »Az Isten meghallgatja imáinkat és megadja, a mit kérünk.« Most érezte az ártatlan gyermek szavainak hatását a nagy szerencsétlenség idején. Mégis van hát egy láthatatlan nagy hatalom, a ki uralkodik felettünk s elveheti kincsét, kit nem adna összes vagyonáért? Tudatára jött, hogy bizony nem lehet mindent pénzen megvásárolni.

Az orvos azt mondta: Itt már ember nem segithet. Nem az Istenhez utasitotta-e ezzekkel a szavakkal? Igen! Igen, Ő az egyedüli, a ki segithet még! Leroskadt az ágyhoz és halk, töredelmes fohászt rebegtek ajkai gyermeke életéért.

És a Mindnható meghallgatta a hozzá megtérő bünös kérését, Lajoskát csudakép megtartotta életben, éppen karácsony napján kelhetett fel először.

— Kedvesem, szólt Tatay nejéhez az ünnepeket megelőző napokban, nem akarna karácsonyfát késziteni az idén, majd örülni fog a Lajoska!?

Tatayné nem tudta, mire vélje a hallottakat. Azonban ugy tett, mintha fel sem tünt volna neki; de aztán ugy eltünődött. Mi szállta meg férjét?

A határtalan apai szeretet gondoltatta ki vele, szórakozást akar szerezni, kedves meglepetést sokat szenvedett gyermekének.

Látni azért semmit sem óhajt, sőt ugy látszik, szándékosan ki akarja kerülni a szerinte haszontalan ceremoniát. Jókor délután elment hazulról és még mindig nem jött meg. Most hirtelen felnyilt az ajtó nagy robajjal és egy szolga valami nagy lapos csomagot cipelt férje után, a minek a tartalma valóban kimondhatatlan boldoggá tette.

Két gyönyörü olajfestmény volt; az egyik a szenvedő Jézust, a másik az Isten anyját ábrázolta.

Ez az ajándék az ajándékozó lelke megtisztulásának és ujjászületésének bizonyitványa volt a Megváltó születése napján.

Iskolám s családom.

Két kör kedves nekem, iskolám s családom,
Igaz örömömet ezekben találom.
Itt nincs képmutatás, önzés, érdekhajsza,
A mi a világnak kerekeit hajtja.

Itt s ott is őszinte vonzalom vesz körül,
Mindannyija tisztel, szeret önzetlenül;
Az álnokságot itt hirből sem ismerik,
Éltem' édesiti a lelkem, mindenik.

Kölcsönös s föltétlen e helytt a bizalom,
Magamat boldognak csak köztük mondhatom;
Teljesen csupán itt érzem jól magamat,
Igaz öröm nekem csak e körben fakad.

Jószándéku szavam itt ki-ki megérti,
Nem ismernek félre, nem ért félre senki!
Teszik, mit éreznek s azt érzik, mit tesznek.
Nincs semmi háttere itt a szeretetnek!

Csalódás, bántalom csak e helytt nem érhet,
Föllüdül itt a test, vidámul a lélek.
Együtt érzek velük és éreznek velem;
Az élet nehezét itt könnyünek lelem.

Itt sohsem történnek lelket bántó dolgok,
Csak ebben és csupán itt lehetek boldog!
Tiszta öröm nincsen, nem lehet e kivül;
Köztük egész valóm mintegy átszellemül.

Miért is legyen e dal nekik szentelve
S Neked, ma született mesterek Mestere!
Uram! hogy ők enyém: szent Nevedet áldom!
Mert kedvesek nekem: iskolám s családom!

Sommsich Sándor.

Pista, a fogalmazó úr.

Irta: ***Landgraf József.***

Decemberben vagyunk, jó hideg téli nap van. Az ablaktáblákon jégvirágok tündökölnek s künn nagy pelyhekben hull alá a hó. Vigan röpülnek tova a szánkók. Ez az igazi téli nap.

Bizonyos kimondhatatlan öröm és jókedv ül az emberek lelkére, a járókelők barátságosabban néznek egymásra, az ismerősök mosolyogva köszöntik egymást s ha dolgát ki-ki elvégezte, siet haza a jó meleg szobába. Mert hát szép künn sétálni a hulló hó és a csilingelő szánkók közt, szebb, mint a ködös, nedves őszi időben, de azért mégis szebb és kellemesebb benn a meleg szobában és onnan nézni a havazást, a fehér embereket és a repülő szánkókat.

Lovassy Ferenc, az öreg adóhivatali főnök is igy gondolkodik, ki ép az imént lépett ki a nagy kapu alól. Siet haza. Nagy meleg bunda van rajta, de mégis fázik. Szapora léptekkel halad. Ittott azonban a kirakatok előtt megáll megnézni, hogy hát mit is kellene venni a lányoknak a »krisztkindlire«, no meg az öreg életepárjának is. Ha jól megnézett mindent, tovább siet.

Nagy zajjal, lábcsoszogtatással ront be a lányok szobájába. Leveti a bundát, aztán nagy hangon kezdi:

— Hej lányok, lányok, mit gondoltok, ki jön hozzánk az ünnepekre?

Erre aztán valamennyien felugornak, félredobják a kézimunkát s körülfogják az öreget. Ostromolják, mondja meg, ki az s ugy sipákolnak, hogy az öreg nem is érti őket.

— Na, na, csak csöndesen — csittitgatja őket az öreg — ugy rám rontotok, akárcsak Budát ostromolnátok ... Hej, micsoda ostrom is volt az ... Azt láttátok volna ... Hogy kivertük a németet, azt a huncut németet, ugy szedte a lábait ... Én is ott voltam, vertem én is őket ...

— Ej, hagyjon fel ezzel az unalmas történettel. Százszor is hallottuk már .... Mondja inkább, ki jön? — vágnak közbe izgatottan a lányok.

— Mondom, mondom, biztatgatja őket az öreg, csak sorba állani! Vigyázz!

A lányok, mint a bakák, a vezényszóra hirtelen glédába vágják magukat s hegyezik a füleiket, vajjon mi lesz? Legfelül áll Máli, ő a legnagyobb és a legöregebb, aztán sorba jön a többi nagyság szerint: Emma, Panna, Nelli és Fanni. Ez az utolsó a legnagyobb kópé köztük, nagy huncut. Most is ráncigálja a Nelli nénje szoknyáját. Negyedik polgáriba jár s már van neki egy imádója: egy gimnázista. Büszke is rá. Bezzeg a többinek nincs. Irigylik is érte. Máli sokat is szidja. Ő az »öreg« köztük; különben csendes, ábrándozó s csak mindig vár ...

— Na hát figyeljetek, kezdi az öreg, zsebéből egy levelet előkotorászva. Hát tudjátok, bátyám fiától jött ez a levél. Azt irja benne, ha megengedjük, az ünnepekre meglátogat bennünket. Hát mit szóltok hozzá?

— Jőjjön, jőjjön, ugy sem ismerjük még — zengi kórusban a lánysereg.

Az öreg megelégedetten néz végig rajtuk s aztán komolyan megszólal:

— Bizony, köztünk mondva, jó parti volna valamelyikteknek. Igaz, csak segédfogalmazó, de hát majd lesz belőle valami. Ideje volna, ha már elvinnének közületek egyet, mert hát tönkretesztek. Ki látott ennyi lányt együtt!?

— De papa — sivitnak egyszerre a lányok.

— Naja, támadjatok rám, dörmög az öreg s szobájába csoszog.

A lányok meg szétrebbennek az egész házban. Dalolnak, kiabálnak, ugy örülnek, hogy jön Pista. Nagy izgatottsággal várják. Egymás közt már össze is vesztek, mert mindegyik magának szeretné elhóditani.

— Igen, ti csitrik, vág közbe az »öreg«, kelletek is ti neki. Majd meglátjátok, hogy én ...

Na ezért aztán rá is támadnak a többiek. Másnap már az egész város tudja, hogy Pista az ünnepekre leánynézőbe jön Lovassyékhoz.

De azért más dolguk is van. Az egész házat felforgatják. A butorokat kirakják s neki állnak a padlót fényesiteni. Annyit fáradoznak. Porolnak, törölgetnek, ahol kell, surolnak. Ja, ahol sok lány van, megy a munka. Már két napon át törték magukat. Segitettek a cselédnek, hadd menjen minden szép rendben.

Na de hiszen jöhet is a Pista, oly példás rendben talál mindent. Nincs semmi kifogásolni való.

Az öregek meg összeülnek, tanakodnak, mit is kellene csinálni, hogy Pistát méltóképen fogadják. Másfélórai tanácskozás után végre kisütik, hogy a lányok barátnéit meg kell invitálni karácsony előestéjére egy kis vacsorára, theára és más efélére. No aztán fiatal emberek sem maradhatnak ki. Azok nélkül nem ér semmit. Talán? ... gondolja az öreg.

Meg is irja tüstént a meghivókat.

Nagy várakozással aztán megérkezik a nagy nap.

A lányok künn a konyhában sürgölődnek, forgolódnak; az egyik lisztet szitál, a másik habot ver, a harmadik apró jószágot tisztogat, a negyedik vigyáz a sültre, hogy oda ne égjen, az ötödik meg, a kis Fanni, nassol. Szóval mindegyiknek akad munkája.

Jaj de rémülten kiált fel egyszerre Nelli:

— Odasült a vajas pogácsa!

Na hiszen van most kapkodás. Mit csináljanak? Mit kezdjenek?

Azonban nem hiába jó gazdaasszony Lovassyné, segit a bajon.

— Ergye Böske, szaladj a cukrászhoz, mondd neki, küldjön 7 órára 30 darab vajas pogácsát. De mondd neki,

bizonyára küldjön, mert máskor nem rendelünk nála. (Ugy sem rendelt még.)

Fut a pesztonka, hogy a lába sem éri a földet. A lépcsőn találkozik az öreggel, ki a hivatalból jön, ezt majdnem fellöki. Az utána jövő bolti szolgát meg az egész paksamétával a falhoz löki. Van erre aztán kiáltozás. Alig győzik a lányok csittitgatni az öreget. Nagy nehezen lecsillapodik s hozzáfog a csomagok kibontásához, majd pedig kicsoszog a konyhába, utánanézni, nincs-e még valamiben hiány. Nem szeretné, ha kiszólnák! Már dehogy nem talál. Három darab az ezüst *eszzeugból* hiányzik. Hát már most mit csináljanak?

— Hamar asszony, küldd át a szomszédba a lányt, kérjen kölcsön fél tucat ezüstöt! — kiált dörgedelmesen az öreg negyvennyolcas.

— Már mit gondolsz atyus, sivitnak a lányok a mamával együtt, hogy kérhetnénk? Mindjárt pletykálnának, ha nincs hozzávaló, ne hivjunk vendégeket!

— Az, az, de mit csináljunk?

— Hozasson! válaszol az asszonynépség.

Az öreg gondolkodik, sehogy sem megy fejébe, hogy ő most erre pénzt adjon ki. De hát honnan is? Hónap vége van! És mennyibe került a sok »*krisztkindli*.« Igaz, ezt is számlára vette.

De egy nagyot gondolt. Ha azt a sok dolgot lehetett venni, lehet ezt is. Átad egy kártyát a pesztonkának és elszalasztja a kereskedésbe. Nemsokára a lány egy egész tucat evőeszközzel tér vissza. Jöhetnek a vendégek, nincs baj.

Jönnek is sorba. Jön a kis német lány is, Riedel Aranka, a sóhivatali főnök lánya, a papával és a mamával. Jön Baray Irma is a mamával. Csak azt sajnálja, hogy nem lesznek huszártisztek Aztán jönnek a többiek is, ki-ki udvarlójával.

Már mind együtt vannak, csak Pista nem jött még. De egyszerre kocognak az ajtón és a másik pillanatban már az öreg Lovassy betuszkál egy fiatal embert.

— No, csak ergye már, ne zörgess annyit, nem főispánhoz mégy.

Mindjárt be is mutatja a társaságnak s Pista mindjárt otthoniasan érzi magát. Vigan beszélget, tréfálódzik, mulattatja az egész társaságot. Karikacsapásra meghóditotta valamennyiüket. A többi fiatal ember csak ámul-bámul. Micsoda lény ez, hogy úgy egyszerre hódit. Elkapja a lányokat, csapja nekik a szelet. Valóságos dendi.

Vacsora alatt Riedel Aranka mellé kerül. Hej, hogy beszélgetnek, sutkolóznak, akkorákat nevetnek. A többiek irigy szemekkel nézik. Összedugják fejüket, zúgolódva hajtogatják:

— Nézzétek azt a németet, hogy leköti magának ...

Pista azonban észreveszi, felkel, karját nyujtja Arankának s a többiek közé vegyülnek.

Az egész társaság jó hangulatban van. De hát fiatalok és szeretnek táncolni. Baray Irma oda is ül a zongorához s rákezdi kedves táncára, a keringőre. Ő is odaképzeli magát a táncolók közé azzal a fess, nyalka huszárhadnagygyal. Huj, mikép is tudják ők ketten járni.

Pista persze Arankával kezdi, aztán végigmegy mindannyin. Táncolnak keményen, egész reggelig. Aztán elszélednek. — Mindenkinek akad kisérője, Arankának is, Pista személyében.

*

Ujév napja van. A postás sok levelet és kártyát hoz. Van köztük egy nagy pöcsétes, nemesi cimerrel. Találgatják a lányok, kitől lehet. Bizonyára Pistától. Egyiküket megkéri. De hát melyiket. Máli azt mondja, őt.

— Láttátok-e, hogy táncolta velem a keringőt? Úgy magához szoritott. Érteni kell, hogy mit jelent.

— Hát velem meg a rezgőt .... kiált bele Emma. Ugy szoritotta a kezemet. Tudom, hogy mit jelent.

— Na, bár láttátok volna, milyen édeskésen beszélt velem. Meg is csókolt a hopsznál. Azt mondta, rokon, szabad neki ... kontrázott bele Panna.

— Hohó, nem lesz abból semmi, tiltakozott Nelli, hát velem hogy járta a csárdást. Olyan szerelmesen nézett rám. Azt mondta, belőlem igen fess asszonyka válnék. Majd meglátjuk. Aztán ti eljöttök majd hozzám és nektek is szerzek férjuramat.

Fanni az egészet csak néma csodalkozással hallgatta végig.

A vitatkozásnak az öreg Lovassy vetett végett, a ki a szokott nagy robajjal a lányok szobájába nyitott.

Ugrándozva, vijjogva vitték eléje a levelet. Az öreg kenetteljesen bontotta fel, a lányok mögéje álltak s ugy silabizáltak bele.

Egyszerre Máli ájultan összerogy, a többiek meg hangos szitkozódásba törnek ki:

— Nézze meg az ember azt a fene *nimet lányt*.

Az öreg pedig félórával később, fekete ruhában, kezén fehér keztyüvel beállit Riedeléknél, hogy Arankát Pistának ... megkérje.

Anikó.

Irta: *Jámbor József.*

Kékek voltak a szemei, mint a fakadó ibolya, az arca, mint a frissen lehullt hó, fehér; bogárfekete haja Minerva homlokát glóriaként övezte körül. Eperpiros ajkát, ha szólni akart, pajzán mosoly satirozta be. Olyan volt, mint a menynek egy a földre küldött tizenhat éves angyala. Vidám volt mindig. Azt fogta rá Hunfalvi Béla, hogy az a kis leány sohsem lehet szomoru.

Nem szóltam reá semmit. Egy gondolat futott agyamon keresztül. Szegény Béla mi vár még reád? Lettem volna bár rossz próféta és az a gondolatom ne ment volna teljesedésbe.

Ha az embert utja Csávoly község határához közel viszi, már az országuton észreveszi azt a vöröstetejü tornyot, mely szertebámulva a vidéken, magasan emelkedik a felhőkbe. Azt hinnéd, hogy templom, ha nem villámháritóban végződnék. A falu végére érsz és ott egy fenyőerdőt látsz, melyet egymást keresztező sétautak osztanak különböző részekre. A főutra érsz. Előtted áll a kastély teljes pompájával az égnek emelkedő vöröstetejü tornyával, mely az utra néző verandával van ellátva. Az uton jobbra-balra padok. Odébb, a fák lehajló lombjaitól árnyékolt, hatszögletes filagória, melybe nyolc márványlépcső vezet, öt lépésnyire, a nagy, vagy hat méter széles patakocskát, zajosan tovagördülő habjaival, látod. A part mentén gondosan ápolt bokrocskák, melyek mintegy védő falul szolgálnak.

A közelből madárének hallik. — Önkéntelenül felkiáltasz. Oh mindenható, mily nagy a te bölcsességed!

Azt hinnéd, hogy valamely báró vagy gróf birtokát taposod. Nem. Özvegy Zala Edéné tulajdonát képezi ez a földi paradicsom. Anikó mamájáé, ki egyetlen leánygyermeke özvegy édes anyjának.

Kérdem azt, vajjon melyik bánatos sziv nem találna ezen a helyen vigasztalást? A falombok halk suttogása, madárének és a patakocska csobogása; mindez oly fülbemászó melódiát idézett elő. Hát ugy késő estéken, mikor a hold aranyos sugarai egymást kergetik, s félhomályban dereng itt minden? A legszomorubb sziv is vigasztalásra találna itt. De annak a mindig vig »kis Anikónak« mindez mi sem volt. Ha kijött a főutra, egyik padról a másikra szökdelt, mig el nem ért a patakocskához. Ott azután leült a partra és nézte a habokat, sokáig, igen sokáig. — Aztán felkel helyéről és a filagória márványlépcsőzetéhez megy. Itt megáll. Szafirkék szemeit az égre emeli és a most oly halvány ajak megszólal.

— Itt, itt találkoztam vele először. Itt mondta meg, hogy szeret, ezen a helyen kezdtem ismerni a boldogság felé vezető utat, mikor ő a vállára vonta fejemet és dudolt nekem szépen, szerelmesen. Oh ti elfelejthetetlen percek! Hozzád szólok te kis felhőcske: Könyörülj meg az én beteg szivemen és hozd meg nekem azt a boldogitó hirt, hogy Ő hol van? Vagy ha utad arra viszen, vedd szárnyaidra izenetemet. Kérdezd meg, hogy szeret-e még, jutok-e olykor eszébe? Hisz én őt szeretem, fogom szeretni, mig szivem utolsót nem

dobban, és ez az utolsó dobbanása szivemnek, az is csak azt fogja mondani, hogy »kis Anikó« szeret.

Szemei könyekkel teltek meg. Leereszkedett egy közeli padra és sirt, zokogott. Zokogásába belevegyült a madárkák éneke . . . . . .

Aztán, mint a villanydelejes áramtól mozgásba jövő bábu, ugy ugrott fel helyéről Anikó. Könyeit »azzal« a kis kendővel oly gyorsan letörlé, mintha félne, hogy valaki meglátta kisirt szemeit. A megsértett nő minden büszkeségével arcát a kastély felé fordità és mintegy fenyegető álláspontot foglalt magának.

— Ah ti nyomorultak! Vajjon ki kényszeritené Zala Anikót arra, hogy az »Ő« kivüle mást is szeressen, hogy ennek az utálatos embernek a felesége legyek, hogy én erre az emberre jó szemmel is nézzek? Soha!

Olyan hangosan mondta ezeket, hogy a ki a közelében volt, meghallhatta volna minden szavát. De nem hallotta senki.

— És ha mégis — folytatá a leány halkabban — ahhoz az emberhez kellene hozzá mennem, szemeit az égre emelé, esküszöm minden szentre, hogy még négy napig sem viselem a Bertol nevet. Itt, ezen a helyen esküdtem Bélának, hogy hű leszek hozzá, itt adta emlékül ezt a kis tőrt, hogy záloga legyen tiszta szerelmünknek.

Kebléből egy parányi, elefántnyelü tőrt huzott ki és hosszan nézte.

— Nem! Esküszöm neked Béla, ha itt vagy közelemben, hogy Zala Anikó téged, egyedül csak téged szeretett és fog szeretni!

A tőrt ismét elrejté, lehajolt a földre és csókjaival halmozta a rögöt, hol álltak ketten akkor, mikor elbucsuztak, hol a kis buldogrevolvert cserébe, emlékbe adta Bélának a — tőrért.

És Zala Anikó ma már Bertol Béni menyasszonya. Vig nóta járta a vöröstetejü torony alatt. Vig volt Anikó is. Olyan hévvel táncolt, hogy az anyja titkon figyelmeztette is.

— Meg találsz hülni és a legnagyobb kellemetlenségnek nézesz elébe. Vigyázz, mert megárt.

— Sebaj, édes mamám, ugy is az utolsót járom!

De ezt az özvegy nem hallhatta, mert jóval tulvolt, semhogy erre nagyobb figyelmet forditott volna.

És csakugyan az utolsót járta. Ez volt a bevezető ut — a másvilágra.

A toronyóra éppen tizenkettőt ütött. Hideg szél fütyült künn, sivitása olyan bús volt. A tizenkettedik óraütésnél a fiatal menyecske odaszólt az urához, hogy nyitná ki az egyik ablakot.

— De édesem, hisz nem hallja, minő csuf idő van odakünn, megtalálna fázni, az én legnagyobb fájdalmamra.

— Kérem, nyissa ki, friss levegőre van szükségem.

Mennyi megvetés volt e parancsoló kérésében. Szemei lángban égtek, arca kipirult. — Az ablak nyitva volt.

— Most pedig kérem, hozzon nekem egy pohár vizet.

Béni, az új férj, negyven tavasznak élő tanuja, futott mint az őrült — vizért. Anikó nyomban magára zárta szobája ajtaját, melynek folyosója éppen a kastély egy mellékutjára vezetett, melyen legrövidebb idő alatt a filagóriához lehetett jutni Tehát elvolt zárva — tőle. Odakönyökölt az ablak párkányára és nézett bele a sötét éjszakába. Most futott le egy kis csillag az égről. Ábrándozásából egy mélabús dal ébreszté föl.

— Mit is mondott Béla? kérdé önmagától.

— Aranyos »kis Anikóm«, ha azt a dalt hallod, hogy — és a dal ismétlődött:

»Lehullott a fehér rózsa levele,
Szeretőmet más viszi esketőre,
Muzsikaszó kihallik a cserjésig,
Fáj a szivem, fáj a megrepedésig.

Este jő fel, éjjel ragyog a csillag,
Hasztalan, ha érted ver a szivem csak;
Igaz, hogy az én csillagom leszaladt . . .«

. . . . . .

Egy sikoly vegyült a dalba és az egész kastély cselédsége, fáklyákkal kezökben, siettek özvegy Zaláné után — a márvány lépcsős filagóriához.

És ott feküdt Anikó, menyasszonyi ruhájában, koszorus fején gyászfátyollal és egy kis tőrrel a szivében. Hunfalvy Béla mellette; átlőtt homlokából bugyogott a vér, belevegyülve az ő istennőjének rózsapiros vérébe, mely a márványlépcsőt pirosra festé.

Jön a kis Jézuska.

(Mese.)

Irta: ***Albert bácsi.***

Régen volt, régen volt, bizony pedig igaz volt, hogy a kis Jézuska karácsony estéjén magára öltötte napsugárból font ragyogó palástját s leszállott a csillagos égről a földre.

A jó Isten három angyalt küldött a kis Jézuskával, akik nagy kosarakban cipelték utána a temérdek sok csecsebecsét, cukros süteményt, aranyos diót, ezüstös mogyorót, lovat, diót, kardot, puskát, babát, meg annyi sok mindenfélét, amit el sem tudok mondani.

A kis Jézuska végigjárta a három angyallal a világ mind a négy táját, betért minden házba, lett légyen az kunyhó vagy palota, hogy örömet hirdessen mindenkinek, kicsinynek, nagynak, szegénynek, gazdagnak egyaránt.

Amikor a templom tornyában estimára szólaltak meg a harangok, a kis Jézuska megrázta ezüstös csengettyüjét s a három angyal égi hangon énekelte:

Giling galang, giling galang,
Örömre hiv a kis harang.
Örömre hiv gazdag s szegényt,
Kicsiny szivekbe önt reményt.
Giling galang, giling galang,
Ezt hirdeti a kis harang.

Giling galang, giling galang,
Örömre hiv a kis harang.
Jézuska jár házrul-házra,
Kicsiny kunyhóba, palotába.
Giling galang, giling galang,
Ezt hirdeti a kis harang.

Giling galang, giling galang,
Örömre hiv a kis harang.
Béke, boloogság ott leszen,
Hol kis Jézuska megjelen.
Giling galang, giling galang,
Ezt kongja, bongja a harang.

Giling galang, giling galang,
Örömre hiv a kis harang.
Tegyük imára két kezünk,
Emeljük Istenhez szivünk.
Giling galang, giling galang,
Azt sugja, bugja a harang.

Hogy a templomok harangjai utolsót kongtak, az angyalok is elhallgattak s a kis Jézuska elkezdte utját.

Egy nagy, fényes palotához érve, megrázta ezüstös csengettyüjét, minek hallatára örömujjongva kiáltottak a palota lakói: »Jön a kis Jézuska, jön a kis Jézuska.«

A palotában gazdag, hatalmas úr lakott, akinek több cselédje volt, mint a szegénynek egere. Aranyának, ezüstjének számát se tudta, de azért ő is örömmel kiáltotta két kis gyermekével, Elemérrel és Olgával: Jön a kis Jézuska, jön a kis Jézuska.

A palota nagytermében gyönyörü szép karácsonyfát állitott fel a három angyal, a fa ágait telistele akgatták égő gyertyácskákkal, szines láncokkal, csillagokkal, aranyos dióval, ezüstös mogyoróval, karddal, lóval, puskával, babával, apró főző edénynyel és sok-sok egyéb mindenféle csecsebecsével, hogy el sem tudnám hamarosan mondani.

Mikor az angyalok elkészültek a karácsonyfával, Jézuska megrázta ezüstös csengettyüjét s a gazdag ur bejött Elemérrel és Olgával.

A gyermekeknek még szavuk is elállott a káprázatos látványtól. Körüljárták a karácsonyfát és nem tudtak betelni a nézéssel. Elemér csapongó jókedvvel ugrálta körül a sok játékszert, lovat, puskát, csákót, de a kis Olgácska csak odahúzódott édes apja mellé és sirt.

A kis Jézuska odament Olgácskához és édesdeden kérdezte:

— Miért sirsz édes lányom, talán nem elég nagy a baba, amit hoztam?

— De igen, — felelt Olgácska szemeit törölve.

— Vagy talán egyéb játékszert óhajtanál?

— Nem.

— Miért sirsz hát?

— Jaj, édes Jézuskám, a karácsonyfa szép, a baba is, minden, minden szép, hanem mi haszna, ha nincs itt az én édes jó anyikám, aki velem örülne most.

— Ne sirj, édes kis leányom — szólt Jézuska, megsimogatva Olgácskát — édes anyikád fenn van a jó Istennél, onnan felülről vigyáz reád s ott fenn örül most a te jó szivednek. Ma örömünnep van a földön, örülj te is, édes kis leányom, hisz édes apikád itt van melletted.

— Édes Jézuskám — kérlelte Olgácska a kis Jézust — ha ismét vissza mégy az égbe, hát mondd meg az én aranyos jó anyikámnak, hogy nagyon szeretem ám s hogy minden nap imádkozom érte és hogy csókolom sokszor, nagyon sokszor.

A kis Jézuskának még nagyon sok helyre kellett menni, nem késhetett hát, hanem, hogy Isten áldását kivánta a palota lakóinak, tovább sietett.

A palota mellett egy szegényes, düledező házikó állott. A kis Jézuska megrázta ezüstös csengettyüjét a kapuban, mire benn a házban örvendve kiáltották: jön a kis Jézuska, jön a kis Jézuska.

A kis kunyhóban szegény házaspár éldegélt hét apró gyermekkel. Szegények, elhagyottak voltak. Ruhájuk rongyos, ujra nem tellett, a kályha hideg, fáznak, vacognak; a tűzhelyük üres, mintha csak nem is karácsony este volna. A házaspár a szoba sarkában didergett. A gyermekek arcáról leritt a nyomoruság, az éhség, de azért örültek a kis Jézuska jöttének.

Jézuska betért a szegényes szobába a három angyallal s feltette az asztalra a karácsonyfát. Volt rajta diós, mákos kalács, meleg cipő, kendő, kabát, egyéb ruhaféle és még sok, sok mindenféle.

A gyermekek nem tudtak örömükben hova lenni. Szüleik is oda jöttek volna közéjük, de a betegség nem engedte s szomoruan mosolyogtak Jézuska sok ajándékának láttára. A legnagyobb fiu csak nézte, nézte a felpupozott karácsonyfát, aztán sirva fakadt.

A kis Jézuska oda ment hozzá és igy szólt:

— Miért sirsz, édes fiam, hiszen örülnöd kellene ennyi szép ajándéknak? Talán mást vártál tőlem?

— Nem — felelt a fiu sirva.

— Nincs elég diód, mogyoród, kalácsod?

— De elég; nagyon szép minden.

— Hát miért sirsz?

— Hogyne sirnék, mikor édes szüleim betegek. Nincsen se kenyerünk, se fánk, se ruhánk, mi még kicsinyek vagyunk, nem tudunk dolgozni, beteg szüleimnek orvosságra, meleg szobára van szükségük és nincs miből.

A kis Jézuskának megesett a szive szegényeken és megvigasztalta.

— Örömünnep van ma, édes fiam, ne sirj. Legnagyobb szükségben legközelebb az Isten, ki el nem hagyja a hozzá folyamodókat. Bizzatok a jó Istenben, ő csak próbára tesz benneteket és ha kitartók lesztek a hitben, reményben és szeretetben, nem fog késni az ő áldása.

— Édes Jézuskám, — szólt a kis fiu könyezve — ha ismét visszamégy az égbe, mondd meg a jó Istennek, hogy bizunk az ő irgalmában, hogy ismét ád egészséget a mi drága jó szüleinknek.

A kis Jézuska, Isten áldását kivánva a düledező kunyhó szegény lakóinak, tovább ment.

Egy másik ház kapujában ismét megrázta ezüstös csengetyüjét, mire nagy örömmel feleltek benn a házban: jön a Jézuska, jön a Jézuska.

Benn a házban egy szegény özvegyasszony lakott, egyetlen leányával, Margitkával. A szegény özvegyasszony már régen veszitette el a férjét, azóta csak tűrt, szenvedett a kis árva Margitkával. Szomoru, kinos az özvegynek, árvának élete, hiszen még az ág is huzza őket, akiknek nincs kenyérkeresőjük, gyámolójuk, pártfogójuk. A kis Jézuska jöttének ők is örültek, hiszen csak egyszer van karácsony, az év hosszu, szomorkodhatnak még eleget.

A kis Jézuska betért a szegény özvegyasszony szobájába és feltette az asztalra a karácsonyfát. A három angyal meggyujtotta a sok szines gyertyát, azután teleakgatták a karácsonyfa ágait aranyos almával, ezüstös szőlővel, sok, sok játékszerrel, képeskönyvvel és a jó Isten a megmondhatója, mi minden egyébbel

A kis Margitkának a szive is repkedett örömében, ennyi sok cifra, szép ajándék láttán.

A szegény özvegyasszony egy ideig csak nézte a ragyogó karácsonyfát, aztán megtelt a szeme könyekkel. Megkisérlette elrejteni könyüit, legalább a szent estén ne lássa leánykája, mosolyogni próbált, de szemeiből ujra és ujra tört elő könyeinek özöne.

A kis Jézuska a szegény özvegyasszonyhoz lépett s részvéttel kérdezte:

— Talán nem vagy megelégedve a hozott ajándékkal?

— Meg vagyok, hiszen szebbet nem is remélhetett volna az én kedves gyermekem — felelt az özvegy szemeit törölve.

— Vagy keveset hoztam s másfélét óhajtottál volna gyermekednek?

— Nem.

— Miért sirsz hát, amikor mindenki örül?

— Szép a karácsonyfa, szép, az ajándék sok rajta, drága, hiszen kis leányom nem tud hova lenni örömében, csak az én drága jó férjem is itt lehetne s velem örvendene kicsiny leányunk boldogságán. Nem bánnám én, ha beteg, ha nyomorék, ha béna lenne is, csak velünk élne, velünk lenne, hogy ne lennék én özvegy, kis leánykám árva.

A kis Jázuska maga is könyezett a szegény özvegyasszony szavain és vigasztalóan szólt hozzá:

— Ne sirj, te szegény özvegy, a férjed a meny boldog honában, az Isten lrónjánál esd a te életedért, kis árvájának boldogságáért. Nyugodjál meg az égi végzeten. Tűrj, szenvedj érte itt a földön, hisz gyermekedért tűrsz és szenvedsz. Imádd Istenedet, ki nem fog elhagyni a szükségben, élj kis gyermekednek s férjed drága emlékezetének s szomoruságod örömre fog változni.

— Jézuskám, ha visszamégy az égbe, mondd meg az én drága, jó férjemnek, hogy szeretem még most is és szeretni fogom, hü maradok hozzá utolsó lehelletemig, — szólt a szegény özvegy, könytelt szemeit a kis Jézuskára vetve.

Most Margitka is odament a kis Jézuskához s összetett kézzel kérte:

— Édes kis Jézuskám, nagyon szépen kérlek, küldd haza az én jó apikámat, mondd néki, hogy édes anyikám mindig sir, én is, addig, mig csak haza nem jön.

A kis Jézuska maga is majdnem sirva fakadt, szemeiben már megjelent egy-egy köny, azért, hogy Isten áldását kivánta a szegény özvegyre s kis leánykájára, gyorsan eltávozott.

Egy másik ház kapujában ismét megrázta a kis Jézuska ezüstös csengettyüjét, mire a házból halkan hallatszott ki: Jön a kis Jézuska, jön a kis Jézuska, jön a kis Jézuska.

A házban csak ketten voltak, egy öreg ember a feleségével. A hajuk hófehér volt, alakjuk görnyedt, a szemük gyenge, csak tapogatódzva járkáltak a szobában. Hallgatagon morzsolták az olvasó szemeit, sóhajjal ébredtek, sóhajjal feküdtek, senkijök sem volt, ki csak egy szót is váltott volna velök. De nem voltak mindig ily elhagyottak, volt gyermekük, nem egy s a kérlelhetlen halál elragadta őket legszebb éveikben. Sorban ásták a sirokat, egyet, kettőt, majd a harmadiknak s ásták tovább, mig mind az öt gyermekük künn nem volt a sirban. A két öreg támasz, segitő karok nélkül maradt a törődött agg korban.

A kis Jézuska betért az öregek szobájába, és feltette a karácsonyfát az asztalra. A három angyal meggyujtotta a sok szines gyertyát, tele akgatták a fa ágait gyümölcscsel, olvasóval, imádságos könyvvel s sok aranyos csecsebecsékkel.

Az öregek csak nézték, nézték a ragyogó karácsonyfát, aztán összeölelkeztek és keservesen sirtak.

A kis Jézuska meghatottan szólt az öregekhez.

— Miért sirtok? Talán nem szép a karácsonyfa?

— So'se láttunk szebbet, — felelték az öregek zokogva.

— Talán mást óhajtottatok? Vagy keveslitek az ajándékot?

— Nem.

— Miért sirtok hát?

— Hogyne sirnánk, — felelték az öregek, — mikor most, hogy a szép karácsonyfát látjuk, eszünkbe jutnak

gyermekeink. Boldogok voltunk, a mikor még velük örvendeztünk a szent estének s most öregségünkre itt állunk egyedül, elhagyottan. Oh, hogy örülnének ők most, és künn feküsznek mind, mind, mi meg itt állunk a karácsonyfa mellett, örömtelenül.

— Ne sirjatok, édes öregjeim, — vigasztalta őket a kis Jézuska, — a jó Isten szerette őket, hát magához vette. Őt angyal imádkozik értetek az égben, ne csüggedjetek. A csapás, mit Isten rátok mért, üdvösségtek gyümölcsét fogja teremni. Isten adta őket, Isten elvette, legyen az ő akarata szerint.

— Édes Jézuskám, ha visszamégy az égbe, — kérték Jézuskát az öregek, — mondd meg gyermekeinknek, hogy nemsokára mi is követjük őket, bárcsak már ma, vagy holnap mehetnénk. A szivünk fáj, a lelkünk fáj, az élet ugyis teher már nékünk.

A kis Jézuska a jó Isten áldását kivánta az öregekre, aztán tovább ment.

Sok, nagyon sok házba tért még be a kis Jézuska, s mire végigjárta a világ mind a négy táját, ismét megszólaltak a templomok harangjai. A kis Jézuska megrázta ezüstös csengetyüjét, mig az angyalok ujra énekelni kezdtek.

Giling galang, giling galang,
Örömre hiv a kis harang.
Kis Jézuska megszületett,
Vének, ifjak örvendjetek.
Giling galang, giling galang,
Jézust köszönti a harang.

Giling galang, giling galang,
Örömre hiv a kis harang.
Jászolyban fekszik Jézuska,
Szüz anyja őt csittitgatja.
Giling galang, giling galang,
Jézust altatja a harang.

Giling galang, giling galang,
Örömre hiv a kis harang.
A pásztorok őt imádják,
Örvendve mind körülállják.
Giling galang, giling galang,
Azt regéli a kis harang.

Giling galang, giling galang,
Örömre hiv a kis harang.
Jertek mi is imádjuk őt,
A kisded égi Teremtőt.
Giling galang, giling galang,
Jézust imádja a harang.

Giling galang, giling galang,
Örömre hiv a kis harang.
Legyen dicsőség Istennek!
Béke a földön embernek!
Giling galang, giling galang,
Ezt zsongja, bongja a harang.

*

Boldog ünnepeket, édes kis aranyvirágaim. A viszontlátásra, pá!

Mit hozott a Mikulás?

Irta: *Tihauyi Károly.*

Veszett szél nyargalt az utcán s zavarta a csillogó hópelyheket a sarki légszeszlámpa fénykörébe. Körülbelül negyvenéves, vállas, fekete bajuszu bundás alak törtetett a járdát eltemető puha hófuváson keresztül s állott meg, keztyüs baljában nagy csomót tartva, a sarki ház előtt; ahová becsengetett.

Dörmögő, kövér öreg cseléd nyitott ajtót s a férfiu legott eltünt a folyosó sötétében.

Benn, a folyosó végén levő előszobában, lerugdosott magáról sipkát, bundát, sárcipőt, a csomagot pedig a szoba sarkában álló szekrénybe rakta. Azután benyitott a lakásba.

Ezüsthangú nőkacagás és édes gyermeksikolytás fogadta. A férfiu, ahogy benyitott a kellemesen átmelegedett szobába, ugy maradt állva s mondhatlan kedvteléssel nézett az eléje táruló kedves jelenetre.

Két apró gyermek, egy kis fiu, meg egy csepp leányka öreg komolysággal, peckesen lépegetett el karöltve egy kacagó hölgy előtt, ki a kacagástól untalan hol az egyik, hol a másik gyermeket csókolá.... Node most megpillantá a belépőt, a csengő nevetés elhalt piros, kivánatos ajakán s kinos zavarnak adott helyet, a gyermekek pedig édes apjukat meglátva, janicsár lármával rontottak annak cirógató, becéző karjaiba.

A fiatal hölgynek, mozdulatai után itélve, nagy mehetnékje volt s csupán az a körülmény, hogy a ház ura Kováts Bálint, a hancurozó gyermekekkel a kiutat elállta, tartotta vissza a könyvekkel megrakott asztal előtt.

A leány, az a szegény vöröshaju leány, mert leány volt a lelkem, talán reszketett is, midőn Kováts, az a Mohamedtermetü ur megszólitá:

— Nos kisasszony? Kegyed még itt? Hisz már hat óra s ha jól tudom, ilyenkor már szobájába vonul s a gyermekek már alszanak egyébkor.

— Bocsánat, főmérnök úr, azonban ...

— Megvallom, nem tudom, hova tünt az idő; egy kissé eljátszogattam a gyermekekkel s ime, késő lett.

— E szerint tehát sem kegyed, sem a gyermekek még nem költötték el estebédjüket?

A leány csunya arcán halvány világ tünt föl, mely aztán sötét pirnak engedett, halkan beismeré a vádat.

— Ohó kisasszony! — kiáltá Kováts, — ezt nagyon helyesen tevé, mivel most az lesz pontatlanságának méltó büntetése, hogy kényszerül velem s a gyermekek társaságában vacsorálni. Kérem, intézkedjék a konyhában, hogy Őrzse a hideg sültet és a theát ide teritse.

A csunyaarcu, vöröshaju, de bámulatosan délceg alkatu leány elhagyta a nappali szobát, Kováts pedig gyermekeivel tovább incselkedett.

— Jőjj, kis huszárom, drága Pistukám, hadd emeljek rajtad egy nagyot. Igy ni, itt van aztán egy nagy Pistu bugyor. Ki vesz rossz Pistut?

Majd pedig a kis Ilonkát kapta ölbe s táncolt vele a szőnyegtakarta szobán, mig aztán mindhárman lihegve dőltek a kandalló melletti pamlagra.

— Elég volt, ti kis sárkányaim, elég, apa fáradt.

Kováts azalatt, hogy a gyermekek a pamlagon heverésztek, a legközelebbi karosszékbe dült s abban hátradőlve elgondolkodott.

Fájó érzés, valami letünt, rég be-, hantolt boldogság uralhatta a férfiut, mivel néha önfeledten is elsóhajtotta magát. A ki s bejáró nevelőnő, a dörmögő vén Őrzse tipegése sem zavarta a multban elmerült mérnököt, mig csak Pistuka, apja térdeire kúszva, a vacsorára figyelmeztette.

— Elkerülhetetlen szükséges, főmérnök ur, hogy itt vacsoráljak magam is? kérdé a leány közömbös hangon.

— Legalább kérném, hogy azon részt vegyen; vagy tán áldozatába kerül ...

— Korántsem, csupán azt hittem, hogy ...

— Semmi; legyen kegyes a gyermekeknek is adni. Igy, most pedig megengedi, hogy én önnek adjak; ez gyönyörü darabka, most meg ezt ... fehér bort töltsek, vagy inkább ... Ah! nem árt egy gyüszünyire való.

Kováts alig evett; nézte azt a pattanásos rőt arcot s nézte a leány nyugtalan keblének pihegését. De észrevette azt is, hogy a nevelőnő folyton éberül szemlélgeti a csacsogó gyermekeket; hol kenyeret szegdegélt nekik, majd vizet töltött, kifogyhatlan volt figyelmében.

Egyszer aztán Kováts elé villant a leány mesésfehérségü fogsora.

— Nőstény tigris; mormogá magában a férfiu s tüzes áram szaladt szivéig.

— Kár; — mormogta, — nagyon kár érte; milyen fejedelmi alak! Ha az a förtelmes arca nem volna, még valami bolondságba ártanám magamat ...

— Visszavonulhatok, főmérnök ur?

— Tudja mit, Mara kisasszony, készitsen theát. Addig, mig az a szamovárban elkészül, Őrzse levetkezteti s lefekteti a gyermekeket, azután dolgunk lesz ...

— Hogyan? Mily dolgunk, — kérdé a leány bizonytalan hangon.

— Eh! hát elfeledte, — sugá a férfiu — hogy holnap Mikulás van; pedig tavalyról tudhatná, Mara, hogy a gyermekek cipőcskéibe kell valamit rakosgatni.

— Igaz; bocsánat, igen, igen, hisz ugy szeretek ilyesmivel bajmolódni; de hát bevásárolta a kellékeket — kérdé szintoly halk hangon a leány.

— Igen, künn az előszobában rejtettem el.

— Óh! mily boldogok lesznek Pista meg Iluska; mintha már hallanám édes sikolyukat, kedves csacsogásukat. Hogy tapsikolnak majd csöppnyi tenyerükkel.

A szamovár duruzsoló hangján elmélázva ült Kováts, mig a leány az előszoba villamlámpája segélyével rakosgatta a Mikulás ajándékokat.

Halk, mély lélekzetvétel hallszott a gyermekek nyoszolyájából s mintha csupán erre várt volna Kováts, nesztelen léptekkel ment ki a rakosgató leányhoz.

— Főmérnök úr, tegye be maga után az ajtót s gyujtson már egy szivarra, hiszen már is rosszul néz ki.

— Köszönöm figyelmét . . . igaza van . . .

Marát zavarba hozta a főmérnök kissé gúnyos hangja, mivel tudatára jött annak, hogy ő, a szolgálatban levő, gazdájának kenyerét fogyasztó személy — sem meg nem tilthat, sem meg nem engedhet bármit is.

Elkészült a gyermekek öröme s Mara könyedén meghajtva magát Kováts előtt, visszavonulóban volt.

— Kérhetek valamit kegyedtől, kisasszony?!

— Sőt parancsolhat, főmérnök úr; miben lehetek szerencsés . . .

— Óh, semmi frázist, kisasszony. Arra akarom kérni, hogy ma a gyermekeknél hálna, mivel igen könnyen meglehet, hogy az éjjel felköltenek s a szorongatott töltésekre kell mennem. Marek mérnök ugyan ott van s dolgozik az emberekkel, de ezek a kubikosok megkövetelik, hogy magam is ott legyek, ha nagy munkát kivánok tőlük.

— Tehát veszély van? Nagyon árad a Tisza? — kérdé az elhalványult leány.

— Katasztrófa ki van zárva; azonban ember tervez . . . . Hát megteszi Mara?

— Parancsára, főmérnök úr.

Aztán a férfiu dolgozószobájába ment, melynek agyagkályhája gőgös melegséggel terpeszkedett nem messze egy patriarchális bőrpamlag közelében. Arra aztán ruhástul feküdt Kováts, mielőtt azt a szobát, melyben gyermekei és Mara, a nevelőnő volt hálandó, lezárta.

Még egy ujabb szivarra gyujtott a főmérnök, aztán elgondolkodva hallgatta a decemberi szél őrült sivitását, mely tehetetlen haragjában meg-megrázogatta az ablakszárnyakat s aztán üvöltve belekötött a hóbuckákba, kéményekbe, sarokkövekbe. Talán a védmunkálatokon jártak gondolatai, vagy szegény beteges Marek kollegájára gondolt, ki most a Tisza töltésein veszekedik az emelkedő árral, kubikossal egyaránt?

— Nem; Marára gondolt, arra a csunyaarcu, vörös leányra. Persze, hogy nem igen vihetné el családokhoz, estélyekre, szinházba — ha feleségül venné; hanem jó anya, szent asszony válna belőle, ki csak a családnak, gyermekeinek élne. Meg aztán elvégre is ő venné el a maga számára . . . . ha a világnak nem tetszenék . . . nos, hát az a világ baja . . . ő teljesen meg volna vele elégedve. Meg aztán milyen kincs az ilyen csunyaarcu asszony! Nem kell félteni. Nem bizony, mint azt . . . az Isten nyugasztalja, ki azon az istenvert kaszinóestélyen elszerettette magát s hogy kiderült minden — bánatában, meg szégyenében megmérgezte magát. Szegény Blanka! Nyugodjál békében, megfizettél érte. Itt hagytad szerető férjedet, aranyos gyermekeidet, mert jobban szeretted a becsületedet, mint életedet.

Kováts, ki rettenetesen fáradt volt testében, csak feküdni kivánt, álom azonban nem jött szemére. Hogy aztán az álmot teljesen elűzze, felkelt s a könyvállványról egy üveget emelt le, melyből aztán egy kis pohárba töltött s azt megitta. Házilag készült mixtura volt; hideg kávéból kombinált aqua vitae.

Sokáig feküdt aztán a nagy, széles pamlagon s épen, dacára az ébrentartó mixturának, bele akart kezdeni az alvásba, midőn szobája ablakait megkopogtatták.

Egy kubikusfiu volt. Hivta Kovátsot a töltésekhez.

Egy-kettő alatt készen volt a főmérnök; nem kellett egyéb az éjjeli expedicióhoz, mint a meleg farkasbundát felvenni, az asztrakán sipkát fejébe nyomni, a biztositó lámpát meggyujtani s aztán lassan, óvatosan felzárta azt az ajtót, melyben a gyermekei, no meg aztán Mara feküdtek.

Kováts leszegezve állott meg. Apró, rózsás arcu gyermekei nem az ágyban feküdtek, hanem a földön hevenyészett ágyon; középen a csunyaarcu nevelőnő feküdt, piros szája nyitva s azon belül azok a villogó, éles tigrisfogak. Keble leplezetlenül emelkedett rithmikus ütemben, két szoborszerü bájos karja egy-egy gyermeket tartott ölelve. A vörös leány apró lába kacéran nyult ki a selyem takaró alul.

Ismételt dörömbölés riasztotta föl Kovátsot s az lázas szivvel, őrjöngő vágygyal osont ki a szobából s miután a nehéz kapuajtót felnyitotta . . . ki a Tiszához.

— Bocsánat, kedves kollega, kezdé a szót Marek mérnök, — egy teljes órával előbb költettem fel, — mivel reggel halaszthatlan magánügyem van. Megbocsájt, ugy-e, főmérnök ur?

— Semmi, semmi, — válaszolá Kováts. Ez órában akár lapdázni is elment volna nagy kedvében.

De hát még a jó Isten is ugy akarta, hogy Kovátsnak se legyen sok dolga, mivel egy óra mulva már teljesen nyugodtan mehetett volna haza. Csakhogy megszállta a gyávaság. Most még egyszer azon a szobán keresztül menni? Isten ments!

— Gregorovits! szólitá a folyamvigyázót. Jöjjön csak ide.

— Maga itt marad?

— Én kérem? Takácson van a sor, már állani sem tudok a lábaimon. Huszonnégy órája, hogy szolgálatban vagyok. Meg aztán ezt a csomagot is el kell vinnem . . .

— Miféle csomagot?

— Marek mérnök ur bizta reám, hogy a postára tegyem reggel.

— Menjen csak nyugodtan haza, adja ide a csomagot, majd feladom én. No hiszen, hisz ez nem csomag, hanem gyufaskatulya. Hát majd Takácsot hivja ide.

— Takács! Aludt maga?

— Igen; nincs félórája, hogy felkeltem a kunyhóbeli ágyról.

— No hát most én fekszem bele; füttessen egy kissé be.

Kováts aztán olyan jóizüt aludt a Tisza perlekedő hullámcsapásai mellett a révkunyhóban, oly édes álmai voltak, hogy már odáig vitte édes álmában, ahogy az oltár előtt egy öreg pap az ujjára huzta a Mara által hordott jegygyürüt. Érezte is az ujján, midőn jó későn felébredt; az ujja bele volt bujva a takaróul szolgáló szürkankó gomblyukába.

Azután megindult, — beballagott a városba. Az egész uton folyton azt hajtogatta magában, hogy elveszi Marát, azt a csunya remek teremtést. Jaj be édes asszony lesz abból! Kis golyhóimnak jó, szerető anyjuk lesz. Hej! be boldogok leszünk! Midőn hazaért, Marát a gyermekeknél találta, kik tisztára mosakodva felöltözötten vártak apikára, s kik aztán ujjongva mesélték csöpp szájukkal, hogy mi mindent hozott a jó Mikulás bácsi.

— Hát, Mara kisasszony, tudja-e, hogy a jó Mikulás mit hozott önnek?

— Már elmondta Marek? Juj! pedig megfogadta, hogy titokban marad e hó tizenötödikéig.

— Marek? kérdé csodálkozó hangon Kováts a piruló leánytól.

— Igen, az.

— De mit?

— No ugyan, hát mit mókázik kisasszony, dörmögte az öreg Őrzse, ki egy meghámozott sárgarépával s konyhakéssel jelent meg a szinen.

— Eh, hagyjon . . .

— No hát pedig én megmondom a tekintetes urnak, hogy maga tizenötödikén fel akar mondani, s hogy Marek mérnök ma megkérte a kezét. Igy la . . . ez aztán a kunszt.

Kováts bement szótlanul dolgozó szobájába s ugy becsapta maga után az ajtót, hogy egy cukor krampusz leesett az asztalról és meghalt . . . kettétörte a derekát.

Jó későn jött ki Kováts szobájából s az öreg Őrzsének átadta azt a bizonyos *csomagot*, azzal bizta meg, hogy adja oda Marának, ezt Marek küldi neki.

A leány pedig izgatottan felbontva a csomagot — abban két jegygyürüt talált.

Mikor Kováts ezt meghallotta, dünyögé magában:

— Az a nyavalyás félholt kuty a mit akar ez azzal a tigrissel?

Pedig hát Mara meggyógyitotta; Marek ma olyan erős, egészséges ember, hogy Kováts soha sem volt olyan, még legénykorában sem. Tessék csak hozzájuk látogatni.

Gyermekükért.

Irta: *Dr. Molnár Jákó*

Sürgős utam van, igy szól Szabó János, a százas számu hordár, nejének, Mariskának, tiz perc alatt visszatérek, addig is gondviselésedre bizom e levelet, mely küldője után itélve, nagy fontossággal birhat. Ezzel János távozik, hátrahagyva feleségét, a zöld boritéku levelet és a nő kiváncsiságát.

Hm! szól magában a második virágzásban levő szép Mariska, női irás! tuljárok én férjem eszén, itt nagy titok rejlik, ki tudja, mily áron értékesithetném azt. Nézzük csak a boritékot, jól van, felbontása nem nehéz. Mariska lelkiismeretét nem bántja a levéltitok megsértése, hisz ő ama asszonyok javából való, kiknél mindig az történik, a mit a férj akar, ha az asszony igy — parancsolja. Elhatározás és cselekvés ily feleségnél egy időbe esik. Szabóné szavát a tett követi.

A levél könnyen nyilik, Mariska hangosan olvas: »Tisztelt uram! Mint jobban fizetett hivatalnok apróhirdetések utján kér közelebb ismeretségbe lépni, ki szép, erkölcsös, mivelt és kis pénzecskével legyen ellátva, a válaszhoz az arcképet is bekéri. A komoly szándék csak közvetlen társadalmi érintkezés után érlelődik. Ebből kiindulva, be fogja látni, hogy egy gondos anya leánya arcképét a vásárra nem küldheti. Ha majdan a házasság csendes révébe kiván jutni, ugy szivesen fogadjuk az örömvölgy-utca 20. sz. házban. Addig is tisztelettel Óvárinė.«

Mariskának e levél nagyon tetszett, és minthogy parancs nélkül az ember önönmagát legjobban szereti, gondolkodva tartá kezében a levelet.

Bajod van? — szól a hazatérő férj Mariskának, midőn gondolkodva látja feleségét, de az Istenért, mit miveltél e levéllel, mely rám lett bizva?

— Mit? — felel az asszony, azt mit minden nő megtett volna, nagyon kacsintgatott felém, mintha csak fülembe sugta volna, nyisd ki, nem fogod megbánni; nem is tétováztam soká és nem is bánom meg.

Mariska! tönkretettél, nemcsak — hogy elvesztem numerusomat, hanem még ráadásul be is fognak zárni.

Légy csak nyugodt, János, jegyzé meg Mariska, sohasem lesz ebből titoksértés, hanem olvasd el. Nos gondoltál-e arra, hogy eladó lányunk van?

De minő összefüggésben áll e levél lányunkkal? szól a férj. A levél ismét lezárandó és cimzettnek elviendő.

De ma még nem; feleli Mariska, lám egy gondolatom van. Ha a házasságok égben köttetnek, ugy minden felelősség megszünik és az az urfi ugy jut az én hatalmam alá, mint a fickándozó pisztráng a hálóba. Hallgasd csak meg a tervemet és ne szörnyüködjél.

Összekaparintott vagyonunk 300 frt, a régi jó időkből még megmaradt egy pár finomabb öltönyünk is, ez mind elégséges tervem kiviteléhez. Katuskánk 18 éves, szép, szende, erkölcsös, iskolázott, jól nevelt leány, ezt kár volna hordárhoz főkötő alá vinni. E levélke szép, nagy jövőt teremthet édes gyermekünknek.

— De hogyan? kérdi a férj.

Hogyan! mily rövideszüek ezek a férjek, vág közbe Mariska, megsemmisitjük e levelet, mást irok helyébe, más lakást jelzek benne, aztán elviszed mint hordár, a cimzettnek; nézd meg jól és figyelmesen, mit olvashatsz ki szeméből, engedékeny-e, avagy vasgyuró. Aztán szép ruháinkba öltözködve, 200 frtért három hónapra bérelünk három bútorozott, elegáns, egymásba nyiló szobát, mint hordár odaviszed aztán a nagy kofferünket az uj lakásba, te ennek megtörténtével elmehetsz hordári dolgod után, én Katuskánkkal az uj lakást elfoglalom, te pedig a régi lakásban maradsz. A többi aztán az én dolgom.

Mariska, az Istenért, kit akarsz megcsalni? hisz gazdag lánynyal akar ismeretséget kötni.

Balga te, szól az asszony, az a férfi, ki apróhirdetésekben nagy vagyont kér, azt mindig állása után kell megitélni; de azt is vedd fontolóra, minél magasabb állással bir, annál műveltebb, tehát szellemes ember, ki adott szavát nem szegi meg. Nagy nyereség lenne tehát már magában véve az, ha lányunk művelt emberhez jutna feleségnek. Hogy Katuskánk megnyerő modorral bir, azt mindenki mondja.

De Mariskám, annyi ideig együtt voltunk és most emigy elváljunk. És aztán korcsmáros nélkül számolsz, hát lányunk akarata semmi? Nem lesz-e tiszta lelkületének e terv visszatetsző? Hátha nem is sikerül a terved, mily meggyalázás érne bennünket.

No, Jánosom, ne busulj az elválásra vonatkozólag, jövök naponta haza, ami pedig gyermekünket illeti, nem kell azt a titokba beavatni, anyagi helyzetünk javult és uj lakást bérlünk, az urfinak előre adom tudtul, hogy adja ki magát távoli rokonnak, Katuskának pedig eltiltom, hogy megmondja neki foglalkozásodat.

Mariska, Mariska, rosszban töröd a fejedet, szegények vagyunk, de mindig egyenes uton haladtunk.

És becsületességed mellett, vág közbe a nő, a hordárságig vitted fel, különben tudod, mit megtörténendőnek kimondok, annak meg kell történni — punktum!

Ha Szabó felesége azt mondta: punktum, az oly megmásithatlan parancs volt, mint ha kuriai döntvény lenne.

II.

Sziv-utca 10-ik szám alatt fényes ebédlőben látjuk Mariskát, de nem egyedül, ott van harmatos, üde lánya Katuska, mellette Ligethy Sámuel magasabb rangu hivatalnok, a kishirdető megszólaltatója, elegánsan öltözködve, nyájas, örömittas arccal, szemei szeretettel csüngnek Katuskán és mig ez angyal tiszta lelkületébe, ártatlan szivének tisztaságába tekint, addig az anya magában felveti a kérdést: hatalmasabb-e a szerelem, avagy az anyagi érdek Ligethynél.

De e kérdésre Ligethy, Katuska szerelméről meg lévén győződve, már három hét alatt megadá a feleletet, midőn az anyánál Katuska kezét megkérte.

Szabónénak csak most kellett tervének meredek sziklafalán átmászni. A hozomány hiányát takarni igyekezvén, cselhez folyamodik. Ismerve a szerelem türelmetlenségét, azt mondja: Szivesen járulnék mint anya kérelméhez, de erre az apai beleegyezés is szükséges; férjem távol van, nagy üzleti utazásából csak 2—3 hó alatt tér haza, tehát eljegyzésről, annál kevésbbé egybekelésről szó sem lehet, a hozomány kérdése nagyon fontos és nem akarnám azt, hogy leányom napjait bármikor is e miatt férje elkeseritené.

Mariska fürkésző szemmel kiséri Ligethyt, szive dobogott, mintha helyéről meg akarna mozdulni, hisz leánya boldogsága most áll fordulóponton.

Ligethy, a szerelem hevétől elragadva, ekként felel:

— Igaz, hogy az egybekeléshez a szülők beleegyezése előljár, de ez mellékes dolog akkor, ha a férfi és nő egymást szeretik, azt hiszem, a jó férj mindig akceptálja nejének elfogadott tervét. Katuska egész lénye, ártatlan lelkülete és jelleme elég biztositékot nyujt nekem, hogy jövő életünk a boldogság rózsáival lesz elhintve, mi sem állhatja tehát utját annak, hogy már három hét alatt házasok legyünk.

Ligethy és Mariska jegyesek. De mig a vig tavasz mosolya honol a vőlegényen, addig az ara orcái haloványabbak lesznek.

— Édes anyám, tördeli Katuska kezeit, e bűn ónsulylyal nehezedik lelkemre, mely majd megboszulja házas napjaimat, ha nem fedezem fel előtte a helyzetet, mert vagy legyünk teljesen boldogok, vagy hagyják kiüritenem az általad készitett ürmöt.

Légy nyugodt, lányom, hisz anyád vagyok, élte, minden mozzanata a tieddel van összenőve, bizzál bennem, feltárom vőlegényednek a helyzetet, de még nem vélem elérkezettnek erre az időt.

Szük baráti körben készülnek a szív-utcai házban Ligethy és Katuska lakodalmára. A vőlegény a boldogságtól sugárzó arccal, a menyasszony szomoruan. Várják az őrömapát, de helyette jő a sürgöny: nem jöhetek, mindenem odaveszett.

Szabóné most reszketett, hisz tettének sulyos felelőssége most nyomul szivére, de Ligethy örömtelten és mosolylyal karonfogja Katuskát, robogó kocsin siet vele az esketó előljáróhoz. Katuska haloványodik, mintha ajka reszketne, mintha titkot akarna közölni, hát a sors dolga-e az, hogy az igent ki tudja mondani, a többi szó elnémul nyelvén, ajakán? És te, boldog vőlegény, nem veszed észre menyasszonyod küzdelmét? Oh, a szerelem nem lát, nem hall semmit.

Hátul a templomban egy hordár nyugtalankodik, izgatott és midőn gyermeke ajkáról elhangzik a holtomiglan, felugrik az oltárhoz, átöleli e benső szavakkal lányát: drága, édes gyermekem; de villámsujtotta módon áll veje előtt, ki a buslakodót látva, átöleli az örömapát ez örömkiáltással: apám lett, ne szégyelje, hogy hordár.

Ligethy és Katuska boldog házasok, ép most siet a hordár nagyuri unokáihoz, hogy a karácsonyfát ajándékaival diszitse, hisz ezeknek szabad tudni, ki az öregapjuk és öreganyjuk.

A katholikus világ Norvégiában.

— Uti emlék. —

Egy darab papirlap került a kezembe. Édes emléke a *Norvégiában* eltöltött szép napoknak.

Csak negyediv nagyságu e papirlap, s még ezt se tölti be a reá nyomtatott szöveg. Összehajtva, négy kis oldalán szerényen vonulnak meg rajta a hely- és személynevek a legszükségesebb adatok kiséretében.

Cime: Elenchus Cleri Vicariatus Apostolici Norvegiae Anno Domini 1900. — Névsora a norvégiai apostoli helynökségnek 1900-ban.

Soha nem láttam még ennél kisebb „*schematismus*"-t. Önkéntelen mosoly kél az ember ajkára, midőn arra gondol, hogy Magyarországban csak egy róm. kath. egyházmegye schematismusa is egy vaskos könyvet tesz ki. És hozzá hány róm. kath. egyházmegye van és ezeken kivül hány szerzetes-rend, melyek mindegyike külön-külön számol be önmagáról.

Természetesen, a viszonyok különbözőségében találja ez magyarázatát.

Norvégia lakossága körülbelül kétmilliókétszázezerre tehető. S ezek vallásilag majdnem mind *Luther* tanát követik. Vagy 5000 a száma a más vallásbelieknek, melyből összesen 200—250 zsidó mellett ugy 1100-at, azaz egyezerszázat tesznek ki csak a róm. katholikusok.

Hát biz ez elenyésző csekély szám. 1100 róm. katholikus egy egész országban, melynek területe egyezik Magyarországéval. Norvégia területe 322.304 □ km., Magyarországé pedig 325.324 □ km.

És ez a csekély katholikusság is, szana-széjjel, az ország minden részében él. Nem csodálható tehát, ha a róm. kath. *hitélet* vezetése a legnagyobb nehézségekbe ütközik.

A katholikusok kis száma folytán csak a legszükségesebb helyen állitottak föl lelkészi állomásokat. Ezt is csak nagy anyagi áldozat árán tehetik. Hozzá a segély kivülről — közte Magyarországból is — megy.

Egy-egy lelkésznek óriási a területe. Igy hát nagy is a fáradtsága. Sokszor két napjába is kerül, mig rendeltetési helyére jut. És mig oda ér, megy: vasuton, kocsin, csolnakon, no meg, gyalog is. E fáradtságot sokszor nem egyébért teszi, mint hogy egy haldokló hivét az utolsó utjára elkészitse, meggyóntassa, megáldoztassa. És a lelkész szivesen teszi, nem kél panasz ajkára a nagy ut miatt.

Önfeláldozónak kell lenni annak, ki ide kerül. És hozzá fiatalnak. Mert csak a fiatal évekkel járó rugékonyság engedheti meg magának azt a nagy fáradtságot, melylyel Norvégiában a hitéletet vezetni lehet. Ennek tudandó be tehát az, hogy az alább közölt lelkészek korban oly fiatalok.

Valóságos hősök ezek. A kath. élet hősei. Érdemesek arra, hogy olvassuk neveiket. De érdemesek a fölemlitésre a női szerzetes-rendek is, melyek tagjai tanitással és betegápolással szolgálnak az életnek. És ez annál is inkább dicséretreméltó, mert emlitett szolgálatuk nemcsak a róm. katholikusoknak szól, hanem — valláskülönbség nélkül — mindenkinek, ki azt igénybe venni óhajtja. Kevés lévén a katholikusok száma, több más — különösen lutheránus — felekezetü veszi jóságukat igénybe, mint róm. katholikus. Nem ritkán lutheránusok buzgólkodnak azon, hogy itt, vagy amott róm. kath. lelkészi, de különösen női szerzetes-rendi állomás legyen, mert ez csak a gyermekek és a betegek előnyére van. Más vallásfelekezetüek házába is elmennek betegeket ápolni.

Nincs itt felekezeti békétlenség. Mindenik dolgozik a maga hitéletén belől és tiszteletben tartja a mások vallását. Természetesen, nem szabad a többségben lévő, az *uralkodó* — a lutheránus — vallás érdekeit sérteni az elenyésző kisebbségben levő másvallásuaknak. Ezek között a róm. kath. vallásuak elől járnak a felekezeti béke fönntartásában. Szerényen, félrevonulva, de buzgón és önérzettel élnek — a napi foglalkozás mellett hitöknek.

Soha sem felejtem el, mit *Skien* városában egy norvég előkelőségtől hallottam. »Nálunk szabad vallásgyakorlat van. Mindenki ugy gyakorolhatja vallását, a hogy akarja, csak minket — lutheranusokat — ne bántson. Mert akkor — jaj!«

De sokan tudomásul vehetnék e mondást nálunk. De hagyjuk ezt. Lássuk inkább *névsorát a norvégiai apostoli helynökségnek:*

Apostoli helynök: *Fallize Olaf* János; elusani püspök, a pápa házi főpapja, hittudor. Szül. 1844. nov. 9., áldozárrá szent. 1871. ápr. 8., norvég ap. helynök és főjegyzővé lett 1887. febr. 6., cimz. elusani püspökké 1892. márc. 15., felszent. püspökké 1892. márc. 9.

Az apost. helynökség ülnökei: Reinold Vilmos és Günther Hermann Mihály titkár.

Günther Herm.—Mih. ap. helynökségi titkár, szül. 1870. áldozárrá szent. 1895-ben.

Christiania: 1. Szt. Oláf egyházánál lelkész: Günther Herm.-Mihály, szül. 1870. fölszent. 1895. Kisegitő lelkész és nyomdaigazgató: Ugen Péter, szül. 1863. felszent. 1890. Kisegitő lelk. és a felső fiuiskola tanitója: Offerdahl Oláf, szül. 1857. felszent. 1891; segédáldozár: Swiellik Marczel, szül. 1872, fölszent. 1897.

2. *Szt. Halvard egyházánál:* igazgató Reinold Vilmos; szül. 1868; felszent. 1894; helyettes: Rektenvald Ferenc József, szül. 1873; felszent. 1899.

Alten: Hartmann Nándor, a Szt. József egyh. igazgatója, szül. 1871; felszent. 1894.

Bergen: Wang Albert Erik, a Szt. Pál egyh. igazgatója, szül. 1859; fölszent. 1882. Schulte János helyettes, szül. 1868; fölszent. 1898.

Christian sand: Hartmann Vilmos, a Szt. Anschar egyh. igazgatója s az apost. helynökség tb. ülnöke, szül. 1842; felszent. 1877.

Ugyanezen egyházhoz ideigl. beosztatott: Smiescek Leonárd, szül. 1874; fölszent. 1896.

Drammen: Wüller Henrik Hermann, a Szt. Lőrinc egyh. igazg., szül. 1869; fölszent. 1896.

Friedrikshald: Crul Alajos, a Szt. Péter egyh. igazg., szül. 1846; fölszent. 1878.

Friedrikstad: Timmers Vilmos, a Brigitta egyh. igazg. szül. 1864; felszent. 1891.

Hammerfest: Möllenbeck Vencel, a Szt. Mihály egyh. igazg. szül. 1865; felszent. 1894.

Ezen egyházhoz ideigl. beosztva: Heinz Péter, szül. 1872; felszent. 1897.

Harstad: Dietrich Elek András, a Szt. Sunniva egyh. igazg., szül. 1864; felszent. 1887.

Porsgrund: Blom János Henrik, a »Jó tanácsról« nev. Sz. Mária egyh. igazg. szül. 1849; felszent. 1881.

Stavanger: Sunder Tódor Benedek, a Szt. Svitmi egyh. igazg. szül. 1866; fölszent. 1892.

Tromső: Maesch Péter, a szeplőtl. fog. B. Szüz. egyh. igazg. szül. 1869; fölsz. 1893.

Trondjem: Reister Celestin, Jézus Szt. Szive egyh. igazg. szül. 1858; fölszent. 1885. Weirig János, segéd lelk., szül. 1865; fölszent. 1892.

Ezen apost. helynökség kötelékébe tartoznak még:

Duchene Ede, kiérd. lelkész, szül. 1843: fölszent. 1869. (Gandari.)

Haas Hubert, szül. 1863; felszent. 1890, (helyet. lelkész Wietlaerben, Coloni főegyházmegye).

Dünn József Gusztáv, szül. 1864; fölszent. 1893. (beteg; kisegitő Ipsnichben, Liouxormi egyhm.)

Hermann Bernát Henrich, sz. 1872; felszent. 1896, (beteg; boroszlói egyhm.)

Ezen évben az apost. helynökségtől szabályszerüen elbocsáttatott:

Grüner István Péter, szül. 1856; felszent. 1880.

Nő-zárdák névsora:

Christiania: Szt. József intézet noviciatussal (ujonc) vezetik a Chambéry Szt. József nővérek. Ugy a társaságitartomány és ujoncok, mint az intézet főnöknője: Mária-Clementia nővér. (nővér 18, ujonc és jelölt 26.)

Sz. Máriáról nev. kórház, vezetik a Chambéry Szt. József növend. Főnöknő: Mária-Humbelina nővér. (25 nővér.)

Neissei Szt. Erzsébet nővérek, kik Szt. Halvand állomás iskoláit vezetik s a betegek házát ellátják. Mint a társ. tartomány, mint a zárda főnöknője: Serapia nővér (12 nővér.)

Szt. Mária telep, Christiania mellett, vezetik a Chambery Szt. József nővérek, kik az üdülő betegeket is kiszolgálják. Főnöknő: Maria-Carolina növ. (3. növ.)

Bergen: Szt. Ferenc nővérek, kik az iskolá, kórházat és a betegeket ellátják. Főnöknő: Bonaventura növér (5 nővér).

Christianssand: Chambéry Szt. József nővérek, vezetik a Szt. Auscharr állomás iskoláit s a kórházat s a betegeket ellátják. Főnöknő: Clotild növér (11 nővér).

Drammer: Chamb. Szt. József nővérek, a Szt. Lőrinc állomás iskoláit vezetik s a betegekről gondoskodnak. Főnöknő: Antónia növér (4 nővér).

Friedrikshald: Chamb. Szt. József nővérek, az iskola s a Szt. Máriáról nev. kórházat vezetik s a betegeket ellátják. Főnöknő: a Megtest. nev. Mária növ. (5 nővér).

Friedrikstad: Chamb. Szt. József nővérek, kik az iskola s a Szt. Józsefről nev. kórházat vezetik s a betegekről gondoskodnak otthon. Főnöknő: Maria-Sabastica növ. (10 nővér).

Hammerfest: Neissei Szt. Erzsébet nővérek, kik a Szt. Vince iskola és kórházat ellátják s a betegekről a városban gondoskodnak. Főnöknő: Thomana növ. (4 nővér).

Porsgrund: Chamb. Szt. József nővérek, a Szt. József iskola és kórház vezetői s a betegeknek otthon is ápolói. Főnöknő: Zsófia növ. (6 nővér).

Stavanger: Szt. Ferenc nővérek, Szt. Ferenc kórház vezetői s a betegeknek otthon is ellátói. Főnöknő: Claudia növ. (4 nővér).

Trondjem: Neissei Szt. Erzsébet nővérek, kik a Szt. Erzsébet iskola és kórházat vezetik s a betegekről a városban gondoskodnak. Főnöknő: Wereburga nővér (8 nővér).

*

Ime ezek vezették a róm. kath. hitéletet Norvégiában 1900-ban, azon évben, mely utolsója a XIX. századnak és melyet a kath. egyház szentévnek keresztelt el. Ezek vezették ott fönn a magasban, távol tőlünk, küzdve az ország természeti akadályaival és anyagi szükséggel. Mert jövedelem dolgában biz hátul állnak. Nálunk a legkisebb jövedelmü plébános is valóságos gazdagnak mondható egy norvégiai lelkészhez képest. Magának a püspöknek jövedelme sem nagyobb egy jól javadalmazott plébánoséénál.

A lelkészek az utcán polgári ruhában járnak; a reverendát csak egyházi dolguk végzése alkalmából huzzák föl. Bajuszt és szakállt viselnek. A föltünést akarják ezzel kerülni. Abban a nagy lutheranus világban nagyon is magára vonná a figyelmét az az egy-két kath. lelkész, ha reverendában, bajusz és szakáll nélkül lennének. A kabát hasonló a magyar attilához, csak nincs zsinorozva; a mellény magas; a nadrág pantaló. A ruha szine fekete. A nőzárdabelieknek egyenruhája van, csakhogy ez kerül minden feltünést.

Látjuk tehát, hogy abban a nagy országban csak 13 városban van lelkészi állomás és csak 10 helyen van nőzárda a kath. hitélet vezetéséért és fönntartásáért. És ép ezért kétszeresen megérdemlik az elismerést tőlünk, hogy annyi nehézséggel küzdve élnek hivatásuknak.

Le a kalapot előttük!

Rónaky Kálmán dr.

Szent este.

Irta: ***Cank Muki.***

Kéken lobog a lámpa fénye a késő éjben. Már éjfél is elmult s én még mindig asztalomnál ülök — tétlenül. Tekintetem hol a lámpa kétes világában merül el, hol a kis kályha lobogó tüzén mereng.

A könyv, melyben megirva állanak a szebbnél szebb karácsonyi történetek, nyitva áll előttem s én nem olvasok belőle. A betük nem képesek lebilincselni. Képzeletem csapong, akadályt nem ismerve.

Szent este vagyon.

Mikor kis gyermek voltam, emlékszem, mennyire örültem ama szerény ajándékoknak, a melyeket nekem hozott a kis Jézuska. Azt mondták, hogy azokat azért hozta, mert jó voltam. Aztán gyermekeszemmel elgondolkodtam. Lám, amaz nem is olyan jól tanul, mint én, a tanitó mindig izen a szüleinek, hogy rossz, sok verést is kap, mások is azt mondták, hogy kiállhatatlan kölyök — igen, igy mondták — s a kis Jézuska mégis annyi és oly szép ajándékokat hozott neki s nekem be kellett érnem a kevéssel. S beértem. Elhatároztam, hogy a jövő esztendőre még jobb leszek, még jobban tanulok, akkor talán nekem is hoz olyan szép játékot, mint a másiknak.

— Ugy-e, anyám, úgy lesz? — kérdeztem naiv arccal.

— Úgy-úgy, kis fiam! — mondá anyám s magához szoritott.

Egy könycsepp hullott arcomra. Anyám könye volt az. S gyermekészszel megértém a könyet. Jó anyám, ugy-e akkor akaratlanul keserüséget okoztam.

Emlékszem, a másik évben meg voltam teljesen elégedve a kis Jézuskával. Anyám velem örült s én boldog voltam, hogy nem láttam könyet a szemében.

Aztán a gyermekévek egymásután tüntek tova. Karácsony volt ismét sokszor egymásután s minden karácsonynak megvolt a maga öröme.

S van-e örömtelen karácsony?

A lámpa kékes fénye bágyadtan lobog a késő éjben s a kályha tüze is kialudni készül s szememre mégsem jön álom. A letünt évek romjain a jövőben kutatok.

Leszen-e majd igazán karácsonyom, oly karácsony, melyet még nem ismerek, de melynek sejtelme él a lelkemben. Karácsony, mikor körülöttem csak boldog arcokat látok, kiknek boldogságát én szereztem s a kik viszont nekem teszik boldoggá a szent estét.

A négy fal között néma csend honol. Nem felel senki, csak a szivem dobog hangosabban.

Révedező tekintetem, melylyel a jövőben keresgélek, egy arcképen akad meg.

Mosolygó ajaka bátorságot önt belém. Biztat a remény, hogy lesz, lesz még egyszer boldog karácsony, mikor boldog szivek fognak körülöttem dobogni, kiknek boldogsága én leszek s kik az én boldogságomat fogják képezni . . .

Lesz . . . De mikor? . . . S ki tudja, eljön-e az idő? . . . Megérem-e azt a boldog karácsonyt?

Az ember küzd, dolgozik és fárad egy szebb jövő reményében s hogy e szebb jövőt megszerezze a maga szá-

mára, minden erejét latba veti, minden tehetségét érvényesiti, a lelkét, saját énjét, énjének a jobbik felét viszi a küzdelembe s hátha mégsem ugy lesz? Az az arckép is tán fantáziám csapongását mosolyogja meg?

Az ember egy lényhez köti boldogságát, egy lélekre teszi fel lelke üdvösségét, ehhez csatolja összes ábrándjait, összes terveit. S ha ez a lélek nem érti őt meg, vagy nem akarja megérteni, akkor vége, vége mindennek. — Akkor vége a boldogságnak örökre!

Az ember bizik feltétlenül, hisz a mosolynak, mely biztat, a tüzes tekinteteknek, melyek szivünkbe hatnak, hisz a forró kézszoritásnak, mely reményt nyujt. S ha mindez megcsal bennünket, ha az a mosoly, az a perzselő tekintet, az a remegő kézszoritás nem nekünk szól? ... Mi lesz akkor?

A lámpa kékes fénye egyformán lobog a késő éjben s a kis kályha tüze ... kialudt! Körülöttem mély csend honol, csak a szivem ver hevesebben, csak az ereim lüktetnek gyorsabban!

Lehetséges? ... Lehetséges, hogy csalódunk? Miért ne? ... Hisz annyian csalódtak, de annyian csalódtak már! A gondolat megfagyasztja ereimben a vért s a szivem verése, ugy érzem, eláll!

Szünj meg dobogni, szivem s a gondolat akadjon meg agyamban, hogy ne érezzek, ne gondolhassak semmit, semmit, mert az érzés fáj, a gondolat megőrjit! ...

Boldogságot keresek már oly régen, mióta az eszemet használni tudom, igazi boldogságot s ki tudja, a jövőben mi rejlik? A gondolat kétségbeejt! Ki tudja, mit hoz a holnap s ki tudná fellebbenteni a jövő fátyolát? Nem lehet belétekinteni a jövőbe .... Mit hoz a holnap, mit rejt a jövő? Jót vagy rosszat? A keresve keresett boldogságot, avagy boldogtalanságot? Ki mondja meg? ...

A néma csöndben senki sem felel.

Fejem erőtlenül hanyatlik az asztalra, a gondolatok üzik, hajtják egymást agyamban villámgyorsasággal. Szemeim lecsukódnak s a fáradtságtól kimerülten elnyom az álom, az álom nélküli álom! ...

A szoba kihült s a hideg felébreszt. A lámpa is kialudt már. Kivül már világosodik ... a harangok megszólalnak. Templomba hivnak, hol örömet hirdet az ének s boldogságot a pap!

Lelkem elszorul a harangszóra. Oly ünnepélyesen harangoznak ... Soha nem hallott égi hangok .... Higyj, remélj! Igen, igen, ezt hirdetik a harangok ércnyelvei. Higyj a mosolynak, remélj a jövőben! A jövőben, mely neked is rejteget boldogságot, melyben szebb karácsonyod leszen az eddigieknél, hisz a kis Jézuska mindenkit megjutalmaz érdeme szerint! Dolgozzál lankadatlan szorgalommal, állj helyeden becsülettel, töltsd be hivatásodat férfiasan s a jobb jövő nem marad el. Ne kételkedjél az emberekben s azok szivében. Ha érdemes maradsz a jutalomra, azt meg fogod kapni. Ne kételkedjél abban a mosolyban, mely csak biztat, higyj a bátoritó tekintetnek s a remegő kéznek, ah azok nem csalhatnak, mert boldogságot várnak és igérnek. Lesz, lenni, kell még egy szebb, boldogabb karácsonynak, melyben magad körül meleg szivek dobogását fogod hallani, kiknek boldogsága te vagy s kik a te boldogságod ...

És a harangok zugnak ünnepélyesen, templomba hivják a hivőket. Templomba sietek én is és az Isten házában megnyugszik kétkedő szivem ... Hiszek és reménylek ...

Karácsonyéji álom.

Irta: *Horkai Elemér.*

A négy szépasszony sajátságos, fázékony mozdulattal bujt össze egymás mellé a kandalló előtt álló kereveten. Mint valami láthatlan intésre, maguk alá huzták lábaikat s mereven elgondolkozva néztek bele a kandalló vitustáncot járó vörhenyes lángjaiba.

Gondolkoztak S ki tudja, mily nem létező, mesés tündérvilágba szállnak az ilyen ábrándozó, szép asszonyok gondolatai, hiszen nincs az ő számukra édesebb világ, mint az, melyet képzeletükben szerelmes gondolataikkal festve rózsaszinüre, oly osztatlanul birnak, hogy abban a világban szabad folvást engednek még azoknak a gondolataiknak is, melyekről Pompadour asszony azt mondotta, hogy azokat az ember még önönmagának sem vallja be.

Odakint lassu, pihegő, zizegő pelyhekben esett a hó, s a fantasztikus jégvirágokkal boritott ablakokon hirtelen valamely közeli templom harangjainak zúgó hangja hallatszott be.

A harangzúgásra, mint a megriadt őzikék, neszeltek fel az asszonyok s egy gyöngéd sóhajjal bucsuztak el édes ábrándjaik világától.

A melancholikus hajlamu Tarr Gidáné, tán még gondolatainak utolsó foszlányán mosolyogva, fordult a szoba másik sarka felé:

— Iván! Jöjjön csak ide közénk — mondta, — hiszen elalszik ebben a félhomályban.

A szoba tulsó sarkában álló karosszékből egy feltünően sápadt, érdekes arcu fiatalember kelt fel s közeledett az asszonyok felé. Radievics Iván volt, a fiatal, modern iró, a ki rövid idő előtt térve vissza külföldi tanulmányutjáról, a maga szenvedő, érdekes külseje s az ezzel szinte merő ellentétben álló fürge, szellemes s főleg analitikus thémáival s filozofáló természetével csakhamar divatos alakja lett a szalónoknak s kedvence az asszonyoknak.

— Ne féljenek nagyságos asszonyaim — mondta Iván a maga dallamos, lágy hangján — nem alszom el. Az ablaktáblák jégvirágain át bámultam ki az utca bájosan szomoru képére, s eszembe jutott a természet haláláról egy öreg bölcsnek a mondása, hogy ne busuljunk a halál gondolatán, mert a mint születésünk előtt nem éreztük a lét szükségét, ugy halálunk után nem érezzük annak hiányát sem.

A kis Béldyné rajongó tekintettel, szinte álmodozva nézett fel a fiatal iró elegáns, karcsu alakjára s aztán helyet engedve a kereveten, odahivta Ivánt:

— Jöjjön ide közénk, Iván s meséljen nekünk valamit.

— A kis Jézuskáról, vagy egyéb ilyen karácsonyi alkalmi thémákról? — kérdezte szelid mosolylyal Iván, s helyet foglalt az asszonyok között.

— Nem. Valami érdekesebbet. Tudja, olyan históriát, amin az ember a mi mai ábrándos hangulatunkban is elmulathat ... valami olyas szerelmi históriát!

— Tudtam — mondta Iván — hogy visszatérünk ehez az örök problemához, melynek puszta nevével is, alig tudnak maguk betelleni. No de nem bánom, mesélek maguknak egy szerelmes históriát, melynek én magam voltam a hőse.

— Vig lesz? — kérdezték az asszonyok.

— Vig? Furcsa kérdés. Hát vannak vidám szerelmi históriák is a világon? Alig hiszem, mert az igaz szerelmes pár sokkal többet szenved, sem hogy vidám gondolatnak tért is tudna engedni.

Higyjék meg, hölgyeim, hogy az a szerelmi história (megjegyzem, nem az érzékek, hanem a sziv szerelméről beszélek) a mely vidám vagy pláne kacagtató, az sohasem volt igaz. Olyan az, mint mikor a lerchenfeldi veterán-banda keringő ütemre játsza Bethoven gyászindulóját.

— Nos nem tesz semmit, ha nem lesz is vidám, mondta a melancholikus Tarr Gidáné, csak mondja el azt a históriát. S Iván, minha gondolatai fürkészve visszakalandoztak volna a multba, mintegy álombaveszve, belekezdett a történetbe:

— Hosszu idő mohája, nyolc év fedi az én történetem alakjait, melyek bár most már elmosódva élnek emlékemben, mégis néha ellentállhatlan erővel, élesen körvonalozva lépnek gondolataim szinpadára, s félretolva utjokból a közelmult minden emlékét, maguknak követelik egész valómat.

Látom magamat, mint ideális, tizenhatéves ifjut, telve ábrándokkal, rajongással, de szivemben már csirájával annak az édes érzésnek, mely mintegy varázsütéssel, kétségbevonhatlanul meggyőződteti az embert arról, hogy a szivnek az anotómiai hivatásánál még egy szebb, fenségesebb célja van — a szerelem.

Aztán látom őt . . . De csitt! Valahányszor ő reá gondolok, mindig olyan sajátságos félelem fog el, hogy az ő édes ábrándképét valami durva kéz hirtelen szertefoszlatja, mint ahogy ő akkor egy perc alatt rombadöntötte számomra az egész világot.

Ott ismerkedtem meg vele a fővárosi szalónzaj közepette, kábító illatu, ingerlően suhogós ruháju asszonyok között, egy »Vörös Kereszt« bálon, hova szüleim csak azért vittek el, mert nem volt senki odahaza, akire rábizhattak volna. Emlékszem, egyszer, szinte kábultan a sok suhogó ruhából kiáradó mérges illattól, szemeimmel édes anyámat kerestem s ekkor láttam meg édes anyám mellett őt, akinek alakja egy pillanat alatt fogva tartotta a szemeimet.

Higyjék meg, nagyságos asszonyaim, hogy bár az életben azóta számtalanszor voltam szerelmes s tán ugyananynyiszor magamra erőszakoltam s hazudtam azt az érzést kötetekre menő novellákban, de az a pillanat örökké élni fog emlékemben.

Hogy szép volt? Hát őszintén szólva, nem tudom megmondani. Nekem a pillanat hatása alatt, mint a föld legszebb asszonya vésődött emlékembe. Annyira emlékszem, hogy sötét, fényes csillogásu fekete haja klasszikus formában volt fésülve, ugy, hogy hajának aláomló tincsei szinte lehelletben csókolgatták alabastrom fehér nyakát, a keblére tüzött csokor virágainak szirmait pedig oly hullámosan mozgatta a fehér csipkebetét alatt pihegő melle, mintha minden virág szirma külön uj életre kapott volna.

S egyszerre megszólalt, dallamos, csengő hangon és édes anyám felé fordulva hangosan kérdezte:

— Mondd, édesem, ki az a karcsu fiu, a ki szemtelenül reánk bámul. Egészen csinos gyerek.

Nem tudom, mit beszéltek, csak azt láttam, hogy édes anyám int nekem, s én nem is annyira gyermeki engedelmességből, mint inkább szivem vágyát követve közeledtem feléjük. Bemutattak. Hogy mit beszéltünk az alatt a röpke negyedóra alatt, melyet megrészegült agygyal előtte állva töltöttem, azt sem tudom. Azt hiszem, én nem szóltam semmit, csak mereven bámultam rá, ő pedig bizonyos jóakarattal beszélt hozzám oly dolgokról, melyek szerinte ilyen fiatal gyereket érdekelhetnek.

Tán még azt is megkérdezte, hogy milyen volt a tavalyi bizonyitványom. Mikor aztán ugy hanyagul kézcsókra nyujtotta kezét, s valami hetyke huszárhadnagygyal (akit én akkor borzasztóan gyülöltem) táncba ment, a keblére tüzött rózsák egyike leesett. Mohón nyultam utána, felkaptam s ajkaimhoz szoritva, diadalmasan gyömöszöltem bele rosszabásu szalonkabátom zsebébe.

A szép asszony egy pillanatig kérdőleg, szinte meglepődve függesztette rám égsötét szemeinek tekintetét, de aztán mosolyogva, megvetően intett legyezőjével, mintha azt mondta volna:

— Ostoba!

Másnap az arcképét, melyet valamelyik heti lap, a többi jótékony hölgygyel együtt közölt, kivágtam s azzal a rózsával együtt állandóan a keblemen hordtam. S nem is hiszik, mennyi álmatlan éjszakát töltöttem sirva, miközben annak az asszonynak a képét csókjaimmal és könyeimmel egyaránt áztatám . . .

Aztán eszembe jut az a szép, az a fenségesen bájos téli délután, melyet azt hiszem, nem fogok egészen elfelejteni soha.

Karácsonynapja volt. Kint az utcán a hidegtől pirosarcu emberek tömege hullámzott, kiknek zizegve hullottak a hópihék a nyakukba. Az egész táj olyan tündérregébe illően szép volt, a maga haldokló, mély albinó pillantásával.

S én bent ültem a szép asszony budoárjában a kandalló előtt, s hallgatva néztem »őt«, ki mellettem a himző asztalka fölé hajolva, még néhány öltést tett egy karácsonyra készülő kézimunkán.

Nem tudom, honnan vettem a bátorságot, nem tudom, hogy kábult agyamnak mely gondolata sugalta, de annyi bizonyos, hogy láztól remegve ugrottam fel ülőhelyemről, s hirtelen átkapva derekát oda tapasztottam ajkaimat csipkepongyolája alól kikandikáló vállára.

A szép asszony dühösen sikoltott fel s szabadulni igyekezett karjaim közül, de már hónapok óta visszafojtott s magamba zárt érzelmeim oly viharos erővel tört ki, hogy tizenhat évem dacára is — éreztem — mesés erőt fejtettem ki. Végre valami csodás revelációban csillantak fel a szép asszony szemei, s egy hirtelen gondolattal megcsókolta arcomat.

— Maga csacsi! — mondta lihegve, mikor eleresztettem. Nem szégyenli magát, igy megijeszteni az embert. Hiszen ha szólt volna, hogy meg akar csókolni, hát nem kellett volna a vállamat csókolnia.

Valami ostoba gondolattól megkapatva, ujra át akartam ölelni, de ő hevesen eltolt magától:

— Ohó kis barátom! Nem mindent egyszerre! Itt van, maga rossz fiu, fogja a karácsonyi ajándékát, aztán menjen szépen haza. Kezembe nyomott egy kis csomagot s azzal kituszkolt az ajtón. Alig vártam, hogy haza érjek, hol mohón bontottam fel a csomagot, s a másik pillanatban már zokogva borultam a pamlagra, magam körül elszórva a szépasszony ajándékát, egy *csomó cukrot* . . . .

— Szegény Iván! — mondták részvéttel az asszonyok.

— Óh! Sohse sajnáljanak, kedves hölgyeim, szólt mosolyogva Iván, higyjék meg, nem vagyok szánalomraméltó. Az a boldog kor, melyet szerelmi ábrándjaimban töltöttem el, ez volt életem legszebb kora, s a csalódás, mely akkor ért, óvatossá tett. Lehullattam akkor lelkem himporát, e pillanattól fogva megszünt gyermekes idealizmusom, szerelmes igazán nem voltam soha, de nem is csalódtam!

Éjfélbe hajlik . . .

Éjfélbe hajlik már az éjszaka . . .
Lapozgatok egy régi bibliát
S ugy tetszik, Jóbnak siralmas szava,
A mely lapjáról mind felém kiált;
Szánalomért, segitségért esengve.
És látom Jóbot, hogy vérzik sebe
S nagy fájdalmában a földön fetrengve,
Hallom, ajkán hogy zúg az Ur neve!

Ott künn hideg, fagyasztó némaság
Terül el a nyugvó világ felett . . .
A zuzmarás, korhadt, csupasz faág
A csipős széltől hogyha megremeg,
Lehull a fehér pihék milliója
És beteriti szinte féltve, óva
A röggé fagyott fekete sarat.

Az égen járó felhőraj alatt
Sápadttá lesz a csillagok sugára,
Ahogy lenéznek a nagy éjszakába,
A melynek csendje nem akar beállni;
Az emberek nem szünnek kelni-járni,
Mikéntha nappal vón' s nem éjszaka.

S a régi bibliából Jób szava
Egyre kiált, segitségért esengve . . .
Példáját látom saját életembe':
Engem is sujt, üldöz az átok egyre;
Reám is hullnak sorban a csapások.

És segitségért hiába kiáltok.
Nem hallja senki. Erőm folyton gyengül
És kezd kihalni a hit a szivembül
S nem jön ajkamra már az Ur neve.

És fenyeget, bár küzdök ellene,
A hitetlenség nyögve zugó árja,
Hogy lelkemet mély örvényébe zárja.

De egyszerre a csendes éjszakába'
Valami szent, fenséges hangot hallok.

Most szólnak a karácsonyi harangok . . .

Elnémul ime Jób panasza rögtön
S száll a harangszó, hogy mindent betöltsön.

Csak szivemet nem. Azt még fogva tartja
Kétségb'esésnek zúgó forgatagja . . .
S félretolom a régi bibliát.

Jób sorsát mért is olvassam tovább?
És azután meg aggódó szemekkel
Oda tekintek, hol betegen fekszel,
Láztól gyötörve, édes angyalom!

S te rám tekintesz. Mosoly ül ajkadon;
Édes reménység sugárzik szemedben.
És odahivsz, magadhoz intesz engem,
Én szenvedő, szép, hervadó szerelmem!
És szólsz: »Kis Jézus mostan született!

Dicsőitik ma mind az emberek.
A Messiás ő, kitől bizva várják,
Mért küldetett: a világ megváltását.
Bünös embernek ő a Megváltója,
Kétségb'eséstől lelkünket megóvja.
Meglásd: ő meg fog gyógyitani engem!«

S én mosolygok. Bár fájdalmába' lelkem
Majd megszakad. S csókkal zárván le ajkad,
Ahogy ölelő karjaimba' tartlak,
A hit mily édes: ujra érezem;
Uj reményt nyujtasz nékem, édesem!
És bizva bizom, a mit beszélsz, abban
S szemem rá téved a vén bibliára.

S az Ur nevét, mit Jób folyton kiálta,
Segitségért, könyörgve szakadatlan,
Erős reménynyel rebegi el ajkam . . .
S odakünn a karácsonyi harangok
Csak egyre szólnak szép fenségesen:
Örök szeretet, mit hirdet a hangjok;
A mit im én is bizalommal vallok,
Mert megtanitál hinni, édesem!

Houthy István.